

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
40. (1105.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1255 ▼
1 amerikai dollár	3,0558 ▲
100 magyar forint	1,5283 ▲

Aktuális 2**Janukovics letette az esküt**

Letette hivatali esküjét tegnap Kijevben Viktor Janukovics újonnan megválasztott ukrán államfő, aki a negyedik elnök azóta, hogy az ország 1991-ben elnyerte függetlenségét. A beiktatáson Janukovics azt mondta, Ukrajnának el nem kötelezett európai országgá kell válnia.

Társadalom 7**Iskolai leépítés, suttymban**

Felszámolhatják az alternatív magyar nyelvű oktatást Marosvásárhelyen, a tanügyi megszorításokra hivatkozva. Az ÚMSZ-nek nyilatkozó Király András oktatási államtitkár szerint törvénytelen az eljárás.

Kultúra 8**Az épített örökségen az állam szeme**

Kelemen Hunor kulturális miniszter tegnap bejelentette, sikerült újabb három évre meghosszabbítani a színajai Peleşkastély bérleti szerződését, így a királyi nyaraló és a benne működő múzeum sorsa egy időre rendeződött.

Vezércikk 3**Új párt, régi terv**

Az új párt alapításának hírére többen legyintettek azzal, hogy a kilencvenes évek közepe óta egyetlen újonnan létrejött alakulatot sem sikerült felfuttatni.

Ezúttal azonban a kezdeményezők olyan érvet képesek prezentálni, amelyről nem tudjuk, hogy megáll-e a lábán: a korábbi alakulatok kivétel nélkül ellenzéki pártként alakultak, ennek viszont minisztere van a kormányban. ▶

Szócs Levente

Roncsprogram 2010 – a kirobbanó siker

Idény eleji nagyüzem a szentgyörgyi roncstelepen. A működtető cég az országban elsőként váltotta ki a programban való részvételre feljogosító engedélyt

„Egy hét alatt annyi roncsautótól szabadultak meg a háromszékiek, mint tavaly egész évben. Ez is mutatja, hogy idén rendkívül sikeres a kormány roncsautóprogramja” – lelkesedik a sepsiszentgyörgyi roncstelepet működtető cég képviselője. Az idei roncsautóprogram az eddiginél kedvezőbb körülmények között zajlik, hiszen egy új autó vásárláshoz immár nem csak egy, hanem három értékjegyet lehet felhasználni. **6. oldal ▶**

Leszámolások a PSD-ben?

ÚMSZ

▶ További kilépések és nyílt támadások várhatóak a múlt hét végén tisztújításon „átesett” Szociáldemokrata Párt (PSD) környékén, ugyanis az eddig háttérbe szorítottak várhatóan leszámolnak a régi vezetőséghez hű emberekkel. Mircea Geoană volt PSD-elnök a párt rendelkezésére bocsátotta szenátusi elnöki tisztségét, ugyanakkor megvádolta az alakulat „nagy öregjeit”, hogy manipulálják Victor Pontát. Amúgy az új pártelnök ma reggel próbálja meg visszatéríteni a PSD-be Marian Sârbu volt munkaügyi minisztert, akit egyre meggyőzőbben csábít a Cristian Diaconescu is befogadó függetlenek frakciója. **3. oldal ▶**

Bajnai-Boc, számonkérésekkel

▶ A magyarországi román közösség parlamenti képviselőt és az „etnobizniszt” kérte számon a román kormányfő tegnap a magyar miniszterelnökn.

Emil Boc cserében arról biztosította Bajnai Gordont, hogy a román parlament júniusig megszavazza a kisebbségi törvényt. **2. oldal ▶**

Egyelőre beérték egy „minicsúccsal”. Emil Boc és Bajnai Gordon Fotó: MTI

Kit sújt a parlagadó?

S. L.

▶ Március 15-e utánra várható annak a jogszabálynak a kidolgozása, amely pótadó kivetésével büntetné a földjeiket parlagon hagyó gazdákat – közölte tegnap érdeklődésünkre Adrian Rădulescu mezőgazdasági államtitkár. Az ÚMSZ-nek elmondta, nagy felháborodást keltett a gazdák körében a pótadót meglebegtető január végi bejelentés, ezért a szaktárca konzultációsorozatot kezdeményezett az érintettekkel az intézkedésről. **6. oldal ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színkép**

Röviden

Az EU és a NATO szorosabban akar együttműködni

Az Európai Unió és a NATO erőteljesebben akar együttműködni a jövőben, és az európai védelmi miniszterek mallorcai találkozásán a NATO-főtitkár több javaslatot tett az asztalra, hogy elősegítse a jelenleg alig létező politikai együttműködést. A két szervezet közötti politikai kapcsolatokat mindenekelőtt Ciprus megosztottságának problémája blokkolja. Anders Fogh Rasmussen NATO-főtitkár egy biztonsági megállapodást javasol az EU és Törökország között, amely érdemben is bevonná Ankarát az EU kül- és biztonságpolitikájába, továbbá több koordinációt sürget a két szervezet katonai eszközeinek hatékonyabb felhasználása érdekében.

Franciaország megvédte az oroszországi hadihajó-eladást

Franciaország védelmébe vette tegnap azt a döntését, hogy korszerű hadihajókat ad el Oroszországnak, noha ez nyugtalanságot keltett egyes NATO-szövetségekben. „Nem építhetünk békepartnerséget Európában, ha közben úgy tekintünk Oroszországra, mintha az még a Szovjetunió lenne” – jelentette ki Hervé Morin védelmi miniszter, a NATO mallorcai miniszteri találkozásán. A Mistral osztályú helikopterszállító és partra szállító hadihajó eladása Oroszországnak főként a balti államokban keltett aggodalma a történelmi tapasztalatok miatt, de Washington is hangot adott kétségeinek.

India és Pakisztán felújította a béketárgyalásokat

India és Pakisztán tárgyalásokat kezdett tegnap Újdelhiben – ez az első alkalom, hogy a két fél képviselői találkoznak a 2008-as mumbai terrortámadás óta. A külügyi államtitkárok szintjén megtartott találkozón áttörés nem született, de a tárgyalások hozzájárulhatnak a hűvössé vált kapcsolatok felmelegítéséhez. Ha történik bármilyen előrelépés, az segítheti a nyugati országok erőfeszítéseit is, amelyek célja stabilizálni a helyzetet Afganisztánban. A háború dúlta országban India és Pakisztán egymással vetélkedik befolyásának érvényesítéséért.

A kubai politikai foglyok szabadon engedését követeli Spanyolország

A spanyol miniszterelnök azt követeli Kubától a nemzetközi közösség nevében, hogy „adja vissza a politikai okokból letartóztatott személyek szabadságát, és tartsa tiszteletben az emberi jogokat”. „Ez az egész nemzetközi közösség alapvető követelése” – jelentette ki tegnap a spanyol parlamentben José Luis Rodríguez Zapatero abból az alkalomból, hogy értekezletet kezdtek Madridban az európai uniós tagországok parlamentjeinek külügyi bizottsági elnökei. „Az Európai Uniónak az élen kell járnia az emberi jogok védelmében” – szögezte le a kormányfő azzal kapcsolatban, hogy Kubában kedden meghalt Orlando Zapata, egy éhségsztrájkoló politikai fogoly.

Dubaji gyilkosság: magyarázatot kért Ausztrália az izraeli nagykövettől

Magyarázatot kér Ausztrália az izraeli nagykövettől arra, miként használhattak ausztrál útleveleket a Dubajban meggyilkolt Hamász-vezető elleni merénylet gyanúsítottjai. Kevin Rudd ausztrál kormányfő figyelmeztette Izraelt, hogy Ausztrália „nem marad néma az ügyben”. „Komoly aggodalomra ad okot, ha bármelyik állam ausztrál útleveleket használ, vagy hamisít, különösen ha gyilkosság végrehajtásának szándékával” – mondta a miniszterelnök az ABC rádióknak, hozzátéve, hogy tisztáznák a kérdést a zsidó állammal, és az izraeli nagykövetet tegnapra bekérették a külügyminisztériumba.

Bajnai–Boc-randi, számonkérésekkel

Cs. P. T.

► Számon kérte a magyarországi román közösség parlamenti képviselőjét tegnap a román kormányfő a magyar miniszterelnökön az *Agerpres* hírügynökség szerint.

Emil Boc a budapesti Duna-csúcs előtt találkozott Bajnai Gordonnal. „Közölttem a magyar kormányfővel, hogy azt szeretném, ha mielőbb biztosítva lenne a kisebbségek képviselője a magyar országgyűlésben. Szerdai találkozáson Solyom László államfő azt ígerte, megoldódik ez a kérdés” – mondta a román miniszterelnök a találkozó után.

Emil Boc emellett arra kérte a magyar kormányfőt: tegyen arról, hogy szűnjön meg az „etnobiznisz” Magyarországon. A bukaresti politikus arról a jelenségről beszélt, amikor az anyagi haszon reményében olyan személyek képviselik a román közösséget a magyarországi kisebbségi önkormányzatokban, akik nem román nemzetiségűek. „Az európai törvénykezés szabadságot ad az etnikai hovatarozás megválasztásában. Az azonban nem természetes, hogy az adott nemzeti közösséget olyan személy képviselje a közigazgatásban, aki még a kisebbség nyelvét sem ismeri” – jelentette ki a román miniszterelnök.

A találkozó után Emil Boc arról is beszámolt, hogy a következő román–magyar együttes kormányulást várhatóan ősszel tartják. A közös kormányulésről a ro-

mán miniszterelnök Orbán Viktorral, a Fidesz elnökével is tárgyalt szerdai találkozásukon. A megbeszélésen szintén részt vevő Borbély László környezetvédelmi miniszter lapunknak elmondta, az áprilisi választásokon győzelemre esélyes ellenzéki párt miniszterelnök-jelöltje is fontosnak tartja, a már hagyományos együttes kormányulások folytatását.

Borbély részt vett Emil Boc és Bajnai Gordon tegnapi találkozásán is. A környezetvédelmi miniszter tájékoztatta a magyar miniszterelnököt arról, hogy a veres-pataki beruházás engedélyeztetése áll, és addig nem is fog folyta-

tódni, amíg a befektető RMGC nem mutat fel egy érvényes városrendészeti tervet, valamint egy részletes régészeti jelentést.

A találkozón Emil Boc arról biztosította Bajnai Gordont, hogy a román parlament előreláthatólag júniusig megszavazza a kisebbségi törvényt. Erre tett ígéretet a román kormányfő szerdán Solyom Lászlónak is.

A felek gazdasági kérdésekben is egyeztettek. Szó esett arról is, hogy hamarosan befejeződnek az Arad–Szeged gázvezeték, valamint a Várad–Békéscsaba elektromos vezetéknel kezdett munkálatok. ◀

Boc kérte Bajnait: tegyen arról, hogy szűnjön meg az „etnobiznisz”

Duna: stratégia van, pénz nincs

Hírösszefoglaló

► Külön forrás nem lesz a Duna-stratégia megvalósítására; a meglévő európai uniós eszközök átcsoportosításával valósulhatnak meg a tervezett fejlesztések, a tegnapi budapesti Duna-csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozat alapján. A csúccsal egy időben tartott, Az EU Duna-régió stratégiaja című konferencián Bajnai Gordon miniszterelnök jelezte, Magyarország szívesen vállalná – más országokkal közösen – a határokon átnyúló közlekedési infrastruktúra és tömegközlekedés fejlesztésének vezetését.

Balázs Péter külügyminiszter a csúcstalálkozóról tartott sajtótájékoztatón elmondta: a Balti-stratégiahoz hasonlóan a Duna-stratégia keretében tervezett projekteket is meglévő európai uniós forrásból lehet majd a gyakorlatba átültetni, a tanácskozáson elfogadott nyilatkozatban is ez szerepel. A lehetséges források között említette a magyar diplomácia vezetője a közlekedés fejlesztését segítő uniós forrásokat, illetve a strukturális és kohéziós EU-alapokat. A miniszter nem zárta ki, hogy ha a Duna-stratégia bizonyítja életképességét, megvalósításához további forrásokat is igénybe lehet majd venni. A nyilatkozatban az aláírók, nyolc EU-

tagállam – Magyarország, Németország, Ausztria, Szlovákia, Románia, Bulgária, Csehország és Szlovénia – úgy fogalmaztak, elismerik az Európai Unió, azon belül is az Európai Bizottság vezető szerepét a Duna-régiós együttműködési folyamat előmozdításában. Emellett azt ígéri, minél több közreműködőt, térségi és helyi önkormányzatokat, üzleti és akadémiai köröket, nem kormányzati szervezeteket bevonnak a munkába, a stratégia sikeres előkészítéséért.

Johannes Hahn, az Európai Bizottság regionális politikáért fele-

lős biztosja szerint a Duna-stratégia célja a régióban élő 150 millió ember életminőségének javítása. Az osztrák politikus a konferencián azt mondta, ki kell aknázni a formálódó Duna-stratégiában rejlő lehetőségeket, és reményét fejezte ki, hogy a dokumentumot a 2011-es évi magyar EU-elnökség idején sikerül elfogadtatni.

Miroslav Lajčák szlovák külügyminiszter azt szorgalmazta, hogy tegyék a Dunát teljes hosszában hajózhatóvá. Szlovák és magyar szakértők tizenöt éve közösen vizsgálják a Duna-menti környezetet, és megállapították,

Janukovics letette az esküt

Hírösszefoglaló

► Letette hivatali esküjét tegnap Kijevben Viktor Janukovics újonnan megválasztott ukrán államfő, aki a negyedik elnök azóta, hogy az ország 1991-ben elnyerte függetlenségét. Az ukrán parlament épületében megtartott eseményen nem voltak jelen sem az elnökválasztáson vesztes Julija Timosenko kormányfő pártjának (BJuT), sem a távozó államfő, Viktor Juscsenko pártjának, a Mi Ukrajnánk – Népi Önvédelemnek (NU – NSZ) a képviselői. A beiktatáson Janukovics azt mondta, Ukrajnának el nem kötelezett európai országgá kell válnia. Ezzel arra utalt, hogy országa nem kíván sem Oroszországgal, sem a Nyugattal szövetségre lépni. Kijelentette ugyanakkor, hogy „azok a kihívások, amelyekkel a nemzetközi közösség jelenleg szembenéz, a legszélesebb keretekben való összefogást teszik szükségessé”, és Ukrajna „mint el nem kötelezett európai ország kész részt venni ezekben a folyamatokban”. Az Oroszországgal szorosabb kapcsolatokra törekvő Janukovics kijelentése a francia hírügynökség megállapítása szerint ellentétes elődjének politikájával; Juscsenko eddig azt bizonygatta, hogy Ukrajnának csatlakoznia kell a NATO-hoz. Janukovics a választásokon csekély előnnyel nyert vetélytársával, Julija Timosenkóval szemben. A jelenlegi kormányfő hat évvel ezelőtt, a 2004-es „narancsszínű forradalom” alatt szervezett tüntetésekkel kikényszerítette annak az elnökválasztásnak a megismétlését, amelyben előzőleg Janukovicsot hirdették ki győztesnek. Az újabb elnökválasztáson viszont Viktor Juscsenko lett a győztes. ◀

A meglévő uniós eszközök átcsoportosításával valósulhatnak meg a fejlesztések

Leszámolások a PSD-ben?

Moldován Árpád Zsolt

► A párt rendelkezésére bocsátom szenátusi elnöki tisztségemet – írta blogbejegyzésében Mircea Geoană, a Szociáldemokrata Párt (PSD) volt elnöke, hangsúlyozva, ha az alakulat vezetősége úgy dönt, kész lemondani a posztról. „Aggaszt viszont, hogy egyesek hallgatását tisztségekkel próbálják megvásárolni. Úgy látom, vannak olyan párttársaink, akiknek érdekük, hogy leszámoljanak a régi vezetés embereivel” – fejtette ki a volt PSD-elnök, felszólítva kollégáit, hogy hagyják Victor Ponta, újonnan megválasztott elnököt dolgozni. „Sokat ártnak a pártnak, akik megpróbálják Victort manipulálni. Teljes szívemből támogatom, s tudtommal a kongresszuson őt választották elnöknek, nem Ion Iliescut, Adrian Năstăsescu vagy Miron Mitreát” – nevezte meg vádjai alanyait Geoană, majd hozzátette: nem áll szándékában távozni a PSD-ből, és nem fogja csendben tőrní, hogy a hozzá közel állókat meghurcolják.

Diaconescu vívódásai

Cristian Diaconescu, a szociáldemokratákat otthagyo szenátor az utóbbi két napban kevés magyarázattal szolgált a független frakcióhoz való csatlakozásával kapcsolatban. A volt külügyminiszter szerda este sorra látogatta a hírtévéziók beszélgető műsorait, tagadva, hogy döntése hátrében zsarolás áll. Ugyanakkor elismerte, valóban megfigyelték a PSD-kongresszust megelőző időszakban, és vannak elképzelései is arról, hogy ki áll az ügy mögött. Diaconescu nem hagyta szó nélkül azt sem, hogy a botrány kirobbanása után párttársai magára

Băsescu (balra) „függetlenjei” Cristian Diaconescu (jobbra) után Marian Sârbu (mellette) is „megkaphatják” Fotó: Agerpres

hagyták, Crin Antonescu liberális elnök volt az egyetlen, aki felhívta, és együttérzéssel beszélt hozzá. „Ha valaki akkor elem tesz egy csatlakozási nyilatkozatot, azonnal belépek a Nemzeti Liberális Pártba” – jelezte irányvesztett állapotát. Hozzátette: egyelőre nem döntötte el, hogy csatlakozik-e Gabriel Oprea jövődi pártjához, de soha többet nem lép vissza a PSD-be.

Következik Marian Sârbu?

A szociáldemokraták talán leghozzzáértőbb szakpolitikusa, Marian Sârbu volt munkaügyi miniszter ma reggel tisztázta a párt-hoz fűződő kapcsolatait Victor Ponta PSD-elnökkel. Az utóbbi napokban számos alkalommal

hozta az újonnan megválasztott vezetőség tudomására, hogy elégedetlen helyzetével és tárgyalásokat folytat a függetlenek frakciójának egyes tagjaival, akiknek „többsége szintén szociáldemokrata”. A volt tárcavezető elégedetlenségének forrása az, hogy a most hivatalban levő kormány megalakulásakor Traian Băsescu államfő meglepettette azt a lehetőséget, hogy Sârbu megőrizhetné tisztségét munkaügyi miniszterként. Akkor pártja vezetősége egyhangúlag felhőrdült, hogy baloldali politikusként nem vehet részt egy jobboldali kormányban, bár a nyilatkozatok szintjén nyilvánvalóvá vált, hogy az érintettnek lett volna kedve a dologhoz. Sârbu most az alakulat „stratégiai vonalát” kérdőjelezi meg, szerinte

számos alkalommal saját magával kell következtetlenné lennie. „A pártunk által most annyira elítélt törvények zömét én dolgoztam ki, az egységes bérezést vagy a nyugdíjtörvényt saját gyermekemnek tartom, nem mondhatom most azt róluk, hogy rosszak és módosítani kell őket” – érvelt a volt tárcavezető. Azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, miszerint ismét felajánlották volna neki a munkaügyi miniszteri tisztséget, Sârbu frappánsan csak annyit válaszolt: „bolondságok”. „Soha nem alkudtam tisztségekre, nem vagyok politikai alkusz. Minden eddigi posztot a párt felkérésére töltöttem be; s amúgy sem gondolnak, a miniszteri bársonyszékeket csak úgy megvásároljuk, mint a piacon?” – vetette fel Sârbu. ◀

Grama: elkülönítő a régiótörvény

ÚMSZ

► Interpellációt intézne Horia Grama Kovászna megyei szociáldemokrata képviselő Emil Boc kormányfőhöz és Elena Udrea régiófejlesztési miniszterhez azért, hogy „a kormány valljon szint az RMDSZ által kezdeményezett régióát-szervezési törvénnyel kapcsolatban”. A PSD-politikus szerint a választókerületében élők és a székelődi román egyesületek számos beadvánnyal fordultak hozzá, hogy akadályozza meg az RMDSZ „alkotmányellenes kezdeményezését”. „Nemzetiségi alapon elkülönítenék Kovászna, Hargita és Maros megyét, ahol többségben magyarok élnek” – ragadta meg a „probléma” lényegét Grama. Szerinte Kovászna megyének Brassó és Prahova megyékkel kellene egyesülnie az úgynevezett Bucegi régióban. Mint ismeretes, az RMDSZ által 2006-ban benyújtott régióát-szervezési törvénytervezet a jelenlegi nyolc helyett tizenhat régiót és öt makrorégiót hozna létre. Két héttel ezelőtt a szenátus hallgatólagosan elfogadta a tervezetet, de ügödöntő házként a képviselőháznak is szavaznia kell róla. ◀

Eckstein megvédi Baconschit

Cs. P. T.

► A szerdai utcai tiltakozó akciójuk után tegnap ismételtén távozásra szólították fel az emberjogi szervezetek a román külügyminisztert állítólagos rasszista kijelentései miatt. A Jogi Erőforrás-központ (CRJ) közleményben követelte Teodor Baconschi lemondását, egyben pedig bírálta Traian Băsescu legutóbbi, romákkal kapcsolatos nyilatkozatait.

A CRJ állásfoglalása szerint a külügyminiszter kedden rátegett egy lapáttal arra – a civilszervezetek tiltakozó sorozatát kirobbantó – múlt heti kijelentésére, miszerint „egyes romániai közösségekben, elsősorban a roma etnikumúak körében fiziológiai probléma a bűnözés”. Teodor Baconschi a rasszizmus vádját kivédendő kedden már a romák „született intelligenciájáról” beszélt. „Ez a megfogalmazás rasszizmusra vall” – állapította meg tegnap a civilszervezet.

Közleményük szerint Traian Băsescu „retrográd közösségnek” tekinti a romákat. „Erre vall az államfőnek az a kijelentése, hogy a romák szerinte nem akarják iskoláztatni gyermekeiket. Mi több, Traian Băsescu arra is figyelmeztetett, hogy a roma közösség körében nagy a gyermekszaporulat és

Teodor Baconschi Fotó: Mediafax

ez lakáshányhoz vezet” – véli a CRJ, amely azt a következtetést vonja le, hogy „a romániai politikai osztály felkarolja azoknak az eszméit, akik a holokauszt tragédiáját okozták”.

Az elnöki hivatal kisebbségügyi tanácsosa tegnap Teodor Baconschi és Traian Băsescu védelmére kelt. Eckstein-Kovács Péter szerint a külügyminiszter „félreértelmezhető” kijelentéseket tett, melyeket bírálói kiragadtak kontextusukból. „A Franciaországban bűncselekményeket elkövető román állampolgárokról szóló nyilatkozatában Teodor

Baconschi már előjáróban leszögezte: a bűnözésnek nincs etnikai jellege. Mivel azonban félreértelmezhetően fogalmazott, kijelentéseit félre is értelmezték” – magyarázta a tanácsos.

A Traian Băsescu erő bírálatakról azt mondta: a romák jogait védő civilszervezetek megfélemednek arról, hogy az államfő maga is részt vett a roma közösségek helyzete javításáról szóló stratégia vitáján. „Ezen a találkozón az elnök, kissé szabad szájúan, nevével nevezett dolgokat, de nem hinném, hogy bárkit is megsértett volna” – érvelt Eckstein-Kovács Péter.

Korábban Teodor Baconschi azzal is védekezett: a Pierre Lellouche francia külügyi államtitkárral tartott találkozójának utáni nyilatkozatában elhangzó „fiziológiai” kifejezést félreértelmezték bírálói. „A szóval azt akartam magyarázni, hogy a Franciaországban élő román közösségekben természetes arányú a bűnözési ráta, vagyis nem tér el a más közösségekben tapasztalható aránytól. Eppen azt a vádat szerettem volna kijelentéssel kivédeni, hogy a franciaországi román állampolgárok körében azért elterjedtebb a bűnözés, mert többségében romák alkotják” – magyarázta a külügyminiszter. ◀

Új párt, régi terv

Szöcs Levente

Egy pillanatra úgy tűnt, elül a vihar a Szociáldemokrata Pártban. Nos, nemcsak nem ült el, hanem visszatért a kongresszus előtti érzés is, hogy a a dolgok a pártban a legjobb esetben is maguktól mennek. Am mind-

az, ami a kongresszuson és azóta történt, arra utal, hogy a helyzet ennél is rosszabb, a szálakat kívülről mozgatják. Cristian Diaconescu nem teljesen tisztázott követési ügye volt a kezdet. Már a kongresszus alatt beszéltek róla, és maga a „célpont” azóta nemhogy tisztázta volna a dolgot, ellenkezőleg: tulajdonképpen azt sem tagadta, hogy megszarolták, ugyanakkor megpróbálta megindokolni – sikertelenül –, miért lépett vissza az időközben leváltott pártelnök, Mircea Geoana javára. Ezek után Diaconescu hátat fordított kollégáinak, és belépett Gabriel Oprea frakciójába. Kevezzé számít, hogy előtte három képviselőtársa ugyanígy tett, ők különféle okokból nem számítanak. Hogy ez mennyire így van, azt mutatja, hogy Diaconescu kilépése után – vagyis mihelyt megvolt a nagy fogás – azonnal bejelentették a régóta rebesgetett új balközép párt létrehozását.

A párt „magja”, Gabriel Oprea parlamenti csoportja afféle Mátyás galambja: nincs, mert a házszabály nem teszi lehetővé a létét, mégis van, hiszen része a kormánykoalíciónak. A szociáldemokratáktól és a liberálisoktól kilépett honatyák frakciójá „gyűrását” az államfő erőltette még a tavalyi elnökválasztás előtt, annak ellenére, hogy a frakció létezése ellentmond az elemi logikának. Jelen pillanatban bárki kilép egy pártból, bekerül egy csoportba, amely már nem egyszerűen a hovatartozás nélküliek gyülekezete, hiszen vezetője van, szószólója, újabban pedig doktrinája is. Elvileg senkit nem lehet arra kötelezni, hogy egy bizonyos csoporthoz tartozzék, de mint látjuk, a gyakorlatban másként van. Cristian Diaconescu egyike azoknak, akiket köteleztek – így vagy úgy –, hogy ehhez a csoporthoz tartozzék.

Az új párt alapításának hírére többen legyintettek azzal, hogy a kilencvenes évek közepe óta egyetlen újonnan létrejött alakulatot sem sikerült feljuttatni. Ezúttal azonban a kezdeményezők olyan érvelést képesek prezentálni, amelyről nem tudjuk, hogy megáll-e a lábán, de jelenlegi ismereteink birtokában megcáfolni sem tudjuk: a korábbi alakulatok kivétel nélkül ellenzéki pártként alakultak (természetes módon egyébként), ennek viszont minisztere van a kormányban. Nem megvetendő szempont, hiszen a pártépítéshez a lendületen kívül közudottan pénz is kell, nem is kevés. És amennyiben a pénz nem volna elég, Diaconescunak és társainak akkor sem kell elcsüggedniük, hiszen a demokráta-liberálisok immár gyakorlott szavazatjátűzszók.

Román lapszemle

Tanügyi szakemberek szerint az „iskola a tanórák után” program lenne a legjobb megoldás arra, hogy mentesítsék a gyermekeket a házi feladatok alól. A diákok délelőtt az órákon vennének részt, majd kora délután tanári felügyelet mellett végeznék el a feladataikat, így 17 óra után otthon már pihenhetnének. (EVZ) ► Az Ezüst medvével díjazott Florin Șerban rendező a hazai börtönökben is akarja vetíteni a március 26-án bemutatásra kerülő Ha fűtölni akarok, fűtölök című filmjét. (EVZ) ► Constantin Hoge, Tulcea polgármestere be akarja vezetni, hogy a helyi önkormányzatban dolgozók úgynevezett 12-15 százalékos „fénymásolási pótlékot” kapjanak fizetésük mellé. (Adevărul) ► Iulian Sutu, a Sechelari család egyik vállalatának igazgatója beismerte a korrupciós vádakat, amelyek szerint Bákó volt polgármestere több helyi bírót is megpróbált lefizetni, hogy megszerezzen egy 3,3 hektáros földterületet. (România Liberă)

CADA: a demokratikus (naiv) katonák szervezete

Furcsa szervezet alakult meg Temesváron húsz esztendővel ezelőtt, február derekán, amely annak idején nagy port vert fel hazai politikai körökben, hiszen a hadseregen belüli szerveződések mindig magukra vonják a figyelmet.

Bogdán Tibor

► Az Akciócsoport a Hadsereg Demokratizálásáért (CADA) nevű szervezetet katonatisztek viszonylag szűk – és mint utólag kiderült: naiv – csoportja hozta létre 1990 februárjában, amikor a hatalom semmitől sem félt jobban, mint a tényleges demokráciától.

Katonák félelmei

Mivel Romániában a külföldi szerveződések neve inkább a valós cél elleplezését, mint meghirdetését szolgálja, ezért ez a tömörülés sem annyira a fegyveres erők belső demokratizálását, mint inkább a „szovjet veszély” elhárítását tűzte ki céljaként. Ez, és nem a diktatúra maradványainak eltávolítási szándéka (a fegyveres erők soraiban egyébként sincs he-

lye túl sok demokráciának) magyarázza azt a követelésüket is, hogy zárják ki a hadsereg vezető tisztségeiből mindazokat, akik gyaníthatóan Moszkva ügynökei, Ceaușescu „kommunista hadseregvezetőit” pedig helyettesítsék nem kompromittált tisztekkel. Így többek között Nicolae Militaru tábornok, honvédelmi miniszter menesztését is szükségesnek mondták, őt a KGB emberének tartották. Mindezt éles hangú kiáltványban fogalmazták meg, amely mintegy előfutára volt – a hadsereg szintjén – egy hónappal később napvilágot látott Temesvári Kiáltványnak.

A CADA amiatt aggódott, hogy Ceaușescu idején a hadsereg jóformán semmilyen kiképzésben nem részesült, a katonák a mezőgazdaságban, az építkezéseknél dolgoztak, fegyverforgatás

helyett Ceaușescut életető in-
dulókat tanultak, politikai
szemináriumokon vettek
részét. Kétségbeejtő volt a
hadsereg felszereltsége is.
Mindennek következtében a
Szovjetunió bármikor ismét
amolyan csatlósává vagy
akár amolyan tagköztársasá-
gává tehetné volna a védtelen
Romániát (kisebb mértékben
ugyan, de hasonló jellegű fé-
lelem a CADA egyes tagjai-
ban Magyarország kapcsán
is megfogalmazódott).

A gyanakvó Iliescu

A CADA előfutárának a február elején létrejött Katonai Igazságért Kezdeményező Csoportot tekintik, amely – bár sok mindenben nem értett egyet a később megjelent CADA-val – alapvetően hasonló célkitűzéseket jelölt meg. Megalakulását a CADA azzal indokolta, hogy a hadsereg és az ország vezetése nem törődik a fegyveres erők gondjaival. Egyben tisztázni szerette volna a hadsereg részvételének és felelősségének fokát az 1989. decemberi mérszálrlásban.

Érthető, hogy a szervezkedést kezdettől fogva gyanakvással, majd ellenségesen szemlélte az alapvetően

oroszarát neveltetésű és lényegében még ma is inkább a fából vaskarika-szerű emberarcú kommunizmus eszméjét valló Ion Iliescu. Így a CADA küldötteinek esélyük sem volt arra, hogy 1990. évi, februári bukaresti útjuk alkalmával megértésre találjanak a hatalom képviselőinél, pontosabban az őket fogadó Petre Roman kormányfőnél és Gelu Voican Voiculescu miniszterelnök-helyettesnél, belügyminiszternél.

12 pont

A sikertelen bukaresti megbeszélések után a CADA felhívásban összegezte szándékait. Mindenekelőtt annak megállapítását követelte, hogy milyen szerepet töltött be a román hadsereg a forradalom során, elsősorban 1989. december 16. és 20. között, Temesváron. A dokumentum 12 pontja között szerepelt a honvédelmi és belügyi tárca vezető tartalékállományba nevezése, civil honvédelmi miniszter kinevezése, „aki a parlamentben képviseli a hadsereg érdekeit”, a katonai káderek lemondáshoz való jogának bevezetése. Fontos programponként jelölte meg azt is, hogy a

hadsereget a politikai csoportok és pártok ne manipulálhassák, és ne használhassák fel nézeteltéréseik megoldására, mivel a fegyveres erők egyedüli feladata „a nemzeti terület védelme és természeti csapások következményeinek elhárítása”. Ezzel a kitéttel a CADA nagyrészt a politikai osztály támogatását is elveszítette.

A CADA ráadásul következetlennek is bizonyult: tagjainak egy része, meghirdetett céljaikkal ellentétben támogatta Victor Stănculescu honvédelmi miniszteri kinevezését, bár a tábornok éveken át Ceaușescu bizalmi embere volt. Ez a CADA-n belül két tábor kialakulásához vezetett. Mint kiderült, a Stănculescu ellen föllépőknek volt igazuk, a tábornok ugyanis, 1990. júniusában történt második miniszteri kinevezése után, maga is elenségesen viszonyult a szervezethez. A júniusi bányászjárás után Iliescu a CADA-t okolta azért, hogy a hadsereg passzívan viszonyult az Egyetem-téri tüntetéshez.

Máig ható „kisugárzás”

A CADA így elveszítette a hadsereg és az ország veze-

tői, az egész politikai osztály támogatását, az akkor (is) még gyenge civil társadalom rokonszenve pedig kevésnek bizonyult. 1990. június 14-én a Roman-kormány a CADA betiltására szólította fel a honvédelmi tárcát, a felszólításnak a Hadsereg Legfelsőbb Tanácsa nyomban eleget is tett.

A szervezet ezzel gyakorlatilag befejezte hivatalos működését, bár „kisugárzásában” tovább él; bizonyos célkitűzései, évek múltán ugyan, de megvalósultak. Románia NATO-tagságával a hadsereg nagyrészt demokratizálódott, és ma már teljesen elfogadottnak számít az, hogy a honvédelmi tárcát civil vezeti.

De más vonatkozásban is „tovább él” a CADA: a temesvári táblalabíroság 2005-ben semmissé nyilvánította egyik alapító tagja, Nicolae Durac őrnagy önkényes tartalékállományba helyezését és 300 ezer euró kártérítésre kötelezte az államot. Tavaly hasonló ügyben született döntés, igaz, ezúttal az állam javára: a bukaresti táblalabíroság elutasította egy másik alapító tag, Valerian Stan százados fellebbezését – az ügy elévülésére hivatkozva. ◀

Illegális – és randalírozó – bevándorlók

Európában egyre több gondot okoz az illegális bevándorlók erősödő hulláma. A déli partoknál mind több veszélybe sodródott menekülthajót kell menteni, miközben a már partot értek vagy a szárazföldön élők elégedetlenkednek és lázadoznak a körülményeik miatt. A zavargások erőszakos jellegűek.

Gyulay Zoltán

► Vészharangot kongatnak Németországban, ahol 15 esztendeje most először csökkent a népességszám 82 millió alá. A folyamat az 1970-es évek óta tart, de a természetes fogyatkozást egészen mostanáig fékezte az esztendőként érkező félmillió bevándorló. Mára az a helyzet alakult ki, hogy német földön minden ötödik polgár külföldi gyökerekkel rendelkezik.

„Birodalmi érzület”

Európa népessége gyökeres átalakulás előtt áll – ha csak nincs máris a kellős közepében –, és ez óriási társadalmi és kulturális változásokat vetít előre. A nagyarányú bevándorlás tömeges zavargásokhoz, összecsapásokhoz vezet, gondoljunk csak az észak-franciaországi Calais menekültek által megszállt házaira, amelyeket a rendőrség kényszerült kiüríteni; a Párizs külvárosait menetrendszerűen fölégető afrikai-

akra; vagy éppenséggel a napokban Milánóban tomboló észak-afrikaiakra, akik nem is a helyi hatóságokkal kerültek szembe, hanem egy társukat meggyilkoló dél-amerikai miatt háborogtak. A garázdaság, a rombolás, az utcai harc nem idegen a Dániában és Norvégiában megtelepedő, idegen kultúrából érkezett emigránsoktól sem, épp úgy, mint a kontinensünk déli vidékein elhelyezkedő országokban sem.

Európa problémáira rendkívül nehéz megoldást találni, ha azok újabb problémákat szülnek. Egyfelől ugyanis rendezni kell a legális bevándorlók, a már letelepedettek helyzetét, másfelől pedig meg kell küzdeni az embercsempészek útján, olykor ponyautasként, netán hamis útlevelel, vagy egyszerűen csak valamelyik schengeni zöldhatáron átsétáló idegekkel. Ráadásul az egykori nagy gyarmattartó országok – elsősorban Nagy-Britannia, Spanyolország, Franciaország – hagyományos célpontjai az egykor uralmuk alatt

tartott országokból érkező menekülteknek.

Dzsungel-veszély

Ez utóbbiak előszeretettel szállnak meg egész negyedeket, befészkelve magukat elhagyott épületekbe. Éric Besson francia bevándorlásügyi miniszter rájuk céltzott, amikor a Calais-i összecsapások után visszautasította az emberjogi szervezetek részéről a hatóságokat ért kritikákat. Álláspontja szerint megengedhetetlen, hogy egyfajta dzsungel alakuljon ki bármely városban, ezek ugyanis előbb-utóbb a bűnözés melegágyaivá válnak: a betöréseké, a rablásoké, a drogkereskedelemé. Munkát az illegális bevándorlók értelemszerűen nem kaphatnak (sokszor nem is akarnak dolgozni, de a törvényen kívüli-ség mellett a legfőbb akadályt a nyelvtudás hiánya jelenti), sok választásuk tehát nem marad.

Párizs harcot hirdetett az illegális bevándorlókkal szemben: a jövőben erőtelje-

Párizsi forró nyár. A nagyarányú bevándorlás zavargásokhoz, összecsapásokhoz vezetett. Fotó: Rompres

sebb bánásmódot alkalmaz-
velük szemben. Besson sza-
vai szerint a határsértőket az
eddigieknél hosszabb időre
tartják majd őrizetben, mie-
lőtt bíró döntene a további el-
járásról. Az érintetteket „kü-
lönleges várakozási övezet-
ben” gyűjtik össze, a kiutasítá-
ssal szemben benyújtott fel-
lebbezés határidejét pedig
drasztikusan megkurtítják.

A rendőrség beavatkozik

Nem jobb a helyzet Olasz-
országban sem. Az Orvosok
Határok Nélkül nevű szerve-
zet az itáliai menekülttábor-
okban uralkodó elrettentő
állapotokról számol be. Kül-
önösen embertelenek a kör-
ülmények a római kiutasító-
állomáson: sem szappan,

sem WC-papír, de vészhely-
zet esetére még elengedő
gyógyszer sincs. Az ilyesfajta
viszonyok vezetnek a leg-
többször előbb elégedetlen-
kedésekhez, majd pedig za-
vargásokhoz, amelyek egy ré-
széről nem is értesül a közvé-
lemény. A hatóságok igye-
keznek eltussolni az ilyen
eseményeket. Bariban példá-
ul csak a nemzetközi orvos-
csoport észlelhette utólag egy
lázadáskísérlet nyomát: a há-
lólóteremben összekormozott
falakat, az összetört elektro-
nikus berendezéseket és a tel-
jesen tönkretett berendezési
tárgyakat. Nyilvánosságot
csak a nagy és látványos
megmozdulások kapnak,
amelyek kikerülnek az utcára
is. Legutóbb Milánóban kel-
lett a rendőrségnek beavat-

kozni egy egyiptomi diák
meggyilkolása miatt kirob-
bant zavargásba: száznál
több észak-afrikai fiatal ran-
dalírozott a város bevándor-
lók lakta negyedében.

A Spanyolországban a le-
gálisan élő bevándorlók szá-
ma tíz esztendő alatt a hat-
szorosára növekedett: a 40,9
millió népesség körében
2000-ben még 900 ezer kül-
földit tartottak nyilván, a
2009-ben 46,7 millió össz-
lakosságon belül azonban
már 5,6 millió volt a szá-
muk. A letelepedettek közül
több, mint kétfélmillióan az
Európai Unió tagországaiból
érkeztek, és nagyjából
ugyanennyien települtek át
Észak- és Dél-Amerikából.
Csaknem 900 ezren érke-
tek Afrikából. ◀

Lap-top

A nap címe. Hogyan tervezi a PD-L leváltani a szenátus elnökségéről Mircea Geoanát, *Románia liberá.*

Magyarázat. Már nem számít, hogyan vesztette el Geoană az elnökválasztást (véleményünk ismert), most már csak a *Vae victis!*, a Jaj a legyőzötteknek! meg a balkáni Karóra! elv számít. Látva ugyanakkor, hogy miként zsarol meg, kenyeret le, veszteget meg, darál be mindent és mindenkit a győztes, szinte megértjük azokat, akik beleszólhatnak az egészbe. A PD-L nem ugyanúgy akarja leváltani Geoanát, mint ahogyan annak a saját pártja akarja (!), hanem – ha lehet ezt mondani – még furfangosabban. Pontosabban azt fogja kihasználni, hogy Geoană a szenátus elnöke minőségében nem hajlandó támogatni a referendum döntését az egykamarás parlament létrehozására. Kemény, ugye? S akkor még ki kellene mennie? Hát annak, aki ellenzi ezt a megatervet. És ki marad meg szövetségesnek? Hát elsősorban a növekvő számú „független”, magyarul a pártjaikat korábban elárulva átállók. Okosabbak leszünk a PNL március eleji kongresszusa után, amelyen az egyik elnökjelölt nyíltan a PD-L-vel való szövetséget szorgalmazza. Románia=PD-L? Milyen igaza van – és még inkább lesz – Elena Udreának: mindnyájan Traian gyermekei vagyunk!

Jelenetek bábukkal. Horia-Roman Patapievici következtetése az *Evenimentul zilei* interjújában: „A mód, ahogyan a PSD-ben a választások lezajlottak, röntgenképét adták a romániai pártrendszernek. Rövidesen ugyanezeket a jeleneteket látjuk meg a PNL-ben, más bábukkal a hatalmi harcban, és a PD-L is következik.”

Keserű. Karikatúraszöveg az *Academia Cațavencuban*: „A nyugdíjakat progresszíven adóztatják meg, úgy, hogy az életed végén nullára csökkenjen, érted?”

A nap állítmánya. A tervek szerint a parlamenti függetlenek csoportja párttá alakul: először baloldali, majd liberális, konzervatív és keresztény eszmékkel és politikusokkal való feltöltődés után – akkor már második legnagyobb alakulatként – igazi néppárttá.

Minden napra egy mondás

„Így aztán az ember kezébe vette a teljhatalmat az egész pokol felett, s tekintélye sokkal nagyobb volt, mint az ördögé.” *Lu Hszin*

Hősi halott

Horváth István

Hiába, Rio

SZELLEMI DÉZÉS

Tíz perccel később a tejtestvérek elhagyták a szövetkezeti sörkeretet. Bender, a nagy kombinátor, úgy érezte magát, mint egy sebész, aki rendkívül nehéz műtetre készül. Minden készen áll. A villamos üstökben kendők és kötözőszerek gőzölgnek, az irgalmas nővér fehér tógájában nesztelenül suhan a csempézett padlón. Az orvosi nikkell- és fajanszdogok csillognak, a beteg az üvegasztalon fekszik, szemét bágyadtan a mennyezetre vetve. A sebész szétterjesztett karokkal a műtőasztalhoz lép, az asszisztens-től átveszi a fertőtlenített vadászbökött, és szárazon odaszól a pácienshez: – Nahát, csak vesse le azt a burnuszt!
– Nálam mindig így van ez – mondta Bender, és szeme szikrázott. – Kénytelen vagyok szorongató bankjegyhánnal belemenni egy milliós zletbe. Az én egész álló-, forgó- és tartaléktökém összesen öt rubel... Mit mondott az előbb? Hogy hívják ezt a maga földalatti milliomasát?
– Korejko – felelte Balaganov.
– Igen, igen, Korejko. Szép név. És maga azt állítja, hogy senki sem tud a millióiról?
– Senki, rajtam és Pruzsanszkijon kívül. De Pruzsanszkij még jó három évet ülni fog. Csak látta volna, milyen vigasztalhatatlanul zokogott, amikor kiszabadultam. Nyilván érezte, hogy Korejkóról nem kellett volna mesélnie nekem. (...) – De mi is van azzal a Rio de Janeíróval? Én is fehér nadrágban akarok járni.
– Rio de Janeiro gyermekésem lehetőleg könnyű ábrándja – felelte szigorúan a nagy kombinátor. – Ne illesse otromba mancsával! És most dologra! Csapatok, előre!

Ilf-Petrov: *Aranyborjú*. Fordította Fóthy János

Kampány, csapdában

Érdekes, hogy Magyarországon a választási kampány nem borzolja különösképpen a kedélyeket. Nem is tudom, irigykednünk kellene, vagy dicsekednünk: bezeg nálunk, Romániában mennyire hosszú, milyen harsány és milyen vére menő volt az elnökválasztási kampány, arról nem is beszélve, hogy mennyire véresek a következményei.

Miben lehet keresni a viszonylagos nyugalom okát? Talán a FIDESZ biztos győzelmében, a Jobbiktól való megilletődöttségben – és bizonyára a Bajnai-kormányzás sikereiben is. Sokat levonhatott a választói érdeklődésből, hogy a leendő miniszterelnök kijelentette: nem áll ki nyilvános vitára az MSZP jelöltjével. (Itt nagyon zárójelben jegyezzük meg: ha Mircea Geoană nem állt volna ki ama balszerencsés tévévitára Traian Basescuval, talán ma ő lenne Románia elnöke.)

A lanya kampány legnagyobb hátránya, hogy a választók nem ismerhetik meg a javasolt megoldásokat a gazdasági-társadalmi válság leküzdésére. És nem arról van szó, hogy a választásokat a tartalmasabb és jobban felépített programokat döntenék el alapvetően, hiszen tudjuk, hogy sokkal inkább eldöntik érzelmek, előítéletek, mentalitások és pillanatnyi indulatok. Mégis, a prioritásokról mindenképpen szólni kellene. Márpedig még Orbán Viktor sem tette, évtértelű beszédében is megmaradt az általánosságok szintjén.

Van azonban egy sajátos paradoxon is a mostani helyzetben, és pedig, úgy is fogalmazhatnánk: Gyurcsány Ferenc híres őszi beszédének váratlan utóhatása. Az a beszéd nem hazugság volt, mint maig sokan mondják, hanem a hazugság beismerése és „megállí!” a további hazugságoknak. Gyurcsány Ferenc elismerte, hazudtak a választóknak annak érdekében, hogy az MSZP megnyerje a választásokat, de azt is kimondta kerekén: ez így tovább nem mehet, tovább hazudni nem lehet. Nyilvánvaló, hogy korábban mások is hazudtak és ígérgettek a népek alap nélkül, de nem ismerték be. Most ráébredtek, hogy – igen, Gyurcsány Ferenc őszi beszéde után és annak következtében – már ők sem hazudhatnak. Tehát idén a pártok a következő csapdahelyzettel néznek szembe: ha meg akarják nyerni a választásokat, őszintén ismertetniük kell megszorító programjukat, akkor meg nem nyeri meg (vagy a kétségtelen győztes nem nyeri meg eléggé) a választásokat; a populista ígérgetés pedig nem megy, magyarul már nem hazudhatnak, mert akkor utólag fokozott politikai árat kell fizetni érte, a számonkérés nagyon fájdalmas lehet.

Hiába, kemény dolog a demokrácia – és annál keményebb, minél inkább betartják. De végül is így van ez jól. Reménykedjünk, hogy megmarad.

Ágoston Hugó

Stb. – és ami még nincs

Időszerű gondolatot vetett fel Székedi Ferenc az *Új Magyar Szó* február 23-i számában. Azt, hogy meglehetősen kockázatos egy piaci viszonyok között élő, országra-világra nyitott, önálló gondolkodású-érdeklődésű egyénekből összeálló másfél milliós közönség média-hálózatát központilag megtervezni. Nem csupán kockázatos, de veszélyes is: a sajtószabadság megkérdőjelezése.

Abban is egyetértünk, hogy az erdélyi magyar sajtóvállalkozások nem fogadhatják a jövőben sem el, hogy alamizsnáért kinyújtott óriási tenyérnek tekintésük mások, illetve annak tekintésük maga magukat.

Vizsgálatunk megmutatja, hogy ne beszéljünk a közösségi újságírás hatékony támogatásának szükségességéről. Ugyanis nem csupán a kereskedelmi televíziók jelentenek nemlojális konkurenciát a komoly sajtó számára,

hanem a bulvárlapok és a kizárólag nyereségorientált média-vállalkozások is. Utóbbiak kártékonyágát leplezi le a *Székelyföld* című művelődési folyóiratban Boros Ernő, aki a Szatmár megyei lap újságírójaként belülről élte meg az addig közösségi újság

Ambrus Attila

kíméletlen kilúgozását.

A kilencvenes években az erdélyi magyar lapok munkatársai megváltóként várták a multit. Tőkét és technikát hoz, javulnak a munkakörülmények és nőnek a fizetések! – noszogatták lelkesen az újságírók a káeftéként működő sajtóvállalkozások vezetőit, hogy keressenek új, külföldi tulajdonost a lapjuknak.

A *Brassói Lapok* aligazgatójaként, mint aki beledlátott a cég pénzügyeibe, volt egy rossz sejtésem, akárcsak annak az angol lordnak, aki így morfondírozott magában: „Belelépnék én ebbe a klubba! De milyen klub az, amely engem befogadna?” Milyen befektető az, aki olyan kisebbségi médiavállalkozást akar megvásárolni, amely év végén nullszaldós vagy nagyon kis, néhány ezer eurós nyereséget könyvelhet el?

Az erdélyi magyar sajtó külföldi elmagányosítása – amely együtt járt a komoly sajtót olvasók elmagányosításával – a Partiumban, a Magyarországgal szomszédos megyékben, Biharban és Szatmáron kezdődött. Ott is ért dicstelen véget. Ami a *Bihari Naplónál* és a *Szatmári Friss Újságnál* történt, meggyőzte a belső erdélyi médiavezetőket és újságírókat arról, hogy a multi nem komoly-, hanem bulvárlapkiadási szándékkal érkezik. A szerkesz-

tősegeit ugyan a legkorszerűbb műszaki felszereléssel látja el, formatervezett irodabútort is vásárol, de a szerkesztőséget és a lapot is átszabja. A multinak nincs szüksége gondolkodó, véleménymondó újságíróra, csak a cégéhez hűséges fogalmazókra. [(A kreativitás, a szakmai, etikai ismeretek hátrányt jelentenek!)] A multi kiírta a publicisztikát, a riportot, az interjút, a könyvrecenziót, a mű-, színház-, film- és zenekritika számára fölösleges pocsékolás, egy-egy írás legfeljebb 2 500 leütés, lehet.

[(De a karakteresség szintén elűldözendő a szerkesztőség tájékozói!)] A Multi számára nem érv, hogy az olvasó szereti a jegyzetet, az idősebbje a tárcát, élvezettel olvassa a riportot, és a demokráciának is szüksége van a tényfeltáró, oknyomozó újságírásra. Nem érv az, hogy az olvasó nem szereti az információvá hámozott híreket, nem kíváncsi minden nap egy-egy kedves szórás vagy tollas kisállat fotójára. Szereti, nem szereti, kíváncsi, nem kíváncsi – mást nem kap!

Nos, a Partiumban történtek hatására ma már egybehangzó a belső erdélyi újságírók véleménye: jobb, ha a mi tulajdonunkban van a lapunk. Akinek meg néha meginog e

meggyőződése, annak ajánlom Boros Ernő írását a www.hargitakiado.ro címen. A szatmári újságíró szemében a multi nem más, mint szellemi-kábítószerekkereskedő, aki olyan árut dob piacra, amelynek a forgalmazását a törvény sajnos nem tiltja.

A [- bevallom, valóban anakronisztikus, de lehet, hogy a jövődőt megelőző -] tulajdonosi struktúra biztosíthatja a romániai magyar közösségi sajtó fennmaradását. Ennek a tulajdonosi formának a fenntartása azonban ma már lehetetlennek tűnik.

A tavalyi évet a reklámbevételek drasztikus csökkenése és az átalányadó bevezetése miatt kis nyereséggel vagy nyereség nélkül zárta a magyar nyelvű napi- és hetilapok többsége. Ezért, ha médiastratégiára nincs is, de támogatási stratégiára igenis van szükség. Elsősorban az újságírók tulajdonában lévő lapokat kell támogatni – akár kényszervállalkozásként működnek, akár alapítványi tulajdonban vannak –, csökkenteni kell azt a soha meg nem szüntethető hátrányukat, amellyel a multival, a külföldi befektetővel szemben a piaci versenyben indulnak. A közösségi újságírást fenntartó médiavállalkozásokat pedig adókedvezményekkel is támogatni kellene. Mint ahogyan azt még Pápua Új-Guinea is megteszi! Nos, ez az, ami nálunk még nincs...

Röviden

Made in Szatmárnémeti

Jó kezdeményezésnek nevezte Tánzos Barna tegnap délben a Szatmárnémetiben megnyitott, „Made in Szatmárnémeti” elnevezésű ipari kiállítást. Az államtitkár ellátogatott Nagykarolyba, Tasnádra, Béltekre és Erdődre is, majd külön is találkozott a megye vezetőivel és polgármestereivel. Josep Hölczli a szervezők (a Német-Román Gazdasági Egyesület és a Kisiparosok Kamarája) képviselőjében arról tájékoztatta a vendégeket, hogy ötvenkét cég állított ki.

Újabb gáztározók

Március első felében várható annak az orosz technikai csapatnak a látogatása, amely a romániai gáztározók bővítését, illetve újabbak építését méri fel – jelentette be Borbély Károly gazdasági államtitkár. Jelenleg 20 ilyen gáztározó van Roman-Márgineni településeken, ezek bővítésére van szükség, amennyiben Románia közös vállalatot kíván létesíteni az állami Romgaz földgáztermelő vállalat és az orosz Gazprom részvételével. A Gazprom hivatalos küldöttsége múlt héten Bukarestben találkozott Adriean Videanu gazdasági miniszterrel. „A gáztározók megépítésében szakmai és technikai segítségre számíthat Románia” – mondta Borbély Károly.

Nyomdaipari roadshow Kolozsváron

Első ízben szervezett tegnap nyomdaipari roadshowt az ITD Hungary magyarországi befektetési és kereskedelemfejlesztési ügynökség Kolozsváron. A roadshow keretében magyarországi és romániai nyomda- és csomagolóipari cégek mutatkozhattak be. „Hét magyarországi csomagolóipari és 10 romániai nyomda- és csomagolóipari cég vett részt a roadshown. A legfőbb célunk az, hogy a nyomdaipari szektorban a kétoldalú befektetéseket ösztönözzük” – mondta lapunknak Stucz Timea, az ITD Hungary kolozsvári irodájának képviselője. Mint a rendezvényen kiderült, a gazdasági válság komolyan érintette a csomagoló- és nyomdaipart is, ám a résztvevők szerint már érezhető a gazdasági növekvés ezen a téren is.

Román–magyar üzleti konferencia Bukarestben

A Romániai Magyar Üzleti Egyesület által szervezett gazdasági konferenciát tartanak ma Bukarestben. A konferenciát Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövete köszönti, előadást tart Nagy Ágnes, Izsó László, moderátor Pánczél Zoltán. A rendezvény délután a RMÜE taggyűléssel folytatódik, más meghívottaknak üzleti megbeszéléseket szerveznek.

Kit sújt a parlagadó?

Büntetik március 15-e után azokat a gazdákat, akik nem művelik meg termőföldjeiket

Sike Lajos

▶ Március 15-e utánra várható annak a jogszabálynak a kidolgozása, amely pótdadó kivetésével büntetné a földjeiket parlagon hagyó gazdákat – mondta el tegnap érdeklődésünkre Adrian Rădulescu mezőgazdasági államtitkár. Az ÜMSZ-nek elmondta, nagy felháborodást keltett a gazdák körében a pótdadót meglehetősen január végi bejelentése, ezért a szakértő konzultációsorozat kezdeményezett az érintettekkel az intézkedésről. „Sokan anyáztak engem, hogy szankciókat helyeztem kilátásba, de azért az mégiscsak tarthatatlan, hogy Románia megművelhető területének 20 százaléka parlagon hever. Az EU más tagállamaiban egy zsebkezdőnyi terület sem marad megműveletlen” – magyarázta az államtitkár.

Rădulescu szerint a minisztériumnak nem célja a büntetés. „A pótdadót csak végső esetben vezetnénk be. Jelenleg még zajlanak a konzultációk a termőföldek tulajdonosaival, s keressük az alternatívákat a helyzet megoldására” – jelentette ki. Mint mondta, az egyik alternatíva az lenne, ha erdősítenék a parlagon hagyott területeket; a másik az, ha az állami közbirtokosság-

ok vásárolnák fel a megműveletlen földeket. Megtudtuk: 400 ezer személyt érinthet a pótdadó, ugyanis ennyien birtokolják hozzávetőlegesen az 1,2-2 millió hektár parlagon hagyott földet. „Még nem tudom megmondani, mekkora lesz ez a pótdadó. S lehet, nem is lesz szükség rá, ha a gazdák jobb belátásra térnek” – magyarázta.

Szatmártól az Avasig

Szatmártól az Avasba utazva, a látvány elkésztő. Szatmárnémeti közelében még úgy-ahogy munkálják a földeket, Batiz után már a terület alig kétharmadát művelik, Sárközújlakot elhagyva, talán felét. Még arrább, a Tálnavölgyére s az avasi dombhátságára jobban illik a népnyelv megnevezése: kecskelegelő... Ezeket a területeket alig száz éve még erdő borította, amit az olyan helynevek is bizonyítanak, mint a Gombás és a Vadászlak. Gyengén termő, podzol talajú földek ezek, melyek hektárja gondos műveléssel sem ad kétezer kiló búzánál és háromezer kiló kukoricánál többet.

Ötvenezret mondanak...

A szakigazgatóságtól kapott adatok szerint Szatmár

megyében a múlt évben ötvenezer hektár parlagon hagyott föld volt. Számos mezőgazdasági szakember kételkedve, sőt iróniával fogadja ezt a számot, s ilyesmiket mond: „Megvan a duplája is, csak nem merik bevallani, mert ennyit jelentettek felfelé, és nagy baj lenne, ha Brüsszel is megtudná a valóságot. Tessék megnézni: Nagymajténytől Avasfelsőfalugig, közel száz kilométeren át mennyi bozót és tüske van...” Jobban megművelt földeket csak Nagykaroly környékén, részben Tasnád alatt és a Szamos alsó folyásánál lehet látni. De ez a megye területének csak egyharmada.

...de annál sokkal több van parlagon

Bencze Zoltán avasújvárosi agrármérnök szerint a helyzet jól kifejezi az állam közömbösségét a mezőgazdasági termelés és a falusi lakosság iránt. Nem elég, hogy alacsony a támogatás, de kiszámíthatatlan is esetleges. Lám, itt a tavaszi vetések ideje, de a gazda még nem tudja miben és mire kap támogatást. Az adott helyzetben akkor jár jobban, ha parlagon hagyja földjét, mert megmunkálása a támogatással együtt is kétszer annyiba kerül neki, mint

amennyit az eladott búzáért, kukoricáért vagy éppen az almáért, zöldségért kap. Így legtöbbször csak annyit termelnek, mint amennyit családjuk elfogyaszt. „Miként azt is látnunk kell – vélekedik Bencze –, hogy sok tízezer időszerű falusi embernek ez szörzöve sincs a visszakapott földet megművelni, ezért a parlagadó elsősorban őket fogja sújtani: szegényből még szegényebb lesz.

Alternatíva lehet az energiatűz és a nyár?

Papp László mérnök, a megyei szakigazgatóság osztályvezetője ezt csak hosszabb időre elnyújtva tartja megvalósíthatónak. Ő is úgy látja, hogy ahol nemrég még erdő volt, ott a fásítás a megoldás. „A parlagon hagyott földek jó része, különösen a mélyebben fekvő területek, amiből elég sok van a Szamos, Kraszna és a Túr völgyében, de az egész Partiumban, az Érmelléken és a Körösök vidékén is, kiválóan alkalmasak az energiatűz és nyár termesztésére” – mondja Fodor István, a megyei mezőgazdasági tanácsadó központ igazgatója.

„Békélnék már meg azzal, hogy e földek többsége csak nagy befektetéssel, sok trágyázással, talajerőpótlással ad elfogadható termést, akkor sem annyit, hogy művelésük piacgazdálkodási körülmények közt kifizető legyen. De még van nekünk vagy tíz-

tizenötezer hektár olyan homokos területünk, amelyet ha nem erdősítünk mielőbb, elszavatagosodik. Szerintem Szatmár megyében 70-80 ezer hektárral lehetne növelni az erdőket, ezt természetvédelmi és ökológiai szempontok is indokolják” – véli Papp.

„Mi sem késlekedünk”

Trela Adrian, a Szatmár megyei erdészeti igazgatóság osztályvezetője ezt csak hosszabb időre elnyújtva tartja megvalósíthatónak. Ő is úgy látja, hogy ahol nemrég még erdő volt, ott a fásítás a megoldás. „A parlagon hagyott földek jó része, különösen a mélyebben fekvő területek, amiből elég sok van a Szamos, Kraszna és a Túr völgyében, de az egész Partiumban, az Érmelléken és a Körösök vidékén is, kiválóan alkalmasak az energiatűz és nyár termesztésére” – mondja Fodor István, a megyei mezőgazdasági tanácsadó központ igazgatója. „Ma már az energiatűz nyereségéből bármilyen mennyiséget el lehet adni Európában. Mi sem késlekedünk: ha egyelőre kisebb területen is, még az idén megkezdjük Szatmár megyében az energiatűz termesztését” – teszi hozzá Fodor. ◀

Kirobbanó sikerű roncsprogram

Kovács Zsolt

▶ „Egy hét alatt annyi roncsautótól szabadultak meg a háromszékiek, mint tavaly egész évben. Ez is mutatja, hogy idén rendkívül sikeres a kormány roncsautóprogramja” – lelkesedik Pózna Dávid. A sepsiszentgyörgyi Ariadne kft. az országban elsőként váltotta ki a roncsautóprogramban való részvételre feljogosító engedélyt, mondja büszkén a cég tulajdonosa, aki szerint az akció első négy napjában 220 régi autót adtak le nála. Az ország nagyobb városaiban naponta fogy el ennyi, tette hozzá Pózna Dávid, akit telefonon értünk el, mert éppen Bukarest fele tartott, hogy a Környezetvédelmi Minisztériumban leadja az eddig átvett autók dokumentációját, és újabb értékpapírokat igényeljen.

A sepsiszentgyörgyi ócskavastelep tulajdonosa szerint a program hiányossága, hogy egyszerre csak 100 értékpapírt lehet igényelni, ezért az ócskavastelepek képviselői folyamatosan Bukarestben vannak, hogy leadják a dokumentumokat és új értékpapírokat kapjanak. Az idei roncsautóprogram az eddiginél kedvezőbb körülmények között zajlik, hiszen egy új autó vásárlásához már nem csak egy, hanem három értékpapírt lehet felhasználni. Egy roncsautóért járó 3800 lejes

A szerző félfotója

Az idei roncsautóprogram a tavalyinál jóval kedvezőbb körülmények között zajlik

értékjegyet most már nem kötelező az autótulajdonosnak új járműre váltania, hanem el is tudja adni. Pózna Dávid úgy tudja, 1500-2000 lejért ad el egy értékpapírt az, aki nem akar új autót vásárolni. Az autószerelő már a telepen próbálnak vásárlókat szerezni, hiszen az értékpapírokra való várakozás alatt szórólapokon és katalógusokban lehet tanulmányozni az aktuális és kedvezményes ajánlatokat.

Darabolási nagyipar

Kovácsna megye egyetlen, engedéllyel rendelkező cége,

az Ariadne előtti tágas parkoló ottjártunkkor zsúfolva volt régi Dáciákkal, Trabantokkal, de volt Skoda, Ford és Volkswagen is. A roncsautók leadása folyamatos, egy csapat munkás már a kapuban fogadja az érkezőket, és miután leellenőrizték a járművek iratait és azonosító adatait, egy emelődaruval rakják halomba őket. „Itt nem kell sorbaállni, csak az irodában, ahol az értékpapírokat adják át az ügyfeleknek. Fel vagyunk készülve, a váróterembe sok széket rakunk, és mindenkit megkínálunk ropival és ásványvízzel” – büszkélkedik a műszakveze-

tő, majd nevetve teszi hozzá: „A pálinkát mi isszuk meg!” A sepsiszentgyörgyi ügyfélszolgálat híre a szomszédos megyékbe is elterjedt, ezért brassói és bákói autótulajdonosok is érkeznek roncsautókkal. „A családi ereklyét készülő leadni, egy 33 éves Dáciát, 307 ezer kilométerben” – mondja Vasile Maxim, aki Brassóból érkezett a sepsiszentgyörgyi telepre. Hozzáteszi: fájó szívvel válik meg régi autójától, de eljött az ideje, hogy egy új Dacia Logant vegyen. Egy másik Dacia vontatón érkezik. Az átvételkor kiderül, hogy hiányzik az akku-

mulátora és a hűtője, ezért a cég dolgozója kéri a tulajdonost, hogy azokat az alkatrészeket is mellékelje, ellenkező esetben nem vehetik át.

„Idén annyiban módosult a program, hogy az autó nem kell saját lábán érkezzen, de minden eleme meg kell legyen” – magyarázza az egyik munkás.

Jogi személyeknek nehézkes a részvétel

„Országos szinten az idei roncsautóprogram kerete 40 ezer egység magánszemélyeknek és 20 ezer egység cégeknek, de várhatóan át kell majd ütemezni azt” – magyarázza Pózna Dávid, aki szerint a magánszemélyek esetében egyszerű az eljárás, az autóhoz mellékelni kell az autó és a tulajdonos iratait, és az alapján kiállítják az értékpapírt. „A jogi személyek esetében viszont egy vaskos dossziét kell elkészíteni, céges papírokkal, pénzügyi dokumentumokkal, amelyekkel Bukarestben kell véleményeztetni, és csak azután adhatnak értékpapírt” – részletezi a sepsiszentgyörgyi telep tulajdonosa. Mint hozzátesszi: ha nem fegy el a 60 ezer egység keret, november 20-ig veszik át a roncsautókat, és november 23-ig kell értékesíteni az értékpapírokat. ◀

Iskolai leépítések, suttyomban

ÚMSZ

„Suttyomban csökkentik a magyar osztályokat, ráadásul úgy, hogy a magyar szülőket és pedagógusokat ugrasztják össze. Napokig az a mendemonda járta, hogy a hagyományos és az alternatív oktatás egymás kárára működik, választani kell, hogy melyik maradjon” – számolt be a Marosvásárhelyen kialakult újabb tanügyi konfliktusról egy lapunknak nyilatkozó szülő. A hét elején a helyi Művészeti Líceumot érintő osztályösszevonás miatt indult aláírásgyűjtés, úgy tűnik eredménnyel: a tiltakozó szülők feltételekkel ugyan, de ígéretet kaptak arra vonatkozóan, hogy a megszorító intézkedések ellenére is elindulhatnak szeptembertől az igényelt osztályok. Sokkal bizonytalanabb ennél a városban működő step by step-es osztályok sorsa. „Az iskolában azt mondták, hogy egyáltalán nem indul jövőre ilyen osztály, sőt az eddigi két magyar tannyelvű osztály helyett csak egy indul. Mi ragaszkodunk az alternatív képzéshez, de alternatíva Marosvásárhelyen a jelek szerint nincs, legalábbis nem lesz”. Molnár Hajnal

A tiltakozó szülők szerint jogtalanul gáncsolnak el a step by step-osztályokat Marosvásárhelyen

és Simon Kerekes Csilla tanítónő az idei 4. osztályosokat oktatják, jövőre már nem indíthatnak step by step-es osztályt.

Tehetetlenek

„Még január elején szólt az iskola igazgatója, a főtanfelügyelőre hivatkozva, hogy step-es képzés nem lesz a következő tanévtől, pedig ekkor már tizenketten jelentkeztek, őket eltanácsolta az iskola” – számolnak be a tanítónők, akik nyolc éve foglalkoznak alternatív képzéssel. Fejes Ré-

ka szaktanfelügyelő megerősítette az értesülést: „A jövő tanévtől nem indul step by step-es osztály Marosvásárhelyen, a meglévő osztályokat azonban tovább működtetjük” – ígérte a tanfelügyelő, aki elismerte, az intézkedés nyomán az eddig működő párhuzamos két magyar osztály helyett csupán egy marad. „Tehetetlenek vagyunk, kevés a gyerek, és nehéz a hagyományos oktatásban dolgozóknak elmagyarázni, hogy amíg ott a harmincas kötelező létszám miatt osztályösszevonásokra kerül sor, ad-

dig az alternatív oktatásban két tanítónőt fizetünk, úgy is, hogy az osztálylétszám meg sem közelíti a törvényben meghatározott létszámot” – magyarázza a szaktanfelügyelő.

Nem értik a lényegét

A szülők szerint az eljárás a step by step-es képzés lényegét kérdőjelezi meg. „Itt nem azért fizetnek meg két pedagógust, mert ez egy külön előjog. Itt van egy napi nyolc órára meghatározott tanterv, vagyis két pedagógus kétszer annyit dolgozik a

diákokkal, mint a hagyományos, alsó tagozatos tanítónő” – vélik a szülők, akik szintén fontolgatják a határozott tiltakozás lehetőségét. Király András, tanügyi államtitkár az ÚMSZ-től értesült az eljárásról. „Teljességgel jogszerűtlen ez az eljárás, a tanfelügyelőségeket ugyanis értesítettük a minisztérium álláspontjáról. A szakárca elvi álláspontja az, hogy a művészeti képzésben résztvevők, és a step by stepes osztályok emelt kvótát kapnak, így a következő tanévben is lesz pénz a működtetésükre. Sajnos – tette hozzá az államtitkár – nem ez az egyetlen visszás helyzet Marosvásárhelyen.” Kovászna megyében szintén sok a kérdés az alternatív osztályok jövőjét illetően.

Védettséget élvez

„Nagy még a fejtelenség, nem tudni pontosan mi lesz a következő iskolai évtől” – mondta el lapunk érdeklődésére Fekécs Károly. A sepsiszentgyörgyi Váradi József Általános Iskola igazgatója azonban elmondta, a bizonytalanság ellenére ragaszkodnak az alternatív képzéshez, a jövő évi beiskolázási tervben ugyanany nyi step by step osztály sze-

repe, mint idén, vagyis két első osztályt indítanak. Mindkét osztályba már most beteltek a helyek. Ennek ellenére nem lehet tudni még, hogy ki fizeti meg a második pedagógust. Fekécs hozzátette: „az önkormányzat hallani sem akar arról, hogy a pluszköltséget fedezze, hiszen amúgy is pénzsűkében van, a jelenlegi törvénykezés pedig nem rendelkezik az alternatív oktatásról!”

Ezzel együtt az iskolaigazgató bizakodó, szerinte van esély, hogy a szeptemberi iskolakezdésig megtegyék a törvényes feltételeket, ellenkező esetben a szülők fizetik a második pedagógus bérért. A Váradi József iskola esetében a fejkvóta-rendszerből származó pénz a nagy diáklétszám miatt elég lenne arra, hogy az alternatív oktatás költségeit a szülők hozzájárulása nélkül fedezni tudják, de ehhez szükséges még a keret, állítja az iskolaigazgató.

Péter Tünde, kolozsvári főtanfelügyelő – helyettes az ÚMSZ megkeresésére egyértelműen foglalt állást: „Kolozs megyében az alternatív oktatás jövőre is védettséget élvez, zavartalanul működhethet tovább az eddigi rendszer.” ◀

Röviden

Vezetés közben szívott, és lebukott

Két fiatalember ellen indított vizsgálatot a rendőrség, miután a Nagybánya - Szatmárnémeti közötti országúton azon kapták őket, hogy drogot fogyasztanak. A rendőrök rutinellenőrzés során állították meg autójukat, majd furcsa viselkedésük miatt átkutatták a járművet, amelyben a sofőrülés melletti szőnyeg alatt két sztanioolsomagot találtak, amelyben a rendőrök feltételezése szerint kannabisz van. A 35 éves sofőr és 31 éves utasát kórházba vitték, hogy kimutassák, milyen szert vettek be, mert a rendőrök megállapították, hogy tudatmódosító szer hatása alatt vezettek.

Gyermekpornó fogtak a rendőrök Temesváron

Több házkutatást is tartottak a rendőrök és ügyészek tegnap reggel Temesváron egy gyermekpornográfiai ügy kapcsán. A házkutatások során a város szélén egy lakásban három fiatalra bukkantak, akik közül kettő kiskorú, akik együtt laktak egy férfival. A férfit a rendőrök őrizetbe vették, és azzal gyanúsítják, hogy szegény családból származó, 14-15 éves kamaszokat szedett össze, akiket aztán pornófilmek forgatásához használt. Ezeket az interneten tárolta és adta el más személyeknek.

Elfogták a késelőt

Munkatársunktól

Háromszáz rendőr, nyomozó és csendőr vette üldözőbe azt a 35 éves férfit, aki 16 nőt sebesített meg Iaşiban. A támadó egy négy centiméter átmérőjű késsel a nyílt utcán rontott áldozataira, és combon szúrta a gyanútlan járókelőket. Az első bűnesetről kedden értesült a rendőrség, amikor az egyik nő bejelentést tett. Az rendkívüli erőket mozgósító nyomozásra akkor került sor, amikor kiderült, hogy a város különböző kórházai, a sürgősségi osztályon, a járóbeteg gondozóban továbbá nyolc, hasonló körülmények között megsérült nőt ápolnak. Hamarosan kiderült, az áldozatok száma kétszer akkora, mint ahányan orvosi segítséget kértek: a váratlan támadás okozta sérülések ugyanis az esetek többségében könnyűnek bizonyultak. A rendőr-

ség azonban úgy döntött: nem kockáztat, és a könnyű testi sértések ellenére komoly erővel vonult az elkövető ellen, akit 24 órán belül előállítottak és letartóztattak. Petru Constantin Gavriluş nem először került a hatóságok látókörébe: nemmi erőszak miatt már folyik ellene eljárás. A zavartan viselkedő férfi nem ismerte el a bűncselekmény-sorozat, és a több mint hét órás kihallgatás során egyáltalán nem működött együtt a hatósággal. Végül egy térfelügyelő kamera buktatta le, amely rögzítette a példátlan agressziót. Az elkövetett bűntettek miatt várhatóan akár 12 évig terjedő börtönbüntetést is kirokhatnak a terhére. A férfi Ţigăneşti községből származik, a helyi polgármester azt állítja: Gavriluş elvált, és hosszú ideje munkanélküli, ezért régóta zavartan és agresszíven viselkedik. ◀

A 35 éves iaşi-i késelő összesen tizenhat nőt sebesített meg

Önnek csak a céljaira és a megtakarításaira kell ügyelnie, a kedvező kamatokról mi gondoskodunk!

3,75%
éves kamat az
5.000 EURO feletti
6 hónapra
újonnan lekötött
betétekre

Már alacsony összegű betétnél is kedvező kamatok!
Az OTP Bank munkatársai segítségével válassza ki az Önnek legmegfelelőbb megtakarítási formát és a legkedvezőbb kamatot.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

banki megtakarítások

otpbank
Megtakarítást egymással

Röviden

Bemutató az Aradi Kamaraszínházban

Raymond Cousse francia színész-rendező-író *Gyerekkészségek* című darabját mutatja be ma 19 órától az Aradi Kamaraszínház. A 2009/2010-es évad harmadik premierjében az aradi közönség Lung László Zsoltot láthatja főszerepben. A *Gyerekkészségek* című komédia nem „gyerekjáték”, nem gyermeki jópofáskodások láncolata, csak a felnőtt tekinti pejoratív hangszíjjal annak, írják az előadás ajánlójában. A „francia Latinovits-nak” is nevezhető szerző ezen darabját, mint „kult-eszmét”, a világ minden táján játszzák ma is.

Torockói farsang

Holnap délután 2 órakor a Kriza János művelődési központból indul a farsangi menet Torockón. Aki nem akarja a falun végigkísérni a menetet a kultúrotthonban a magyarlapádi és váraljai néptáncosok előadását nézheti. Miután pedig farsang Döme koporsóját a Vajornál szétverik, az elmúlt esztendő pedig parodizálva kiperedikálják, ki-ki a maga módján készülhet az ifjúság által szervezett, hét órakor kezdődő és reggelig tartó bálba. Botár György alpolgármester elmondása szerint a farsangtemetésen jelen lesznek Torockó testvértelepüléseinek képviselői: Bocsa, Üllő, Tápiógyörgye, Csömör, illetve Budapest V. kerülete.

Gyergyóban húzza a Tiberius

A marosvásárhelyi Tiberius Vonósnegyes vendégszerepel vasárnap, 28-án Gyergyószentmiklóson. A minden évben Gyergyóba látogató együttes (Molnár Tibor – hegedű, Lokodi Károly – másodhegedű, Molnár József – brácsa, Kozma Péter – cselló) idén a Szent István templomban hangversenyez az esti szentmise után.

Drakula bohóckodik Kolozsváron

Dracula the Clown – a Csepürágó Egyesület és a London Mime Theatre produkciója lesz látható holnap este 8 órától a Kolozsvári Állami Magyar Színház új stúdiótermében. A Nola Rae, világhírű brit mímus által rendezett tragikomikus történet ősbemutatója 2009. február 7-én volt, idéntől a kolozsvári magyar színház is műsorára tűzi ezt a rendkívüli, a báb- és mimtechnika, különleges zene- és színvilág ötvözetét. Az előadás szereplői: Bogdán Zsolt, Liviu Matei, Csutak Réka, Szabó Jenő/György László. Dizlet- és jelmeztervező: Matthew Ridout, zeneszerző: Iosif Herța.

Városünnep, receptre

A kultúrára nagyobb hangsúlyt fektet az idei Szent György Napok

Kovács Zsolt

► Világstárok fellépését és rangos kulturális és szórakoztató programot ígérnek Erdély legnagyobb városünnepé, a Szent György napok szervezői. Grubisics Levente főszervező tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: három hónapja elkezdtek az április 18-a és 25-e közötti 19. ünnepség szervezését.

A városnapok a tavalyi recept szerint zajlanak majd, de tanulva az elmúlt esztendő hibáiból, idén ráerősítenek a „kulturális hét” programjaira. A Szent György Napok nyitóhangversenye már igazi sztárt ígér, hiszen Varnus Xavér ad orgonakoncertet a Krisztus Király katolikus templomban. A tervek szerint a közel 500 programot felvonultató városnapok keretében fellép a Kolozsvári Állami Magyar Színház Csehov *Három nővér* című UNITER-díjas darabjával, de Sepsiszentgyörgyre érkezik három magyarországi színház is, a helybéli Tamási Áron társulat pedig akkor mutatja be új előadását, illetve a Háromszék Táncegyüttes elkészíti *Szent György legendája* című nagyszínpadi előadását. Ugyancsak a Szent György Napok ideje alatt szervezik meg második alkalommal a

Az eddigi hibákból tanulva a kulturális rendezvényekre nyit a szervezőség

A szerző archív felvétele

Cimborák – Erdélyi Magyar Bábostalálkozót, és a közönség által kedvelt dzsessz és blues kocsmák is üzemelnek majd. Grubisics Levente főszervező szerint az április 23–25-e közötti szabadtéri fesztivál nemzetközi sztárja a '80-as években nagy népszerűségnek örvendő diszkózenekar a Bad Boys Blue lesz. A magyar zenei élet kiemelt fellépője a rock and roll nagymestere, Fenyő Miklós, aki húsztagú zenekarral és tánckarral érkezik Sepsiszentgyörgyre, és a Szent György Napok ven-

dége lesz a magyar blues királya, Deák Bill Gyula is. A 30. születésnapját ünneplő Compact együttes országos turnéja keretében lép fel a Szent György Napokon, míg a hip-hop műfaj kedvelőinek a Puya koncertet ajánlják a szervezők. Az alternatív zenét a Magashegyi Underground és Bocskor Báborka képviseli, a mulatós zene kedvelői pedig a 3+2 együttes zenéjére rophatják. Dancs Zsolt a városünnep programigazgatója hozzátette: kiemelt figyelmet szentelnek a hangosítás és

fénytechnika minőségének, 30 százalékkal nagyobb felszerelést sikerült leszerződtetni a tavalyi áron. A 19. Szent György Napok költségvetése 150 ezer euró, ennek felét az önkormányzat biztosítja, másik felét támogatásokból, saját bevételekből kell kigazdálkodni, tájékoztató Grubisics Levente, aki felhívja a hazai zenészek, művészek és alkotócsoportok figyelmét, hogy lehet még jelentkezni a rendezvényre a varosnapok@sepsiszentgyorgyinfo.ro email címen. ◀

Az épített örökségen az állam szeme

ÚMSZ

► Az államnak vigyáznia kell az épített örökségre, hangsúlyozta tegnapi, első minisztériumi sajtótájékoztatóján Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter. Ezen az értekezleten jelentette be a minisztérium azt is, hogy az államnak sikerült újabb három évre meghosszabbítani a Peleş-kastély bérleti szerződését, így a műemlékértékű királyi nyaraló és a benne működő állami múzeum sorsa egy időre rendeződött.

„A készülő Örökségvédelmi Törvénykönyv olyan kell legyen a kultúra számára, mint a Büntetőjogi Törvénykönyv, illetve a Polgárjogi Törvénykönyv a társadalom egésze számára” – hangsúlyozta Kelemen Hunor. A tárcavezető elmondása szerint a következő hónapban hívja össze azt a szakértői bizottságot, amelyet a törvénykönyv kidolgozásával bíz meg. A törvénytervezet pedig, közvita után, az őszi ülészakon kerül majd a törvényhozás asztalára.

A sajtótájékoztatón szó volt a minisztérium hatáskörbe tartozó Országos

Örökségvédelmi Hivatal költségvetéséről, amelynek összesen 63 millió lejrel kell gazdálkodnia idén, amelyből közel 280 megkezdett műemlékfelújítási munkálattal finanszíroz.

Mint kiderült a szaktárca végleges, jóváhagyott költségvetése alig több 677 millió lejnél. „Költségvetésünk alig éri el a bruttó nemzeti össztermék 0,20 százalékát” – jelentette ki Kelemen Hunor, aki arról is beszámolt, idén hat nemzetközi könyvvásáron vesz részt a szaktárca: Budapesten, Isztambulban, Lipcsében, Bolognában, Prágában és Frankfurtban. „A Román Kulturális Intézettel osztozunk az ilyen jellegű események megszervezésén” – tette hozzá a miniszter.

A bejelentések sorában a filmművészeti szervezetek képviselői mai ülését említette a tárcavezető, aki elmondta a benyújtott jelölésekből választják ki az Országos Filmművészeti Tanács öttagú vezetőtestületét. Kelemen Hunor bemutatta a bukaresti George Enescu Filharmónia igazgatóját, Andrei Dumitriut, akit menedzseri tapasztalatai alapján nevezett ki az intézmény élére. ◀

Pirandello Vásárhelyen

Antal Erika

► Az idei évad ötödik bemutatóját tartja a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Luigi Pirandello *Hat szereplő szerzőt keres* című színművét David Zinder rendezésében a kisteremben mutatja be a társulat vasárnap este fél nyolctól.

David Zinder izraeli rendező nem először jár Erdélyben, korábban Kolozsváron több alkalommal, illetve Sepsiszentgyörgyön is dolgozott már, mint mondta, most is szívesen vállalt feladatot, mert a romániai magyar színházakat nyitottnak tartja az újra, a kísérletezésre.

„Míg az izraeli színházak többsége a bulvárdarabokat részesíti előnyben, itt modern, új dolgok is megvalósíthatók” – mondta a rendező. Zinder Pirandello *Hat szereplő szerzőt keres* című darabját kissé megváltoztatta: kitalált egy új szereplőt, az Alkotót, aki az eredeti műben nincs benne. A produkcióról elárulta, hogy nem annyira Pirandello filozófiáját követi, sokkal inkább a színházzal foglalkozik. A rendező egy újfajta színésztechnikát is bevezetett, az úgynevezett Mihail Csehov-technikát, amely a tapasztalatra, a test és a fantázia kapcsolatára fekteti a hangsúlyt. A produkciót nem a szoká-

sos olvasópróbával kezdték, hanem egyenesen színpadi munkával. „Főlétesleges időpocsékolásnak tartom az egyhetes olvasópróbát, inkább a színpadon folyjon az alkotói munka. Azt szoktam mondani a színészeknek, ha valamit ki akarnak próbálni, tegyék, ne kérdezzék tőlem, hogy jó-e” – ecsetelte Zinder, aki szerint „Pirandello visszatérő rögeszméje az állandóan változó emberi természet, annak megrázó kapcsolata az idővel – vagy időtlenséggel – és a művészetel.” Ebből jött létre a vasárnap bemutatásra kerülő dráma is, amely ma is épp olyan időszerű, mint amikor a szerzője megírta. ◀

David Zinder Marosvásárhelyen rendez. Ezúttal a „Hat szereplő szerzőt keres” című darabot

Dávid és Góliát küzdelme

Incefi Tibor

► Tegnap Nagyváradon, azelőtt Kolozsváron is bemutatták Az 1956-os forradalom hatása a határon túli egyházakra című tanulmánykötet, amely csupán maroknyi érdeklődőt vonzott csikszere-dai állomásán. A Csiki Székely Múzeum előadótermében lezajlott eseményen jelen volt Zombor István, a kötet szerkesztője, a Szegedi Múzeum igazgatója és Sümegi György budapesti képzőművész, a könyv egyik társszerzője. A magyarul és angolul is kiadott könyv bemutatására Sarány István újságíró vállalkozott, aki Dávid és Góliát harcával hasonlította össze az 56-os forradalmárokat és az ügyüket eltipró szovjet csapatokat. „Mégis Dávid győzött, fogalmazott a kötet méltatója, még ha csak évtizedek múltán derült is ez ki.” Sümegi György arra világított rá, hogy bár megnyitk a titkos levéltárak, Prágában és Bukarestben is folytatnak kutatómunkát fiatal szakemberek, lenne még tenni- és kutatnivaló, hiszen például a világ számos országában léteznek az '56-os forradalommal kapcsolatos plakátok, amelyek még nem gyűjtött össze senki. Az akkori esemény számos képzőművészeti alkotást ihletett, hiszen abban az időszakban tartózkodott Budapesten Kós Károly, Zsögödi Nagy Imre, Kusztos Endre, vagy Nagy Éva képzőművész. ◀

Február 26., péntek

Az év 9. hete, eltelt 57 nap, hátravan 308 nap

Ma **Edina** nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Edina valószínűleg germán-latin eredetű női név, legvalószínűbb, hogy az Éda alakváltozata.

Szombaton **Ákos és Bátor** napja van.

Vasárnap az **Elemé**reket és az **Antóniá**kat köszöntjük. Hétfőn az **Albinok** ünnepeinek.

Évforduló

• 1952-ben készült el Nagy-Britannia első atombombája.

• 1802-ben született Victor Hugo francia író.

Február 27., szombat

• 1900-ban alapították meg az FC Bayern Münchent a berlini Franz John kezdeményezésére.

Február 28., vasárnap

• 1947-ben hozták létre Szászország tartományát.

Vicc

– Fogadni mernék, hogy kétszer is meggondolod, mielőtt magára hagyod a feleségedet éjszakára. –

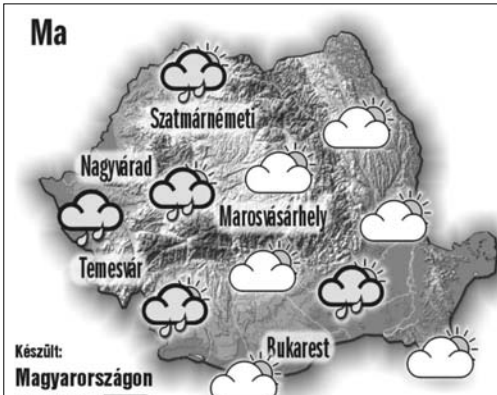
mondja egy férfi a barátjának. – Igen, először azon gondolkodom, hogy mit mondjak, hová megyek, aztán meg azon, hogy miért nem jöhet velem.

Recept

Chilis babos krumpli

Hozzávalók: 4 burgonya, 1 ek. olaj, 1 ek. aprított petrezselyem, 1 ek. só, 20 dkg füstölt szalonna, 40 dkg (chilis szószos konzerv) bab.

Elkészítése: A burgonyákat lesikáljuk, és villával megszurkáljuk a tetejüket. Bedörzsöljük olajjal, és meghintjük sóval. Tepsibe tesszük, és forró sütőben addig sütjük, amíg megpuhulnak. A szalonnát kis darabokra vágjuk, kiolvasztjuk a zsírt, a pörköket kiszedjük, és konyhai papírtörlettel leszárítjuk. A babot lábasba tesszük, belekeverjük a szalonnapörköket, és kislángon melegítjük, amíg forni kezd. A megsült burgonyák kalapját levágjuk, és megtöltjük a babos keverékkel. Petrezselymet szórunk a tetejére.

Készült: **Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál**

Eleinte még számíthatunk többkevesebb napsütésre, majd nyugat felől megvastagszik a felhőzet, és a délutáni óráktól elszórtan várható kisebb eső, zápor, főként a nyugatabbra fekvő területeken.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	borongós, esős idő	14°C	5°C
Brassó	napsütés felhőkkel	10°C	1°C
Bukarest	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	1°C
Csiksereda	napsütés felhőkkel	8°C	1°C
Kolozsvár	esőre, záporokra számíthatunk	12°C	1°C
Marosvásárhely	esőre, záporokra számíthatunk	11°C	2°C
Nagyvárad	esőre, záporokra számíthatunk	13°C	5°C
Szatmárnémeti	esőre, záporokra számíthatunk	11°C	4°C
Temesvár	napsütés felhőkkel	14°C	6°C

A hatos lottó nyerőszámai:
13, 26, 5, 20, 47, 43.

Gondolatjel

Visky István rovata

Minden gyönyörnek vége a csömör. Különös dolog ez, hiszen a jó és kellemes dolgoktól jót és kellemességet várunk, semmi esetre sem valami rosszát. Márpedig a dolgoktól való megcsömörlés éppen a jó és kellemes dolgoktól való legmélyebb megundorodás. Tehát nincs tökéletes boldogság? Van, mégpedig éppen tökéletességében megtapasztalható.

A dolgok teljességéhez az is hozzátartozik, hogy megvan a rendelt végük és befejezésük. A csömör akkor jelentkezik, amikor nem tiszteljük boldogságunk méltóságát. A szép befejezés és a kellemes dolgok nyugodt elengedése része a boldogságnak. Akkor csömörlik meg az ember, amikor a boldogságot és a gyönyört rabszolgaként akarja magához kötni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Egy olyan munkát szeretne befejezni, amit már egyszer félbehagyott. Megkönnyebbül, ha végére ér.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Valaki megpróbálja akadályozni munkájában. Rájön, hogy ki az illető, akiben csalódik. Barátai nehezen tudják felvidítani.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Amit elhatároz, azt véghez is viszi. Pedig nem ártana egy kicsit többet törődni egészségével, fizikai erejével.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Sokat tőpreng a mostanában kibontakozó szerelmi kapcsolatáról. Az a gond, hogy ez a viszony és ez a partner nem Önnek való.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Szerelmi életéről, romantikus értelemben vett jövőjéről gondolkodik. Felméri és ellenőrzi azt a haladást, amelyet eddig elért.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Semmit se vár jobban, mint a tavaszt. Talán még korai várni a szerelem melegét, de járjon nyitott szemmel.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Kellemetlenül érinti, hogy párja kötekedő hangulatban van. Próbálja meg rövidre zárni a helyzetet és elsimítani a gyűrődéseket!

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Nagyon vágyik egy komoly kapcsolatra, ezért mindent megtesz, hogy minél hamarabb kialakuljon egy szorosabb kapcsolat egy találkozóból.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A hét utolsó munkanapja még nem a lazításé. Ha figyelmes, kedvezőek lehetnek a változások. Ne bízzon mindent a véletlenre.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Az élet minden területén sikeres szeretne lenni. Bolygója arra ösztönzi, hogy legyen toleránsabb. Remek ötlet, hogy hétvégén bulit szervezzon.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Kedve támad szebbé tenni otthonát, az újjávarázsolt lakása jobban fog tetszeni magának, de barátainak is.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Különböző ajánlatot kap barátaitól a kikapcsolódásra, Önnek kell eldöntenie, hogy melyik a vonzóbb. Törődjön egészségével!

Munkamódszer

Horváth István

***	ÁZSIAI LÓFAJTA	ÁLHAL	METÉLT	INFORMÁCIÓ (ROV.)	ETET A TEHÉN	SEBAJ... MESEHÓS	ERRE- FELE!	NAGYOBB DOBOZ	BECÉZETT ENIKÓ
SZÍN- ÜLTIG									
SÁMUEL; KIRÁLY				MAGYAR ÉNEKES					
				ÉRDESEBBÉ TEVŐ					
ÜTŐ- HANG- SZER							OLASZ KÖTŐSZÓ		
							KOLBÁSZ- FAJTA		
RÓMAI 1		PÁLINKÁS POHÁR							HORDÓ- DESZKA
		FÉRFI HANGNEM							
***	TEST- HELYZET							DÉL	
	PÉKSÜ- TEMÉNY							TŰZ- CSÓVA	
LAO...; KINAI FILO- ZÓFUS			RUHA- SIMÍTÓ						
			GENETIK. EGYSÉG						
MŰKÖ- DÉSBE HOZ						BÁNK ...			
						ÜRES HAS!			
MONDA- TOT ZÁRÓ IRÁSJEGY					A FŰL ÉRZÉKELI				
					CENT				
VÉDETT PUHATESTŰ ÁLLAT									

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Bíró Vitus

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0770-101571 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csiksereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Gyurka Lajos – 0788-488740 (Harghita), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MEDIAPARTNEREK

Sláger Rádió
fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

Kolozsvári rádió
95.6 MHz, 90.9, 159.3 kHz
Prima Rádió
87.9 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

agnus
RADIO 88.3 fm
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

r.a.d.i.o
88 f M

Szombat

2010. február 27.

DUNA TV	DUNA
8.35 Közlekedj okosan! - Sládek intelmei	
11.15 Cimbora	
11.45 Univerzum	
12.45 Híradó, Időjárás-jelentés	
13.00 Déli harangszó	
13.05 Isten kezében	
13.35 EtnoKlub	
14.50 Marco Polo (sor.)	
16.05 Tér-Hatás	
16.35 A világrökrőség kincsei	
18.00 Talpalatnyi Zöld	
18.30 Kirakat	
19.00 HÍRÓRA	
Sport, Időjárás-jelentés	
20.00 Amerikai nagybácsi 2 (olasz sor.)	
21.35 Lélek Boulevard (magyar szór. műsor)	
22.05 Budapesti Operabál 2010	
22.35 Dunasport - Sportösszefoglaló	
22.50 Pillangó (am. életr. dráma)	
1.15 Pillangó (magyar kisjátékf.)	
1.20 Vers	
1.25 Földrengések zongorahangolója	

m1	m1
6.45 Hajnali gondolatok	
9.00 Híradó	
9.05 Sporthírek	
9.10 Bob, a mester	
9.35 Thomas, a gőzmozdony	
10.35 Inami (francia anim. sor.)	
11.00 Ötösfogat (sor.)	
11.30 Hogyan lett Bobbó mester	
12.00 Teknőc a láthatáron	
13.00 Déli harangszó	
13.01 Hírek	
13.05 Design	
13.35 Egészség ABC	
14.00 Női szemmel	
14.30 Téli Olimpia 2010	
17.20 Euro-Taxi	
17.50 Helyet az öregeknek (magyar vígj.)	
19.05 Életképek (magyar sor.)	
20.30 Híradó	
20.50 Sporthírek	
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása	
21.40 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	
2.50 Koncertek az A38 hajón	

m2	m2
8.55 Hogy volt?!	
10.45 Úton - Ausztrália	
12.00 Élő hagyomány	
12.25 Jelképtár	
13.00 Déli harangszó	
13.01 Natúra - Természetvédelmi magazin	
13.25 Melléktema?	
14.25 Hangok (zenei sorozat)	
14.55 Mindentudás Egyeteme	
15.45 Barna utak (magyar portréf.)	
16.05 Géniusz	
16.30 Bors (magyar filmsor.)	
19.15 A jazz születésétől napjainkig	
20.35 Mikrobi	
20.45 Mirr-Murr kalandjai (magyar rajzfilm sor.)	
21.00 Híradó este	
21.23 Időjárás-jelentés	
21.25 Dalok Haitiért	
22.55 Maupassant történeteiből (francia filmsorozat)	
23.50 Ez történt Ma Reggel (ism.)	
2.50 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	

RTL KLUB	RTL
7.30 Top Shop	
8.00 Kölyökklub	
Benne: Tsubasa kapitány, Stuart Little kisegér	
10.15 Disney rajzfilmek	
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!	
12.25 Házon kívül	
13.00 RTL Klub Híradó	
13.10 Autómánia - Autómagazin	
13.40 Doki (am. filmsor.)	
14.40 Doki (am. filmsorozat)	
15.35 Míg a halál el nem választ (vígj. sor.)	
16.20 Robin Hood (filmsor.)	
17.20 Marslakó a mostohám (am. vígj.)	
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás	
20.00 Fókusz Plusz Magazin	
20.30 101 kiskutya (am. film)	
22.35 A Nap könnyei (am. akcióthriller)	
0.55 A repülő török klánja (akcióf.)	
3.05 Fókusz Plusz	
3.35 Műsorszünet	

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
10.40 Dinoszauruszok - A Föld urai (ism. sorozat)	
11.40 Babavilág	
12.10 Így készült a Szinglik éjszakája című magyar film	
12.40 A láthatatlan ember (amerikai filmsorozat)	
13.40 A kiválasztott - Az amerikai látnok	
14.40 Bajnokok Ligája magazin	
15.45 Rejtélyek kalandorai (kalandfilmsor.)	
16.45 A Partiórség (auszt. filmsor.)	
17.45 Kull, a hódító (am. kalandfilm)	
19.30 Tények Hírműsor	
20.05 Magellán - ismeretterjesztő magazin	
20.35 Irigy Hónaljmirigy (magyar szór. műsor)	
21.35 Ottalvós buli (am. vígj.)	
23.10 Svindli (am. akcióf.)	
1.05 James Bond	
3.40 Teleshop	

HÍR TV	HÍR TV
8.00 Híradó	
8.30 Soroló	
9.05 Széles út - Motoros életmód-magazin	
9.30 BBC Reporters	
10.05 Felfedező	
10.30 Arcok a liftben	
11.05 Különkiadás	
13.00 Déli híradó	
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat	
14.05 BBC Click	
14.30 Negyedik (ism.)	
15.05 Garázs	
15.30 BBC Our World (ism.)	
16.05 Zöld övezet (ism.)	
16.30 Ingatlanpiac (ism.)	
17.30 Európai híradó (ism.)	
18.00 Híradó	
18.30 Célpont (ism.)	
19.05 Szilvett	
20.00 Híradó	
20.30 Riasztás (ism.)	
21.05 Civil kaszinó - Hűsbavágó kérdések, civil válaszok (ism.)	
22.00 Híradó 21	
22.30 BBC Hard Talk (ism.)	
0.05 Vetítő (ism.)	

TVR 1	TVR1
7.00 Pro patria	
7.25 At emlékek éneke... az ének emléke (ism.)	
7.55 Jelek	
8.25 Világraszóló előadás	
9.00 Disney Klub	
9.55 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010	
10.00 Zöld csapat	
10.30 UEFA Champions League Magazin	
11.00 Jó, mint az élet (ism.)	
11.30 Hannah Montana (filmsor.)	
12.00 A család sztárja	
13.00 Rajtunk Európa szemé	
14.00 Hírek, időjárásjelentés	
14.25 Találkozunk a TVR-nél (talk show)	
15.50 Eurovision 2010	
16.00 Visszajátszások	
17.05 Téli Olimpiai Játékok Vancouver 2010 - Jégkorong	
19.40 Sport	
20.00 Hírek	
21.10 Téli Olimpiai Játékok - alpesi sí	
1.35 Hírek	

Vasárnap

2010. február 28.

DUNA TV	DUNA
7.55 Cimbora	
9.15 Ethelbert, a tigris	
10.30 Kaland-Zoo a Kifutók mögött	
11.00 Református istentisztelet Diósjenőről	
12.45 Híradó, időjárás-jelentés	
13.01 Vers	
13.05 Élő egyház - Vallási híradó	
13.35 Élő népzene	
14.05 Csellengők - Eltűntek nyomában	
14.35 Halálós tavasz (magyar filmdráma)	
16.45 Dunaszökítés - Anti-tóksó	
17.45 Törzsasztal	
18.20 Őrizzen a szó minket!	
18.35 Mese	
19.00 Híróra	
20.35 Arcélek (magyar dok. sor.)	
21.05 A kísértés (magyar tévéf.)	
22.00 Ripley a mélyben (német-am. thriller)	
0.30 Dunasport - Sportösszefoglaló	

m1	m1
9.10 Főtér	
10.05 "Így szól az Úr!"	
10.15 Katolikus krónika	
10.40 Tanúságtévők	
11.05 Házasság vagy együttélés?	
12.20 Baptista ifjúsági műsor	
12.30 "Csodát termő hit"	
13.00 Déli harangszó	
13.01 Hírek	
13.05 Mit susog a fehér akác...	
13.35 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	
16.40 Utazás a fehér hajón...	
18.05 Térérő	
18.35 Magyarország története - Széchenyi és Széchenyi	
19.05 Életképek (magyar sorozat)	
20.30 Híradó este, Sporthírek	
21.00 A szólás szabadsága	
22.00 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	
Jégkorong - döntő	
1.10 Telesport	

m2	m2
8.55 Aladdin kalandjai	
9.20 A világ meséi	
11.20 Anasztázia (am.-osztrák rom. dráma)	
13.00 Déli harangszó	
13.01 "Engedjétek hozzámm..."	
13.05 "Így szól az Úr!"	
13.15 Katolikus krónika	
13.40 Tanúságtévők	
14.30 Roma-Madonna	
14.45 A sokszínű vallás	
15.20 Baptista ifjúsági műsor	
15.30 "Csodát termő hit"	
16.00 Hitvallók és ügynökök	
16.25 Egy fogás, egy hely - Fehér leves Algírban	
17.00 Dalok Haitiért	
18.30 Purim	
21.00 Híradó este	
21.25 Én, Pán Péter (angol-am. filmdráma)	
23.05 Doktor Zsvivágó (minisor.)	
1.00 A jazz születésétől napjainkig	
3.15 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	

RTL KLUB	RTL
7.30 Top Shop	
8.00 Kölyökklub	
11.00 Pókember	
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!	
12.35 meneTrend - Utazási magazin	
13.00 RTL Klub Híradó	
13.45 Doki (am. filmsor., 2001)	
14.45 Doki (am. filmsor., 2001)	
15.40 Nász-nap (am. filmsorozat)	
16.35 Titkos küldetés (am. akciófilm-sor.)	
Közben: Hatoslottó-sorsolás	
17.40 Csapás az égből (am.-kan. katasztrófa f.)	
19.30 RTL Klub Híradó	
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)	
21.00 Beépített szépség (am. akció-vígj.)	
23.10 Heti hetes (talk show)	
0.30 Pandora szelencéje (amerikai thriller)	
2.20 Portré - Riport-magazin	

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne: Kenguk, Bajkeverő majom	
10.50 Mókás állatvilág (angol term. sor.)	
11.55 Két Testőr - Életmód-magazin	
12.25 Stahl konyhája	
13.35 Száguldó vipera (am.-német akció-sor.)	
14.35 Célkeresztben (am. krimisor.)	
15.35 Baywatch (német-am. kalandfilmsor.)	
16.35 Álomgyári feleség (am.-auszt. vígj. sor.)	
17.35 Sülve-főve (német-am. vígj.)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.00 Napló - Mérlegen a valóság	
21.05 Én, a kém (am. akció-vígj.)	
22.45 Frizbi Hajdú Péterrel (magyar talk show)	
23.45 Elsőszámú ellenségem (akciófilm-sor.)	
0.45 Hó hull a cédrusra (am. dráma)	

HÍR TV	HÍR TV
8.00 Híradó	
8.30 Soroló	
9.05 Ingatlanpiac (ism.)	
9.30 Felfedező (ism.)	
10.05 Péntek (ism.)	
11.05 Célpont (ism.)	
Oknyomozó riportműsor	
11.30 Napról napra	
Belpolitikai összefoglaló	
12.05 Civil kaszinó (ism.)	
13.00 Déli híradó	
13.30 Közvetlen ajánlat	
14.05 Különkiadás	
A kultúra külön kiadásban	
16.05 Arcok a liftben (ism.)	
16.30 Széles út (ism.)	
17.05 Garázs (ism.)	
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin	
18.00 Híradó	
18.30 Hírvilág	
19.05 Keresztmetszet	
20.00 Híradó	
20.30 Napról napra (ism.)	
21.05 Kontraszt	
22.00 Híradó	
22.30 Értékmentés másként	
23.05 Vetítő	
0.05 Kontraszt (ism.)	

TVR 1	TVR1
7.40 A hit világa	
9.00 Disney Klub	
9.55 Téli Olimpiai Játékok	
10.00 Mondd, mi fáj?	
10.40 Akárcsak a könyvekben	
11.30 A falu élete	
13.00 Politikai agenda	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.20 Szeretettel	
15.50 Eurovision 2010	
16.00 Dan Puric konferencia - A szeretet	
17.05 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010 - Műkorcsolya Gála (ism.)	
19.30 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
19.45 Sport	
20.00 Hírek, Időjárásjelentés	
21.10 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010 - Curling. Jégkorong.	
1.10 A Litvinyenkodosszié (orosz dokumentumfilm)	
2.55 Az emlékek éneke... az ének emléke	

Hétfő

2010. március 1.

DUNA TV	DUNA
7.00 Hattól Nyolcig	
9.00 Kirakat	
9.25 Isten kezében	
10.30 Élő népzene	
10.30 Szülőszoba	
11.30 Család-barát	
12.30 Kívánságkosár	
15.00 Híradó	
15.10 Kikötő - Friss	
15.20 Halld Izrael!	
15.50 Cimbora	
16.40 Fryderyk Chopin 1810-1849	
17.25 Heuréka! Megtaláltam!	
18.00 Zorro (filmsor.)	
18.30 Térkép	
19.00 HÍRÓRA	
19.35 Mese	
20.00 Sportaréna (sport-műsor)	
20.35 Fryderyk Chopin Bicentenáriumi hangverseny 1810-2010	
23.05 Híradó, Sport	
23.15 Közbeszéd - Aktuális háttér-műsor	
23.40 Váltó - Gazdasági Híradó	
23.55 A magyar rendszer-váltás a külföldi tudósítók szemével	

m1	m1
6.20 Hajnali gondolatok	
10.00 A szólás szabadsága (ism.)	
10.55 Nappali	
13.01 Híróra	
13.30 Kárpát Expressz	
14.00 Szomszédok (magyar filmsorozat)	
14.35 Roma Magazin	
15.05 Domovina	
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)	
17.25 Körzeti híradó	
17.35 Hírek	
18.35 McLeod lányai (ausztrál kalandfilmsor.)	
19.25 A palota ékköve (dél-kor. filmsor.)	
20.30 Hírek	
20.50 Sporthírek	
20.55 Időjárás-jelentés	
21.00 Kék fény	
22.00 Az Este - Hétfő	
22.30 Téli Olimpia 2010 - Vancouver	
0.05 Prizma	
0.15 Hírek - Időjárás-jelentés	
0.25 Memento	
0.30 Teadélután (ism.)	
1.20 Nappali (ism.)	
3.20 Prizma (ism.)	

m2	m2
10.00 Rondó	
10.50 Nyitott stúdió - Egyszólam	
11.10 A Nagy vita	
11.40 SZŐSZ?!	
12.30 Átjáró	
13.01 Híróra	
13.30 Kárpát Expressz	
14.45 A lány és Grand (szovjet filmdráma)	
16.15 Tizedik Győri Nemzetközi Űtös Fesztivál	
16.45 Magyar rock	
18.25 Camino (magyar ism. sor.)	
18.55 Ez történt Ma Reggel	
20.40 Marci	
21.00 Híradó este	
21.20 Sporthírek	
21.23 Időjárás-jelentés	
21.25 A Fagyos folyó lovasa (auszt. filmsor.)	
22.15 Tűzvonalban (magyar tévéfilm sor.)	
23.55 Magyar rock	
0.50 Srácok (szovjet krimi)	
2.25 Tűzvonalban	
3.15 Vezérlő fény (amerikai sor.)	
3.55 Bűvölet (filmsor.)	

RTL KLUB	RTL
7.00 Reggeli	
Ébresztőshow	
11.05 Top Shop	
13.00 RTL Klub Híradó	
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!	
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel	
15.20 Renart, a róka (lux.-belga-francia anim. f.)	
17.20 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. tévéfilm sor.)	
18.20 Mönika - A kibeszélőshow	
19.30 RTL Klub Híradó	
20.05 Vacsoracsata - Gasztroreality	
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin	
21.40 Barátok közt (magyar tévéfilm sor.)	
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)	
23.15 Dollhouse - A felejtés ára (am. thrillersor.)	
0.30 A majom (am. vígj., 2005)	
2.15 Reflektor - Sztár-magazin	

TV2	TV 2
7.25 Tények Reggel	
8.00 Mokka	
10.00 Stahl konyhája	
10.20 Televíz	
11.35 Teleshop	
12.35 Egy hét Pesten és Budán (magyar filmdráma)	
14.20 Kvízió	
15.50 Dokik (am. tévéfilm sor.)	
16.25 Hegylakó (kan.-francia kalandfilmsor.)	
17.25 Bűbájos boszorkák (filmsor.)	
18.30 Joshi Bharat (talk show)	
19.30 Tények	
20.05 MrEsMrs (magyar show-műsor)	
21.50 Jóban Rosszban (magyar filmsor.)	
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)	
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)	
1.20 Tények Este - Hírműsor	
1.50 EZO.TV - Jósok, látók, médiumok!	
2.40 Szilveszteri durranások (angol dráma)	

HÍR TV	HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)	
8.00 Híradó	
Friss napi információk	
9.05 Kontraszt	
10.05 Különkiadás (ism.)	
A kultúra külön kiadásban	
12.05 Ingatlanpiac (ism.)	
12.30 Hírvilág (ism.)	
13.00 Déli híradó	
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat	
14.05 Soroló (ism.)	
14.30 Garázs (ism.)	
15.05 Európai híradó (ism.)	
15.30 Napról napra (ism.)	
16.05 Péntek (ism.)	
17.05 Célpont	
17.30 Paletta	
18.00 Híradó	
18.30 Panaszkönyv	
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)	
20.00 Híradó	
21.05 Rájátszás	
22.00 Híradó	
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal	
23.05 Ősök tere	
23.30 Pálya	
0.05 World Híradó	

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
8.00 Ébresztő	
9.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
9.15 Ébresztő	
9.45 Eurovision 2010	
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)	
11.15 Ővjuk a kicsinyeket	
12.15 Mondd, mi fáj	
12.45 Titkok a palotában (filmsor.)	
14.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés	
14.45 Eurovision 2010	
15.00 Teleshopping	
15.30 Krónika	
17.00 Nemzetközi Cirkusz-előadás	
17.25 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Eurofan	
23.00 Családi bonyodalmak (sor.)	
0.00 Hírek, Sport, Időjárás	
0.15 Nocturne (talk show)	
1.10 Egyszer az életben (ism.)	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
6.15 Teleshopping 7.00 Gyermekműsor 8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 10.00 Eg és föld között 10.35 Szabad a szembejövő sáv 11.30 IT Zon@ 12.00 Mágikus kő (sor.) 12.35 Balkáni szokások 13.30 Atlasz 13.55 Rögbi: Oroszország - Románia 16.00 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010: Bob 17.00 Gitárok ideje 18.10 S.A.G. Díjak Gálája 19.50 Győztesek 20.00 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010 - Snowboard 21.00 Hírek, Sport, Időjárás 21.35 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010 - Futósi 0.05 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010: Bob 1.30 Téli Olimpiai Játékok: Curling	5.15 Happy Hour (ism.) 7.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.) 8.00 ProTv hírek 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Felicity kalandjai (amerikai filmdráma, 2005, ism.) 12.30 Pro Motor - autós műsor (ism.) 13.00 ProTv hírek 13.05 A pletykafészek (am. filmsor.) 14.00 A kereső legendája (sor.) 15.00 Szörfös nindzsák (amerikai vígjáték, 1993) 17.00 Fiatall pilóta (amerikai családi film, 2004) 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek 20.30 A specialista (perui-amerikai akciófilm, 1994) 22.45 Túlélésből jeles (am.-kan. akciófilm, 2003) 0.45 Nascar 3D (amerikai-kanadai dokumentumfilm)	7.00 Híradó, Sport, időjárás 9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Tolvajherceg (am. kalandfilm, 1951) 12.00 Benny Hill (sor.) 12.30 Felicia 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 13.30 Házastársi csetepaték 14.00 Shop-show (amerikai vígjáték, 1995) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 16.30 Pénzügyi hét Gabriela Firea 17.00 Mr. Bean (sor.) 17.30 Stuart Little kisegér (német-am. vígjáték, 1999) 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val 22.00 Gagyi mami (amerikai-német vígjáték, 2000) 0.00 Az idegen (amerikai akciófilm, 1995)	7.00 Kandikamera 8.00 Yin yang yo 8.30 Saman király 9.00 Haláli hullák (sor.) 10.30 Autóforum 11.00 Ingatlan Blitz 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Ötcsillagos otthon 13.00 Aki tud, az nyer - versenyműsor (ism.) 14.00 A bevetés szabályai (sor.) 14.30 Örök fiatalok (amerikai vígjáték, 2000) 16.30 Anyacsere (reality show, ism.) 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Nicsak ki főz! 20.30 Csillagközi invázió (amerikai sci-fi akciófilm, 1997) 22.30 DB Cooper nyomában (amerikai kalandfilm, 1981) 0.30 NCIS (amerikai filmsor.) 1.30 Hírek, Időjárásjelentés	7.00 A túlélés törvényei - Panama 8.00 Amerikai favágók - Elakadás 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 Legnagyobb motoros kihívás - Oroszország 12.00 Tuningőrület 2008 13.00 Túlélés törvényei - Panama 14.00 Amerikai favágók 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Állítólag - Vodkamítoszok 17.00 Piszkos munkák 18.00 Csúcsmotorok 20.00 Verminators - Egy jó csapat 21.00 Micsoda szerszám - Bontók és zúzó 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült? 0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Gengszterbandák nyomában 3.00 Túlélés törvényei	7.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás: U Cluj - CFR Craiova 13.00 Labdarúgás: Sageata Stejaru - Petrolul Ploiesti 15.00 Külön kiadás 16.00 Sport.ro Hírek 16.15 Kézilabda: HCM Constanta - AC Paok 18.00 Sport.ro Hírek 19.00 Labdarúgás: Bulgária TSKA - Lokomotiv Plovdiv 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Hírek 21.30 Wrestling SMACK 22.30 Local Kombar	9.00 Kaméleonok (filmsor.) 10.15 Szerelmek (filmsor.) 11.15 Életképek (filmsor.) 13.30 Casanova (kopr. vígj., 1987) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária (sor.) 17.30 A szerelem nevében (sor.) 19.30 Kaméleonok (filmsor.) 20.30 Feleségemnek, 37. születésnapjára (am. dráma, 1996) 22.30 Viperafészek (sor.) 0.45 Casanova (kopr. vígjáték, 1987)	8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonsasjáték, Nyelvőr, Világjáró 10.05 Térerő 14.00 120 perc. A hétfévi eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink 15.00 Híradó, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Aranyemberek, Gramofon: a '30-as évek slágerei, Versékben tündöklő Erdély, A hét zeneműve
7.00 Esély és esélytelenség 8.00 Természet és kaland 8.30 A románok hagyományai 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Falu Tv 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágikus kő (filmsorozat) 12.35 Gyermekműsor 13.35 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010: Bob (ism.) 15.00 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010: Jégkorong 16.30 Téli Olimpiai Játékok - Vancouver 2010: Gyorskorcsolya 17.00 Zene 18.10 Damo (minisor.) 19.20 Téli Olimpiai Játékok: futósi 22.15 Hírek, sport, időjárás 22.30 Sok hűhó semmiért (angol-amerikai romantikus film, 1993)	7.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsor.) 8.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 Szörfös nindzsák (amerikai vígjáték, 1993, ism.) 12.00 Pletykafészek (amerikai filmsor., ism.) 13.00 ProTv hírek, sport 13.05 Apropos tv 14.00 Fiatall pilóta (amerikai családi film, 2004) 16.00 Az új karate kölyök (amerikai kalandfilm, 1994) 18.00 Románia, szeretlek! 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek 20.30 Harry Potter és a Tűz Serlege (angol-amerikai kalandfilm, 2005) 23.45 A nőfaló úfó (amerikai sci-fi vígjáték, 2000) 1.45 Harry Potter és a Tűz Serlege (ism.)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszéd! 10.00 A zendai fogoly (amerikai kalandfilm, 1996) 12.00 Szindbád kalandjai (kalandfilmsor.) 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 13.30 Mr. Bean (sor.) 14.15 Gagyi mami (am.-német vígj., 2000, ism.) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 16.30 Mr. Bean (sor.) 17.00 Labdarúgás: Rapid - Unirea Urziceni 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Shanghai Express (hongkongi film, 1986) 1.30 A zendai fogoly (amerikai kalandfilm, 1996, ism.) 2.45 A szerelem talimzánja (ism.)	7.00 Kandikamera 8.00 Yin yang yo 8.30 Saman király 9.00 Haláli hullák (vígjátéksorozat) 10.00 Teleshopping 10.30 A ház. építkezés és design 11.00 Levinzta bemutatja 11.30 Flavours, három szakács - szórakoztató műsor 12.00 NCIS (sorozat) 13.00 Aki tud az nyer 14.00 A bevetés szabályai (am. vígj. sor.) 14.30 Crusoe (koprod. filmsor.) 15.30 Kitévedők krónikája - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Nicsak ki főz 20.30 Anyacsere (reality show) 22.00 Áramszünet - A sötétség csapdájában (am. filmdráma, 2001) 0.00 Crusoe (koprod. filmsor.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Egy toronyház születése 9.00 Amerikai favágók 10.00 Tuningőrület 11.00 Autókereskedők 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Csúcsmotorok - Bimota és Alpinestars 15.00 Smash Lab 16.00 Állítólag - Acélbetétes amputálás 17.00 Túlélés törvényei - Válogatott kalandok 18.00 Hogyan készült 19.00 Óriás-költözötök 20.00 Amerikai favágók 21.00 X-Machines - Szupergépek 22.00 Megrázó történetek - Emberpökök 23.00 Rács mögött külföldön - Pokol a paradicsomban 0.00 MacIntyre alvilági útikalauza 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Rendőrségi elit alakulatok - Válogatás	7.00 Hírek 7.30 ProMotor 8.00 Hírek 11.00 Labdarúgás: Farul Constanta - Dunarea Giurgiu 13.00 Labdarúgás: Sportul Studentesc - Concordia Chiajna 15.00 Fogadás a félelemmel 16.00 Külön kiadás: CFR - Steaua 18.00 Hírek 19.00 Külön kiadás: CFR - Steaua 20.00 A fény harcosai 20.45 Külön kiadás: CFR - Steaua 21.00 Hírek 21.05 Külön kiadás: CFR - Steaua	8.00 A szerelem nevében (sor.) 9.00 Kaméleonok (sor.) 10.15 Szerelmek (sor.) 11.15 Életképek (sor.) 13.30 Casanova (koprod. film, 1987, 2. rész) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Szegény Mária (filmsor.) 18.30 A szerelem nevében (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Hirtelen 30 (amerikai vígjáték, 2004) 22.30 Meséljünk 23.30 Viperafészek (sor.)	8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás, 12.05 Igehirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta 14.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk
7.00 Gyermekműsor (ism.) 8.00 Zene 9.00 Figyelem, énekelnek 9.30 Atlasz (ism.) 10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.15 Berlin, Berlin (filmsor.) 10.45 Találkozunk - szórakoztató műsor 12.00 Hírek, Sport, Időjárás 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 e Forum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (filmsor.) 17.00 Elisa (filmsor.) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (filmsor.) 18.40 Csodák (sor.) 19.10 Montalbano felügyelő (filmsor.) 21.00 Az én költségvetésem 21.30 Közélelő a világ 22.00 Hírek, Sport, Időjárás 23.10 Visszajátszások 0.30 Hírszerzők (sor.)	7.00 Pro Tv hírek, Sport, Mi történik doktor úr? 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasszanak, kérem! (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 14.00 Az új karate kölyök (amerikai kalandfilm, 1994, ism.) 16.00 Fiatall és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Loch Ness-i szörny visszatér (kanadai horror, 2008) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek, sport 0.00 Chuck (amerikai sor.) 1.00 Mi történik, doktor úr? 3.00 Pro Tv hírek	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Lassie (kan.-am. filmsor.) 12.00 Sheena (amerikai filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Martisor... Mihaela Radulescuval 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001, ism.) 3.00 Sheena (sor.)	7.30 Gyilkos számok (sor., ism.) 8.20 Sport Florentinaval 9.30 Teleshopping 9.00 Áramszünet - A sötétség csapdájában (amerikai filmdráma, 2001, ism.) 11.00 Galileo (ism.) 11.30 Medium (filmsorozat) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 4400 (sci-fi sorozat) 15.15 Nicsak ki főz! 16.30 Lököttek 17.15 Galileo - szórakoztató műsor 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Tisztán piszkos - szórakoztató műsor 21.30 Vita a konyhában 22.30 Lököttek 23.15 A Bloom család két szözlamban (amerikai romantikus film, 1998) 1.30 Szvingerek (sor.)	7.00 Amerikai hotrodok 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák - Borász 11.00 Miami Ink - A tetoválók 12.00 Mesterlövészpuskák 13.00 Hogyan csinálják 14.00 Túlélés törvényei 15.00 Ötödik sebesség 16.00 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... 18.00 Újjáépítők 19.00 Nagy durranások 20.00 Túlélés törvényei - Texas 21.00 Hogyan készült? 22.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 22.30 Megrázó történetek - Igazi farkasemberek 23.30 Rács mögött külföldön 0.30 MacIntyre alvilági útikalauza - Párizs 1.30 Túlélés törvényei - Lakatlan sziget 2.30 Amcsi motorok	7.00 Sport.ro Hírek 10.05 BoxBuster 11.05 Külön kiadás 12.00 Sport.ro Hírek 13.05 Gladiátorok 14.05 Külön kiadás 16.00 BoxBuster 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 20.05 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Múlatozók 23.30 Local Kombar Superstars, Daniel Ghita 0.30 Sport.ro Hírek 1.00 OLE Argentina	7.00 Szegény Mária (sor.) 8.00 A szerelem nevében (sor.) 9.00 Kaméleonok (filmsor.) 10.15 Szerelmek 11.45 Életképek 14.00 Teleshopping 14.30 RBD (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária 17.30 Igaz történetek 18.30 A szerelem nevében 19.30 Kaméleonok 20.30 Aniela (sor.) 21.30 India 22.30 Éjszakai történetek 23.30 Terra Nostra (filmsor.)	8.00 Hírnegyedőre, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden
7.00 Gyermekműsor (ism.) 8.00 Zene 9.00 Figyelem, énekelnek 9.30 Atlasz (ism.) 10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.15 Berlin, Berlin (filmsor.) 10.45 Találkozunk - szórakoztató műsor 12.00 Hírek, Sport, Időjárás 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 e Forum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (filmsor.) 17.00 Elisa (filmsor.) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (filmsor.) 18.40 Csodák (sor.) 19.10 Montalbano felügyelő (filmsor.) 21.00 Az én költségvetésem 21.30 Közélelő a világ 22.00 Hírek, Sport, Időjárás 23.10 Visszajátszások 0.30 Hírszerzők (sor.)	7.00 Pro Tv hírek, Sport, Mi történik doktor úr? 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasszanak, kérem! (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 14.00 Az új karate kölyök (amerikai kalandfilm, 1994, ism.) 16.00 Fiatall és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Loch Ness-i szörny visszatér (kanadai horror, 2008) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek, sport 0.00 Chuck (amerikai sor.) 1.00 Mi történik, doktor úr? 3.00 Pro Tv hírek	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Lassie (kan.-am. filmsor.) 12.00 Sheena (amerikai filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Martisor... Mihaela Radulescuval 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001, ism.) 3.00 Sheena (sor.)	7.30 Gyilkos számok (sor., ism.) 8.20 Sport Florentinaval 9.30 Teleshopping 9.00 Áramszünet - A sötétség csapdájában (amerikai filmdráma, 2001, ism.) 11.00 Galileo (ism.) 11.30 Medium (filmsorozat) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 4400 (sci-fi sorozat) 15.15 Nicsak ki főz! 16.30 Lököttek 17.15 Galileo - szórakoztató műsor 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Tisztán piszkos - szórakoztató műsor 21.30 Vita a konyhában 22.30 Lököttek 23.15 A Bloom család két szözlamban (amerikai romantikus film, 1998) 1.30 Szvingerek (sor.)	7.00 Amerikai hotrodok 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák - Borász 11.00 Miami Ink - A tetoválók 12.00 Mesterlövészpuskák 13.00 Hogyan csinálják 14.00 Túlélés törvényei 15.00 Ötödik sebesség 16.00 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... 18.00 Újjáépítők 19.00 Nagy durranások 20.00 Túlélés törvényei - Texas 21.00 Hogyan készült? 22.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 22.30 Megrázó történetek - Igazi farkasemberek 23.30 Rács mögött külföldön 0.30 MacIntyre alvilági útikalauza - Párizs 1.30 Túlélés törvényei - Lakatlan sziget 2.30 Amcsi motorok	7.00 Sport.ro Hírek 10.05 BoxBuster 11.05 Külön kiadás 12.00 Sport.ro Hírek 13.05 Gladiátorok 14.05 Külön kiadás 16.00 BoxBuster 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 20.05 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Múlatozók 23.30 Local Kombar Superstars, Daniel Ghita 0.30 Sport.ro Hírek 1.00 OLE Argentina	7.00 Szegény Mária (sor.) 8.00 A szerelem nevében (sor.) 9.00 Kaméleonok (filmsor.) 10.15 Szerelmek 11.45 Életképek 14.00 Teleshopping 14.30 RBD (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Szegény Mária 17.30 Igaz történetek 18.30 A szerelem nevében 19.30 Kaméleonok 20.30 Aniela (sor.) 21.30 India 22.30 Éjszakai történetek 23.30 Terra Nostra (filmsor.)	8.00 Hírnegyedőre, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden
7.00 Gyermekműsor (ism.) 8.00 Zene 9.00 Figyelem, énekelnek 9.30 Atlasz (ism.) 10.00 Hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.15 Berlin, Berlin (filmsor.) 10.45 Találkozunk - szórakoztató műsor 12.00 Hírek, Sport, Időjárás 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 e Forum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (filmsor.) 17.00 Elisa (filmsor.) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (filmsor.) 18.40 Csodák (sor.) 19.10 Montalbano felügyelő (filmsor.) 21.00 Az én költségvetésem 21.30 Közélelő a világ 22.00 Hírek, Sport, Időjárás 23.10 Visszajátszások 0.30 Hírszerzők (sor.)	7.00 Pro Tv hírek, Sport, Mi történik doktor úr? 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasszanak, kérem! (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 14.00 Az új karate kölyök (amerikai kalandfilm, 1994, ism.) 16.00 Fiatall és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Loch Ness-i szörny visszatér (kanadai horror, 2008) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek, sport 0.00 Chuck (amerikai sor.) 1.00 Mi történik, doktor úr? 3.00 Pro Tv hírek	6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Lassie (kan.-am. filmsor.) 12.00 Sheena (amerikai filmsor.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport,					

Fognak a másodosztályúak

Négy visszalépővel indul a hétvégén a labdarúgó-Liga II tavaszi szezonja

Labdarúgás

V. Ny. R., Cz. F. A.

A pénzügyi problémák rányomták bélyegüket a másodosztályú labdarúgó-bajnokságra is, így a többnyire erdélyi csapatokat felváltató nyugati csoportban újabb hiányzókra kell számítani a pontvadászat hétvégi tavaszi szezonkezdésén. Múltán a Temesvári CFR már tavaly visszalépett a pontvadászattól, most a Petrozsényi Jiul van bajban. A „bányászok” hétvégén biztosan nem léphetnek pályára a Nagyváradai Bihar FC ellen, mert egy 46 ezer eurós adósságuk miatt nem kapták meg rá az engedélyt. „Sajnos ez a helyzet. Nincs honnan kifizetnünk ezt az összeget a három futballistának” – mondta George Boboc, a klub alelnöke. A Jiul tartozása amúgy ennél jóval nagyobb, a Román Labdarúgó-szövetséghez (FRF) benyújtott panaszok alapján több mint százezer euróra rúg. A szabályzat értelmében, ha egy csapat összesen két bajnoki találkozón nem jelenik meg, kizárják a sorozatból.

De nem a Jiul az egyedüli, amely gondban van, Florian Walter, a Liga II nyugati csoportjában szereplő csapatok FRF-s képviselője lapunknak elmondta: „Nagyon nagy pénzügyi problémák

vannak. A Nagybánya és a Drobeta Turnu Severin is visszaléphet a bajnokságtól.” A bányaiak, mint ismert, a tavalyi utolsó etapban – ugyancsak adósság miatt – nem léphettek pályára a Jiul ellen, de a találkozó újrajátszását kérik. Űgyüket ma tárgyalja a FRF, míg a most hétvégi 18. fordulóra tervezett aradi szereplésüket elhalasztották. A Drobeta mérkőzését beütemezték, és a tervek szerint a Szilágyosmlyót fogadja holnap 11 órától Vánju Marén.

Harc a feljutásért

Természetesen a csoport első helyén telet Marosvásárhelyi FCM-t tartják favoritnak a feljutásra, ám a marosiak visszafogottak ebben az ügyben. „Mi csak futbalozni akarunk, a célunk pedig, hogy a második és tizedik hely között végezzünk. Ha netán megnyerjük a pontvadászatot, majd meglátjuk mi lesz” – mondta lapunknak Aurelian Băbuțan, a klub újdonsült ügyvezető igazgatója. A szakember szerint egy egységes kerettel várják a visszavágókat, és bár ők sem állnak túl jól anyagilag, igyekeztek versenyképes csapatot összeállítani.

Sokáig amúgy vitatott volt, hogy a második ligába korábban magának helyet vásárolt

Lejátszása a pályáról ellenfeleit a vásárhelyi csapat Fotó: archív

Transzilból lett FCM-nek egyáltalán van-e joga a feljutáshoz, ám a FRF illetékesei időközben ezt jóváhagyták, és a Nagyszentmiklósi Unirea jogutódjának tekinti a vásárhelyieket. Ennek megriint egy egységes kerettel várják a visszavágókat, és bár ők sem állnak túl jól anyagilag, igyekeztek versenyképes csapatot összeállítani.

nak vállalni az élvonalbeli szereplést. „Elég nehéz visszavágószezonra számítunk, és szerintem négy csapat között dől majd el a feljutás. Felkészültünk a harcra, a Marosvásárhely, az UTA és a Mioveni lesznek a legnagyobb ellenfeleink” – magyarázta lapunknak a Walter.

A vásárhelyiek pedig a maguk módján készülnek a Liga I-es visszatérésre, a helyi polgármesteri hivatal, valamint a helyi tanács támogatásával már a város stadi-

onját korszerűsítik, hogy az majd megfeleljen az előírásoknak. Cosmin Bodea, a csapat belényesi edzője szerint sikeres és hasznos felkészítők vannak túl, de csatárjaival nincs teljesen megelégedve. Az újonnan érkezők között két volt beszercei fiatal, Alexandru Vagner (20 éves hátvéd) és Paul Anton (18 éves középpályás) szerepel, de a Kolozsvári CFR-től csatlakozott hozzájuk Casian Miclăuș (32 éves középpályás), a Râmnicu Vâlcea-i CSM-től pedig Dan Roman (24 éves csatár) igazolt át.

Foghíjas rajt

Csupán négy mérkőzést, a Mioveni–Temeskovács, Drobeta Turnu Severin–Szilágyosmlyó, Torda–Lupény és Kolozsvári Universitatea–Craiovai Gaz Metan összecsapásokat játsszák le holnap 11 órától, a tavaszi szezon kezdetét jelentő 18. fordulóból, a nyugati csoportból törölt találkozókát kivéve a Marosvásárhely–Pitești-i Arges- és a Déva–Otopeni-meccseket csak jövő héten rendezik. Az idén az utolsó hat helyezettet sorolják vissza a Liga III-ban, viszont ha a pénzügyi problémákkal küzdő Jiul, Nagybánya és a Drobeta is visszalép, csupán a 13. és 14. helyen végzők búcsúznak majd a másodosztálytól. ◀

Röviden

Konstanca nyerte a rangadót

A Konstancai HCM férfi kézilabdacsapata nyerte Resicabányán a rangadót. A házigazdák 26-24-re kaptak ki ezen az élvonalbeli bajnokság 18. fordulójában rendezett találkozón. A többi mérkőzést a tervek szerint hétvégén rendezik, míg a tengerpartiak holnap 16.15 órától a görög PAOK együttesét fogadják a Bajnokok Ligájában (Sport.ro). A nőknél magabiztosan nyert a Râmnicu Vâlcea-i Oltchim: a címvédő 45-22-re múlta felül a Bákót, a 20. forduló-ból korábban elhalasztott bajnoki mérkőzésen.

Ismét győztek a váradiaiak

A Nagyváradai VSK férfi kosárlabdacsapata újabb győzelmet könyvelt el, miután az élvonalbeli bajnokság 24. fordulójában 83-72-re felülmúlta Kolozsváron a Gladiatort. A többi összecsapás hétvégén lesz. A 22. forduló-ból korábban elmaradt Brassó–Steaua-találkozót a vendégek nyerték 85-79-re.

Pénzért versenyeznek az atléták

Tizenkétezer lejes összdíjazású lesz az atléták hétvégi fedett pályás országos bajnoksága, amelyet a bukaresti Lia Manoliu Komplexumban rendeznek meg. A tornán gazdára talál a Krisztály Kupa is.

Veszélyes előnyben az Inter

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Az Internazionale 2-1-re legyőzte a vendég Chelsea-t a labdarúgó-Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjének első mérkőzésén, miután Milánóban Milito már a harmadik percben megszerezte a vezetést, és bár Kalou az 51. percben egyenlített, Cambiasso négy percre rá már ismét

előnyt szerzett az olaszoknak. A továbbjutás azonban még korántsem dőlt el, az angolok idegenben lőtt gólja még sokat érhet a londoni visszavágón. A szerdai játéknap másik összecsapását Moszkvában játszották, ahol a vendég Sevilla 1-1 arányú döntetlent ért a CSZKA-val szemben.

Eközben az olasz Serie A-ban a 17. forduló-ból elhalasztott Fiorentina–AC Milan mérkőzést pótolták

be, és a vendégek nyertek 2-1-re. Ugyancsak 2-1-re győzött az Udinese is szerda este a Cagliari ellen.

Angliában FA-kupa-nyolcaddöntőket ismételték meg. A Manchester City hosszabítás után szenvedett vereséget a Stoke City otthonában (1-3), az Aston Villa pedig 3-1-re nyert a másodosztályú a Crystal Palace ellen. A Tottenham 4-0-ra verte a Boltont. ◀

Játszhat a Craiova Severinben

Labdarúgás

ÚMSZ

A Román Labdarúgó-szövetség (FRF) tegnapi rendkívüli ülésén felülbírálták a korábbi határozatot, és engedélyezték a Craiovai Universitateának,

hogy Drobeta Turnu Severinben játssza le hazai pályás mérkőzéseit a Liga I visszavágószezonjában. Ennek megfelelően Adrian Mititelu csapata hétvégén már ott fogadja a Medgyes gárdáját.

Az élvonalbeli bajnokság mostani fordulójában

amúgy több rangadót is rendeznek, vasárnap Rapid–Urziceni- és Kolozsvári CFR–Steaua-derbi is szerepel a programban. A 19. forduló párosítása: Gyulafehérvár–Beszterce (14 óra), Pt. Neamț–Galac (17 óra, *GspTV*), Temesvári FC–Iași (20.30 óra, *DigiTV*); szombat: Craiova–Medgyes (14 óra, *GspTV*), Vaslui–Tg. Jiu (17 óra, *DigiTV*), Curtea de Arges-i Internațional–Dinamo (19 óra, *DigiTV*); vasárnap: Ploiești-i Astra–Brassó (15 óra, *GspTV*), Rapid–Urziceni (17 óra, Antena 1), Kolozsvári CFR–Steaua (20.30 óra, *DigiTV*). ◀

Újabb magyar pontszerzés

Olimpia

Hírószefoglaló

Magyarország újabb pontot szerzett az idei vancouveri téli olimpián: természetesen ezúttal is a női rövidpályás gyorskorcsolyázók remekeltek. Ezúttal a 3000 méteres váltóban lettek ötödikek, a Huszár Erika, Heidum Bernadett, Darázs Rózsa, Keszler Andrea összeállítású csapattal. Eredetileg csak hatodikok lettek, de az A döntőben kizárták az elsőként célba érő dél-koreaiakat. A versenyt végül a Szun Lin-lin, Vang Meng, Csong Huj és Csou Jang felállásban rajtoló Kína nyerte, új világcuccsal, míg mögötte Kanada és az Egyesült Államok végzett dobogós helyen.

Románia a női bobosok kettes versenyében volt érdekelt, ahol Carmen Radenovic és Alina Sarvin a 15. helyen végzett. Ebben a próbában a házigazdák ünnepeleltek, hiszen a dobogó első és második fokán is kanadaiak végeztek. Az aranyérem Kaillie Humphries és Heather Moyle nyakába került, míg az ezüstöt a Helen Upperton–Shellye-Ann Brown-páros szerezte meg. A harmadik helyen az amerikaiak zártak.

Női síakrobatikában, ugrásban az ausztrál Lydia Lassila győzött, a férfi sífutók 4x10 km-es váltójában a svédek szereztek meg az aranyérmeket, míg a női gyorskorcsolyázók 5000 méteres távójában, a 3000 méteren korábban első helyen végzett cseh Marina Šabliková nyert.

A férfiak jégkorongtornáján kanadai–oros rangadót rendeztek a negyedöntőben, ám a házigazdák nem tudtak problémát okozni a már szebb napokat is megélt oroszok. A juharlevelesek 7-3-arányú meggyőző sikert arattak úgy, hogy továbbjutásukat szinte már az

első harmadban bebiztosították. Mellettük az Egyesült Államok (2-0-ra legyőzte Svájcot), Finnország (2-0-ra legyőzte Csehországot) és meglepetésre Szlovákia (4-3-ra legyőzte a címvédő Svédországot) jutott tovább. Ma Egyesült Államok–Finnország- és Kanada–Szlovákia-elődöntő lesz, míg a finálét az olimpia zárónapján, azaz vasárnap rendezik.

Már csak három nap maradt hátra az idei ötkarikás játékokból, és még 16 számban avatnak olimpiai bajnokot. Közöttük a négyes bobban, ahol Románia férficsapata érdekelt. ◀

Váltóban is pontot szereztek a magyar hölgyek

Fotó: Agerpres

Zárt kapuk mögött kezd a Fradi

A Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) nem hagyta jóvá a Ferencváros kérését, így zárt kapuk mögött kell megrendeznie a holnapi Haladás elleni labdarúgó-mérkőzést a bajnokság tavaszi szezonnyitójában. A Fradit, mint ismert, a DVTK elleni találkozón történtek miatt büntették a stadionbezárással. A hétvégi 16. forduló további programja: ma: Debrecen–Diósgyőr; holnap: Székesfehérvár–Kecskemét, Paks–Zalaegerszeg, Kaposvár–Honvéd, MTK–Pápa, Újpest–Győr; vasárnap: Vasas–Nyíregyháza.

„Felszabadított” szövegek óre

Drótos László budapesti könyvtárost a számítógépek csábították a könyvtárba

Aki valamit is konyít a digitalizált könyvekhez, illetve közelesz ezekhez, az előbb-utóbb törvényszerűen találkozik interjúalanyunk nevével, a legnagyobb magyar e-könyvgyűjtemény egyik megteremtőjével, aki kollégájával, Moldován Istvánnal együtt a szellemi termékek digitálissá tételének emblematikus alakjai. Hogy valójában miben áll az e-könyvtárosok újszerű munkájának jelentősége, elsősorban erről kérdeztük beszélgetőtársunkat.

Cseke Gábor

► **Mikor és milyen indíttásra jegyezte el magát a könyvtárosi szakmával?**

– Engem – ma már talán nem is meglepő módon – nem a könyvek, hanem a számítógépek csábítottak a könyvtárba. A rendszerváltás tájékán a magyar könyvtárakban is megindult egyfajta váltás: a papírdokumentumok mellett a digitális információk is mind fontosabb szerepet kaptak, és megjelenetek olyan technikák – például CD lemezek, online adattárak és katalógusok –, amelyek a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján máshol még nem nagyon voltak elérhetőek. Ezek egy izgalmas, új világot jelentettek, fantasztikus távlatok nyíltak meg. Akkoriban éppen angolul tanultam, és nagyon tetszett, hogy a Project Gutenberg (Gutenberg.org) oldaláról pillanatok alatt le tudok tölteni olyan klasszikusokat, mint Dickens, Poe vagy Doyle, miközben ezek eredeti papírkidadásai elérhetetlenek voltak számomra. Innen jött azután az indíttatás, hogy ezt meg kellene csinálni magyarul is. A kultúrához és az információhoz való szabad hozzáférést nagyon fontosnak tartom, amire hagyományosan a nyilvános könyvtár, ma pedig már az internet a legjobb megoldás.

► **Ha önnek kellene megírnia Vörösmarty Mihály híres költeményét, a Gondolatok a könyvtárbant, milyen gondolatokat fogalmazna meg saját tapasztalata alapján?**

– Az egy keserűen bizakodó vers, és inkább az írás, a szellemi munka értelméről szó, kevésbé a könyvtár eszméjéről. Tömörítésünk, a Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület szórólapjára inkább egy Petőfi-versből választottam idézetet: „Ha majd a szellem napvilága /

Ragyog minden ház ablakán” – mert mi ezen dolgozunk. A kultúra és tudomány számára a világháló páratlan lehetőségeket nyitott, különösen a kis kultúrák és a szűkebb körben művelt tudományágak számára, amelyekre nézve a hagyományos csatornák sosem voltak elég hatékonyak, és mindegyre szűkülnek. A digitális kultúrát persze elő kell állítani vagy ösztönözni a létrejöttét, majd rendszerezni és hosszú távon megőrizni – ami még sokáig feladatot és értelmet ad a sokak által idejtműltnak tartott „könyvtárak”.

► **A könyvtárak jelene és jövője mindig foglalkoztatta az olvasó embert. Mit tud erről mondani nekünk az Országos Széchényi Könyvtár munkatársaként?**

– A könyvtáraknak nem könnyű most, ahogy más közintézményeknek sem, de igazából sosem volt könnyű: ritka volt nálunk az olyan, hosszú távú értékekben és független intézményekben gondolkodó államférfi, mint a könyvtáralapító Széchényi Ferenc. A csökkenő költségvetéseken és a növekvő áron kívül a könyvolvasási kedv és képesség visszaszorulása, a másfajta tanulási és kikapcsolódási módok népszerűsödése is válságjelenségeket gerjesztett a könyvtári világban. Mégis látszanak a kivezető utak: a digitalizálás és a virtuális szolgáltatások mellett egyéb irányokba is nyitottak a könyvtárak az elmúlt tíz-tizenöt évben; és munkába állt az az informatikailag is jól képzett, új szemléletű könyvtárosgeneráció, amely remélhetőleg képes bebizonyítani a döntéshozóknak és a nagyközönségnek, hogy az információs társadalomban minden korábbinál nagyobb szükség van ilyen intézményekre – amelyek persze már egyre kevésbé könyvek tárolásával

foglalkoznak, hanem ezerréle más dologgal.

► **Moldován István kollégájával együtt, kitartó erőfeszítéssel létrehozták és életetik a Magyar Elektronikus Könyvtárat. Mit illik tudnia erről az intézményről annak, aki most hall róla először?**

– Az elnevezéséből is eléggé jól ki lehet következtetni, hogy mi is ez. Viszont az alapelv az, hogy a MEK nem egy digitalizálási programra épül, mint más hasonló hazai és külföldi szolgáltatások, hanem a digitális megőrzésre. Vagyis a most közel 8 ezer darabos gyűjteménynek csak egy-két százalékát szkenneltük vagy gépeltük be mi, a többi sokféle egyéb forrásból származik: szerzőktől és fordítóktól, kiadóktól, önkéntes digitalizálóktól és különböző weblapokról vagy CD-ROM-kidványokról. Ennek előnye és hátránya is van. A jó az, hogy a MEK egyfajta „mozgalom”, és bár napi szinten mindig csak pár ember dolgozik rajta az elmúlt tizenöt évben, mégis több százan érzik magukénak az eredeti Mek.iif.hu és a jelenlegi Mek.oszk.hu oldalt, mert az ő munkájuk, hozzájárulásuk is benne van. Kevésbé jó viszont, hogy még mindig hiányoznak fontos művek, merthogy nem valamilyen terv mentén zajlik a digitalizálás, továbbá nincs pénzünk jogdíjakra sem, a kínálat minősége pedig nagyon vegyes – bár ezt a sokszínűséget én valójában előnyünknek tartom.

► **Milyen előnyei vannak a digitális könyvnek/dokumentumnak a hagyományos papírkönyv mellett? Milyenben technikafüggő az elektronikus könyvek kezelése, tanulmányozása és milyen eszközökkel, „fogásokkal” háríthatók az akadályok?**

Fotó: Drótos László személyes archívumából

– A papírkönyv egy tárgy, annak mindenféle sajátosságával, a digitális szöveg viszont csak a pusztá írói gondolat, tárgyiasult forma nélkül. Nagyon jó például arra, hogy eljusson térben és időben minden potenciális olvasójához, gyakorlatilag nullához közelítő költséggel. Vagy arra, hogy látássérültek felolvastassák maguknak a géppel. Továbbá pillanatok alatt meg lehet benne találni valamit, azután kimásolni, átalakítani, dolgozni vele... A digitális világ kiszabadította a szöveget a papír korlátaiból, miközben a hagyományos könyv is sokáig jelen lesz még és ellátja a hagyományos feladatait. Bár tavaly

már nálunk is megjelentek azok az e-book-eszközök, amelyek ezeket a funkciókat is helyettesíthetik részben, mivel kényelmes olvasást és hordozhatóságot biztosítanak. De amíg mindenki zsebében vagy táskájában megjelenik az e-papír, addig a meglévő számítógépekkel és mobilokkal is sokféle célra használható a „felszabadított” digitális szöveg.

► **Arra kérem, mutassa be dióhéjban a MEK alkönyvtárait, „polcait”, fontosnak ítélt gyűjteményeit, illetve forrásait.**

– A MEK-ben elsősorban könyvjellegű dokumentumokat gyűjtünk, a lexikonoktól a verseskötetelig. A

gyűjteménynek csaknem fele magyar vagy magyarra fordított szépirodalom. A forrásokat már említettem: igyekszünk jó kapcsolatokat kiépíteni emberekkel és intézményekkel, ahonnan azután jönnek a digitalizált vagy eleve számítógépen készült művek. A Mek.oszk.hu mellett van még két másik gyűjteményünk is: az Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázis (Epa.oszk.hu) a weben megjelenő magyar időszaki kiadványokat katalogizálja (hírlevelek, újságok, magazinok, folyóiratok, médiajellegű blogok és portálok stb.) és lehetőség szerint archiválja is.

Folytatása a 2. oldalon

Drótos László (1959, Miskolc)

Könyvtáros. Iskoláit, akárcsak az egyetemét, szülővárosában végezte. Ezután geológusként dolgozott Budapesten a Földtani Intézetben, leginkább számítógépes munkakörben, ahonnan a Miskolci Egyetem Könyvtárába igazolt vissza 1990 körül, nagyrészt azért, mert ott már elérhető volt a világháló. Itt az adatbázisokban való keresés volt a fő felada-

ta, de a tájékoztató munka mellett írni és tanítani kezdett, valamint különféle internetes szolgáltatásokat fejleszteni. Köztük egy magyar e-könyvtárat, amit 1999 végén az OSZK felkarolt. Azóta távmunkásként ennek építését szolgálja. A MEK-ért legutóbb az eFestival 2008 életműdíját kapta meg a társalapítóval, Moldován Istvánnal együtt.

Mozivászon Extra

Lépre csalt berlini medve

Farkas István

Az idei, jubileumi Berlinálén vetített négyszáz film a nézettség és lereagálási csúcsok mellett olyan minőségi standardot is teremtett, amely valószínűleg referenciaértékű lesz minden további filmes rendezvény számára is. A színes felhozatal azonban együtt járt a kínálat eklektikusságával. Sok közönségsiker volt, amelyek azonban nem mindig találtak visszaigazolásra a kritikusoknál – és fordítva. Mint ilyenkor lenni szokott, a rég feloldottak hitt sérelmek és a kultúrák közti összeférhetlenségek is előtörttek. A művészet, sajnos, ezúttal sem szabadult az ideológiák terheitől. Gondolunk itt Oscar Roehler kifütyült, *Jud Süss – Film ohne Gewissen* (Jud Süss – A lelkiismeret nélküli film) című alkotására, amely a *Jud Süss* című náci propaganda-film születésének körülményeiről szól, vagy a román Constantin Popescu *Portretul lupătorului la tinerețe* (A fiatal harcos portréja) című filmjére, amelyet romániai zsidó

szervezetek antiszemitizmussal vádoltak és vetítésének betiltását kérték. A fesztivál február 21-i díjátadóján azonban – annak ellenére, hogy a nézők szavazatai, a kritikusok jóváhagyásai másra engedtek következtetni – a létfenntartás ösztöne diadalmaskodott az esztétikum fölött. Ironikusán úgy is fogalmazhatunk, hogy a berlini Arany Medvét eljlesztette a füttyszó (Florin Șerban: *Eu când veau să fluier, fluier / Ha füttyülni akarok, füttyülök*) és a szellem (Roman Polanski: *The Ghost Writer / A bértollnok* [szó szerinti: A szellemíró]), és a mézesbödönhöz ment vigasztalódni (Semih Kaplanoglu: *Honey / Méz*).

A 60. Berlinálé díjazottjait szemlélve arra a következtetésre jutunk, hogy a zsűri nem a művészi kidolgozottságot tartotta szem előtt, illetve díjazta. Sokkal inkább a filmbéli témák erősségét, szociális aktualitását helyezte előtérbe: idén tehát a német metropoliszban az érzelmi válságok, a társadalmi csoportok közötti összeütközések voltak az uralkodó

témák. Ha figyelembe vesszük egyéb fesztiválok díjait is, kijelenthetjük, hogy a filmművészetben jelenleg egyféle újrealizmus érvényesül: a minél tökéletesebb megjelenítés, a minél szuggesztívebb cselekmény a fontos.

Juszuf-trilógia eme epizódja ötvözi a sajátos, önletrajzi ihletésű elemeket a mágikus-sal és az univerzálisan embe- rrel (a másik két epizód címe: Tojás és Tej). A Florin Șerban által rendezett *Ha füttyülni akarok, füttyülök* Ezüst Medvét és – a legtöbb újítás-

csúszott volna át, és külön erőssége az, hogy a színészek valóban foglyok is voltak, természetesebbé téve így a mozgókép atmoszféráját.

A legjobb rendezőnek járó Ezüst Medvét Roman Polanski kapta, aki filmjét börtönben, felügyelet alatt

te elgondolkodtató. A filmen, amely tulajdonképpen a klasszikus nemzetközi kémfilmek toposzaira épül, sokat lendített a főszereplő Pierce Brosnan játéka, és talán ennek is köszönhető az alkotás sikere.

A fesztivál külön erőssége volt az erős ázsiai jelenlét – a szemlét Wang Quan-an kínai rendező *Apart Together* (Tuan Yuan) című filmje nyitotta –, többek között kilenc indiai film is „felvult”. A változatos tematika, illetve az európai és amerikai motívumrendszerek sajátos ötvözése élvezetes színfoltá tették ezeket az alkotásokat.

Az idei Berlinálén tehát a kimagasló, referenciaértékű művek mellett többen a jól bevált toposzokra építettek (vérfertőzés, betegségek, törvénytelenység), mások pedig triviális feszültségkeltő megoldásokhoz nyúltak. Így az elismerést érdemlő alkotások mellett olyanok is „futtak”, amelyek a művésziesség és a hollywoodi stílusú történetmesélés groteszk összefonódásával próbáltak hatni.

Pierce Brosnan alakítása is hozzájárult a legújabb Polanski-alkotás sikeréhez

Az Arany Medvét erő Mész című török produkcióban kitűnően elegyedik a keleti mágia a mindennapi gondokkal. A zsűri értékesnek találta azt, ugyan a

sal rendelkező alkotásként – Alfred Bauer-díjat kapott, mert megrázóan és valószínűen elevenítette meg a romániai börtönök világát, anélkül, hogy közhelyekbe

vágta. Bár a Tony Blair életéből ihletett, valós történelmi eseményeket is feldolgozó film nem dokumentum, a nemzetközi összeküvést leleplező bértollnok történe-

Oldalnézet

Kis nép, nagy irodalom

Krebsz János

Fogalmi zavarral kezdődik ez a könyvismertetés. Használjuk ugyan a „zsidó irodalom” kifejezést, de többféle értelemben. A Biblia világa és a középkori-újkorai rabbinikus irodalom nem vita tárgya, de a huszadik századi zsidóság már definiálhatatlan. Vagy Hitler nyomán csúszunk bele valami posványba, vagy annyira korrekt zsargont állítunk elő, ami már érthetetlen a hétköznapiokban. Például Kertész Imre a maga Nobel-díjával és fura nyilatkozataival elzárkózik mind a zsidó, mind a magyar irodalom köreitől, miközben a magyar nyelv eszközeivel fejezi ki magát, és egyetlen témája az identitás kérdése. S akkor még nem szóltunk azokról, akik bármilyen nézőpontból minősítik őt.

Az irodalomtudományi fogalom ráadásul nem tud megmaradni szakmai jelentésben, politikai, pénzügyi, vallási és egyéb ragadványok tapadnak hozzá, könnyen fasiszta vagy zsidóbérenc lesz abból, aki óvatlanul, kevés körültekintéssel nyúl ehhez a kérdéshez. Ahogy a magyar irodalom nyilvánvalóan nem ér véget a jelenlegi országhatároknál, úgy a zsidó irodalom nem fér meg egyetlen nyelv korlátai, sőt egyetlen vallás vagy definiálható fogalomkör keretei között. Zsidó író az, aki annak vallja magát, és/vagy mások annak tartják. Problémás definíció, nem hiszem, hogy Kertész Imre elfogadná.

Mindenesetre a legtöbb Nobel-díjjal rendelkező irodalomról beszélünk. Azon elvitatkozhatunk, hogy kit számolunk ide. (November-decemberben járt több mint hatvan év után ismét Magyarországon Elie Wiesel Nobel-békedíjas író, s egy antifasiszta politikai nagygűlés díszvendége volt többek között. A máramaroszi zsidó fiú megjárta Auschwitzot, elvesztette szüleit és egyik testvérét, s majd két évtizedig nem volt hajlandó az emlékeiről írni. Tizenöt éves volt, mint Kertész hőse, amikor magyar csendőrök elhurcolták, a vele készült riportban egy szepen ejtett „igen” után angolra váltott. Romániában született, magyar középiskolában kezdte meg tanulmányait, franciául és jiddisül kezdett el publikálni, jelenleg amerikai állampolgár. Mondjuk, egy román–magyar bizottságot létre lehetne hozni annak eldöntésére, hogy melyik ország lehet büszkébb erre a Nobel-díjas író békeharcosra.)

Egy mélyen megosztott világban

Chaim Potok Asher Lev öröksége című könyve (Ulpius-ház, Budapest 2002) került a kezembe, s hogy egyetlen nyelv tudják róla, kellett a hosszú bevezetés. Ő biztosan zsidó és része a zsidó irodalomnak: író és rabbi volt, magyarul már hét könyve megjelent, s ajánlom mindazok figyelmébe, akik regénybe

foglalt lelki történeteket szeretnek olvasni. Adott egy amerikai zsidó közösség Brooklynban, összetartó erjük egy oroszországi falu léke, Ladov, ahol őseik éltek, illetve a Rebbe (mi a rabbi szót használjuk, valószínű, a fordító jelezni kívánta, nem pontosan arról van szó). Modern, sikeres amerikai üzletemberek lettek a ladoviak leszármazottai, s életükben összefér az Újvilág kapitalizmusa az ősi törvények megtartásával.

Egy hívő közösség és család ábrázolása az eltévelyedett bárány nézőpontjából. A regény főszereplője egyetlen dolgot akar nagyon, apró gyermekkorától: festeni és rajzolni, művésszé válni. De az ősi parancsolatok között ott az ábrázolás tilalma. Ezzel egyenértékű zsidó tapasztalat és recept a sikerességhez, hogy az ambícióknak viszont nem szabad útjába állni. Világhírű festőművész lesz a fiatalemberről, aki az emberiség fájdalmát fészületek ábrázolásában találja meg úgy, hogy anyja és apja arcát festi a megfeszített képmására. Világhír és elismerés, miközben a közösség kiveti mint normaszegőt.

A modern vallások és ősi hitük mélyen megosztott világában vagyunk. A szekularizáció zajlik a világ egyik részén, a másikon hosszú távúnak látszik a vallásos politikai berendezkedés, sőt, a jelen és a jövő törésvonalának tűnik a kérdés. Ebben a posztmodern modernitásban

mintha minden vallás és viláosság kérdése összefűződne néhány ember sorsába. Óriási lelki erő, háttér és bázis egy megtartó közösség, belenövünk valamibe, ami előttünk is volt évezredek óta, s folytatódni fog, amikor már nem leszünk. Törvényt, mintát és mértéket ad mindenhez, fölemel és visszaránt. A könyv fordítója mellett föl van tüntetve a szakértő neve is, aki – gondolom – vallási szempontból rendbetette a fordítást, szükség is volt rá, mert a ladovi chászid közösség a világ sok pontján jelen van, Izraelben képviselőt küld a parlamentbe, ünnepeit és tisztségviselőit ősi szavakkal nevezi meg, s bizony, a Rebbéről is készült olajfestmény, bár nemült modell, asszonyaik kopaszra nyírják fejüket, de a világ előtt parókat viselnek, életük a zsinagóga és a Rebbe körül zajlik, miközben egyetemen tanítanak, polgári foglalkozásuk van, nem zárkoznak el semmiben, csak a vallásukban. De a vallás, a közösség nélkül nem lennének azok, akik.

Chaim Potok nem úgy mutatkozik, mint nemzetközi értelemben sikeres író, könyvei a szűken értelmezett modern zsidóság kérdéseit feszegetik, de attól válik általánossá, hogy egy, a valláson belül is szűk közösség mindennapjait írja meg, és saját kérdéseinkkel találjuk szembe magunkat, mint minden valódi író világában. Ez legyen a válasz a bevezetőben feszegetett kérdések mind-egyikére is.

„Felszabadított” szövegek őre

Folytatás az 1. oldalról

A Digitális Képtárház (Keptar.oszk.hu) pedig a képi dokumentumokat gyűjti, többek között olyan közösségi helyekről, mint a Flickr vagy a Wikipédia, de itt érhető el a MEK-ben található illusztrált könyvek képei is jobb minőségben. Van egy kiállítóteremünk is (Mek.oszk.hu/html/kiallitas.html) művészeti és tudományos témájú weboldalakkal – köztük például az Erdélyi és csángó költészet című összeállítással.

Említette, hogy a MEK létrehozása és bővítése a legnemesebb értelemben vett önkéntes munkával történik. Mit tehet az, aki tevőlegesen be szeretne kapcsolódni ebbe a virtuális közösségbe?

– A legegyszerűbb, ha szól másoknak is, hogy nézzék meg és használják... De még jobb, ha szól nekünk az info@mek.oszk.hu címen, amennyiben tud olyan magyar vonatkozású digitális dokumentumról, amit érdemes volna felvenni a MEK-be vagy valamelyik más gyűjteményünkbe. Ha ő maga vagy ismerőse írt valamilyen szép-, illetve szakirodalmi művet és felajánlja nekünk, örömmel vesszük. Fizetni ugyan nem tudunk érte, mert nekünk sincs semmilyen bevételünk a szolgáltatásból, de széles olvasóközönséghez jut el így az alkotása – két központi szervertünk napi 50-60 ezer látogatást jegyez –, és

hosszú távon megőrizzük – ha mód van rá, akkor többféle alternatív formátumban is. Lehet segíteni digitalizálással vagy a beolvasott szövegek javításával is, továbbá a MEK Egyesület anyagi támogatásával, amit szintén szakkennelre és korrektúrára szoktunk fordítani.

Az ezredforduló előtt a határon túli magyarság szellemi termékei még szerényen és véletlenül voltak jelen a MEK-ben. Mi történt ezen a téren az utóbbi tíz esztendőben?

– Sikertől kapcsolatba kerülni több erdélyi, néhány felvidéki és egy-két vajdasági és kárpátaljai íróval, kiadóval, könyvtárral, úgyhogy arányaiban már egészen sok, határon túlról származó dokumentum került gyűjteményünkbe. Ez a kör azért különösen fontos, mert az ottani kiadványok gyakran még az anyaországi könyvesboltokban, könyvtárakban sem jutnak el, a más országokban – köztük akár a tengerentúlon – élő magyarokhoz pedig végképp nem. Ilyen esetekben a digitális forma és az e-könyvtár egyértelmű előnyt jelent a hagyományos terjesztési módokhoz képest. Ami nagyon kellene még és ebben nem állunk jól: magyar könyvek idegen nyelvé fordításban, hogy azok is megismerhessék a kulturális és tudományos értékeinket, akik nem beszélnek nyelvünket. Ehhez jó volna egy újabb mozgalmat szervezni, önkéntes fordítók bevonásával...

A hoppon maradás koncepciója

A LEADER program. Az EU vidékfejlesztési politikájának igen fontos eleme az 1991-ben megfogalmazott LEADER program. Az ún. LEADER-megközelítés hét alapvető tartásában. Az 1991–2006 közötti 3 nagyon sikeres LEADER program tanulságai alapján a 2007–2013-as időszakban az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) hozzájárulásának számottevő részét e megközelítés számára különítették el. A LEADER óriási jelentősége abban rejlik, hogy a helyi akciócsoportok (HACs) keresztül – a helyi közösségekre bízva a célkitűzéseknek és azok fontosságai sorrendjének megállapítását és a megvalósításukra szánt támogatásokat – a stratégia alapján, helyi szinten hirdetik meg és alapfokon ott is értékelik, a térség vidékfejlesztési pályázatait – helyi szinten felügyelik a pályázatok végrehajtását.

Az akkreditált helyi akciócsoport irodáinak működését uniós forrásokból biztosítják. A LEADER célja, hogy a helyi közösségek szintjére hozza a vidékfejlesztési források nagy részének kezelését.

Egy. Az elmúlt két évtized alatt politikusaink közül gyakran és sokan mondták ki (főleg megválasztásuk előtt), hogy székelyföldi közösségeink és önkormányzataink, a román hatalmi akarat ellenében, csak összefogva, egymásra támaszkodva, egymást erősíteni képesek lehetünk eredményesen érdekeinket. Másként fogalmazva: „a politikavégrehajtás célterületei egységes, társadalmi értelemben összefüggő, közös hagyománytal, helyi identitással, hovatartozás-tudattal, közös igényekkel és elvárásokkal rendelkező területek kell hogy legyenek”. Ez az orvosolandó gondok „elsősorban helyi szintű megközelítést jelent”.

Mi több, mivel az elmúlt 90 esztendő alatt, az ország (belső) közigazgatási határait következetesen a magyar közösség kárára rajzolták át, az lenne jó, ha közösségeink, önkormányzataink közigazgatási (értés megye-) határok által nem akadályozva, együtt fejlődhetnének. Hisz ezek a közösségek/térségek „egysége-összefüggők, közös hagyományaik vannak és közös az önzanság-tudatuk, közös szükségleteik és elvárásaik” vannak. Másként fogalmazva: jó, ha a közös fejlődést megvalósítani óhajtó „területnek nem kell megfelelnie az előre meghatározott (jelenleg érvényben levő) közigazgatási határoknak.”

Kettő. Választási kampányokban bőven hallottuk azt is, hogy a helyi emberek véleményére alapozva, nem Bukarestből kell a helyi problémákra megoldást keresni. Ezt hívják „lentől felfelé” építkező megközelítésnek. „E megközelítésnek megfelelő vidékpolitikát kell kialakítani és a célközösség igényeinek legmegfelelőbb módon végrehajtani.”

Három. Nem egyszer, nem kétszer hallottuk megint

csak választási kampányban, mennyire fontos a közösségi összetartozás, „a község, a magánsféra, a civil társadalom és az önkéntesek rendelkezésre álló emberi és pénzügyi erőforrásainak összekapcsolása.” És mivel életkörülményeink javítása fejlesztés és pénz nélkül elképzelhetetlen, az a jó, ha a helyi közösségek „maguk döntenek a helyi vidékfejlesztési stratégia irányáról és tartalmáról, illetve döntenek a különböző projektek finanszírozásáról”.

Négy. Köztudott, hogy a romániai magyarok nagy része falun, vidéken él. Az is tény, hogy a vidéki térségek és az ott élők súlyos gondokkal küszködnek. E gondokon a központi hatalom enyhíteni nem tud. Ezért a helyi közös-

Fotó: Mihály László/archív

segek számára végre e-sélyt kell biztosítani, azoknak a döntéseknek a meghozására, melyek elősegítik „olyan régóta fennálló vidéki problémákra való új megoldások felkutatását is ..., amelyekre más politikai beavatkozások nem tudtak kielégítő és hosszú távon fenntartható megoldást találni.”

Öt. A körünkre égett gyertya tűzének oltása, kampányszerű ígéretzuhatag helyett átfogó, a vidéki térségek gondjait egységesen kezelő fejlesztési elképzelésekre és azok helyi irányítású végrehajtására van szükség. „Integrált és ágazatközi fellépések” fejlesztési stratégiának több tevékenységi ágazatot integráló megfontolásoknak kell eleget tennie.”

Hat. 15–20 évvel ezelőtt kitört a testvértelepülési láz. Az erdélyi magyar közösségek, azok önkormányzatai végre szabadon választhattak maguknak testvértelepülést. A szimbolikus magyar–magyar építkezésen túl, nemegyszer ezek a kapcsolatok a kátyúból való kikerülés reményét is jelentették. A román hatóságok pedig gyakran, minden lehető módon akadályozták e természetes igényekből fakadó kapcsolatok ápolását.

Hét. És ha már a kapcsolatok „határokon innen és túl” (testvértelepülés, -intézmény) kiépültek, az évenkénti díszbeszéd, díszbeszéd mellett értelmesen ki lehetne aknázni, a közösség javára is, e kapcsolatokat. Manapság ez a közösségek „közös projektjének kivitelezését jelenti”.

Hét és egy kicsi. 2003-ban a Székelyföldre látogató EU-

nagykövet világosan megmondta: az EU számára egy térség egybetartozását a közös célkitűzések, és az azokat megvalósító programok (összessége) jelenti. Mert az EU fejlesztéspolitikájának legfontosabb célkitűzése: a helyi közösségek életkörülményeinek javítása. A vidékfejlesztés terén, a megyehatárokon átlépő összefogás, a kistérségek összefogása egy hálózatba, támogatandó érték. Ez azt is jelenti, hogy az 1968-as megyésítéskor a magyar többségű térségek széleiről román többségű környezetbe sorolt közösségek, vidékfejlesztésben eredeti, természetes közegükbe kerülhetnének vissza. Vagy például a Szent Anna-tó környéké-

nek az 1968-as célok nagy-szerűen szolgáló kettéosztása fejlesztéspolitikai szempontból orvosolható lehetne. Az erőszakosan szétszakított Sővidék egységes fejlesztési koncepció keretében vonhatna be fejlesztési forrásokat.

Arról nem is beszélve, hogy a helyi identitást meghatározó belső értékekre alapozva kell a helyi közösségeknek saját célkitűzéseiket megfogalmazni.

Az első hét pont, bár lehetne az is, nem egy Székelyföld-program váza, hanem az EU egyik fontos programjának, a LEADER-nek a követelményrendszere. Az idézőjelbe tett, dőlt betűs szövegrészek pedig az Európai Bizottság 2006-ban közzétett „A LEADER-megközelítés útmutatójából” valók. Kevés EU-s dokumentum beszél ennyire a szájunk íze szerint.

A LEADER helyi akciócsoportjai térségeket képviselnek. (A híres-hírhedt kistérségi társulások ezt és nem mást lettek volna hivatottak előkészíteni.) Az akciócsoportok 2013-ig a vidékfejlesztési pályázati támogatásának letételei. Ez vagyon megírva, az Európai Tanács és az Európai Bizottság 2005 szeptemberében kelt vonatkozó rendelkezésében és az Európai Tanács 2006 februárjában kelt a vidékfejlesztési stratégiai irányait rögzítő határozatban. És ha 1998-ra (a romániai fejlesztési régiók születési évére) visszagondolva elfogadhatjuk, hogy nem nagyon tudta senki, mi is történik, most – a régiós leckéből is okulva – tudjuk. Ahogy mos-

tanság megszületnek ezek a LEADER-térségek, várhatóan úgy is maradnak. A helyi akciócsoportok dolgozzák ki a térségi fejlesztési stratégiát. E stratégia alapján a térségben meghirdetik a pályázatok, és alapfokon értékelik-elbírálják. A támogatott pályázatok végrehajtását szintén a helyi akciócsoportok felügyelik. És kezdődik minden elől: új stratégia, új pénzügyi terv a 2014–2020 időszakra.

Első és egyben utolsó alkalom. Eddig a helyi önkormányzatok többé-kevésbé kényszeredetten elkészítették fejlesztési stratégiáikat.

Első és egyben utolsó alkalom lehetett volna a helyi akciócsoportok megalakulása arra, hogy a stratégiákból terv legyen, s a célkitűzések megvalósításához pénzt lehessen rendelni. Mégpedig a helyi közösség igényei szerint (a döntéshozatalban az önkormányzatok leg több 49 % szavazattal rendelkeznek, a többi a szakmai érdekképviseletek kezében van.)

Kovácsna, Hargita, Maros megyék magyar közösségeinek esetében ez értelemszerűen azt is jelenti, hogy a helyi akciócsoportok térségeiben a regionális központ, Gyulafehérvár ereje és a pályázati rendszerre gyakorolt befolyása jelentősen csökkenthető lett volna. Mondhatni: igen jelentős decentralizációs folyamatok indulhatnának el.

Románia pedig Nemzeti Vidékfejlesztési Programjában azt vállalta, hogy 2010 végéig 80 helyi akciócsoport megalakulását támogatja. A 80 számomra kísértetiesen a 2x40-re asszociál. Vagyis meggyenként leg több két (azaz kettő) helyi akciócsoport kap majd jogosítványt. Ami még nem baj, mert egy helyi akciócsoport népessége leg több 150.000 lehet, és összefüggő területet kell lefednie. Vagyis a Székelyföld Apácától, Ürmöstől egészen Koronkáiig (a 20.000 fölötti népességű városokat kihagyva) 4 helyi akciócsoporttal lefedhető lett volna, mégpedig úgy, hogy egy akciócsoport Brassó–Kovácsna, egy másik Kovácsna–Hargita, egy harmadik esetleg Hargitában és egy negyedik Hargita–Maros megyékben jöjjön létre. Megyehatárok fölött átvilító, hálózatba kapcsolható, fejlesztési stratégiákkal fellépő **összefüggő LEADER-térség lehetett volna a Székelyföld.**

Mondom: lehetett volna. De mégsem az lett.

2009 nyarán, a Nemzeti Vidékfejlesztési Program keretében a LEADER helyi akciócsoportok létrehozását támogató pályázati kiírás jelent meg. Összesen 200 pályázat volt támogatható.

A kiírásra 117 pályázat futott be. Mindegyik támogatást kapott. Kovácsna megyéből egy pályázat, Hargita megyéből három pályázat (ne feledjük: 2x40=80). Hargitában, jellemző módon, a három akciócsoport sem fedi a megye egész területét.

Könnyen megtörténhet, hogy a 117 nyertes pályázat közül, egy következő lépésben, kiválasztják azt a 80 akciócsoportot, mely jogosítványt kap. Ezúttal nem Bukaresttől függött a dolog, az EU elvárásai világosak: terület alapú megközelítés, alulról felfelé építkezés stb., stb., el egészen a hetedik elvíg.

Ha van, akkor mégis miért nincs? Ha lett volna valaki(k)nek a helyi közösségekkel legalább elvi szinten egyeztetett Székelyföld-koncepciója, a fennebb vázolt LEADER helyi akciócsoportokból álló székelyföldi hálózatot nehezen lehetett volna megtorpedózni. EU-s források támogatásával (20 % önrész kötelezettséggel) lehetett volna létrehozni az összefüggő, helyi identitásra alapozó LEADER-hálózatot. Mi több, a LEADER helyi akciócsoportjainak működését az EU finanszírozza.

A LEADER azt jelenti, a helyi közösségek meghatározhatják: mennyi pénzből mit akarnak és tudnak 2011–2013 között megvalósítani.

Tehát az eddig többé-kevésbé bevált képletet, a „szavazatok ránk, mert mi kiharcoljuk”, ez esetben már nem lehetett alkalmazni. Hanem asztalra kellett volna tenni egy integrált, Székelyföldet átfogó fejlesztési koncepciót, melyet, egymást támogatva, a 4-5 helyi akciócsoport megvalósíthatott volna. Az sem titok, hogy a vidéki térségekben a megyei tanács elnöke, a polgármester és az önkormányzat a mindenható. Források fölött ők rendelkeznek, intézményes kapcsolati hálóval ők rendelkeznek.

A jelenlegi gyakorlat is bizonyítja, a LEADER helyi akciócsoportok, még a nyertes pályázatok esetében sem jönnek létre a polgármesterek és az önkormányzatok hatóság támogatása nélkül.

Értelemszerű tehát, hogy a Székelyföldön a legkiterjedtebb önkormányzati hálózatot rendelkező szervezet – az RMDSZ, és azon belül az arra illetékes testület – kötelese lett volna a Székelyföldet érintő térségi koncepciót érvényesíteni, hisz 6-700 ezer lakosról beszélünk.

Az RMDSZ programja így kezdődik „Az RMDSZ a romániai magyarság különböző autonóm, területi, politikai és rétegszervezeteinek érdekvédelmi közössége, amely országos és helyhatósági szinten ellátja a romániai magyarság politikai és középviselését, egyeztetési és ösztönzői a társadalmi önszerveződés különböző formáit.”

Lássunk pár idevágó részletet az RMDSZ-programból.

4. old. Az autonómia: „A területi autonómia a helyi önkormányzatok társulásával jön létre.” A LEADER nemcsak helyi önkormányzatok, de a helyi közösségek társulása és pénzforrásokkal is rendelkezik. Ha a fejlesztési régiók átalakítása „lépés az autonómia felé”, akkor a LEADER-térségek megalakulása maga a

helyi közösségek gazdasági autonómiájának alapköve.

5. old. Az RMDSZ „...következetesen fellép azért, hogy az Európai Parlamentben ... érvényt szerezzen a helyi közösségek által megfogalmazott megoldásoknak.” A LEADER pont a megoldások megfogalmazásának uniós kerete. E nélkül, bajos lesz hitelesen tolmácsolni, netán érvényt szerezni a „megoldásoknak”.

36. old. Önkormányzatok és helyi demokrácia, Alapelvek: „A szubsidiaritás elvének megfelelően biztosítani kell a helyi közösség részvételét minden olyan döntésben, amelynek következményei kihatással vannak életükre.” A LEADER első két alapelve pont ezt hirdeti.

Az RMDSZ programban bőven van tehát a LEADER-hez illeszkedő passzus.

Az RMDSZ minden rendű és rangú tisztségviselője mire is kapott bizalmat? Az RMDSZ programjának megvalósítására. Az RMDSZ államelnökljelöltjének programjában pedig ez áll: „A vidéki térségek gondjain leghatékonyabban a szubsidiaritás elve alapján működő LEADER-megközelítés enyhíthet. Ez azt jelenti, hogy a kistérségek a maguk által meghatározott fontossági sorrend alapján használhatják fel az uniós fejlesztési forrásokat.” Ez a program már érvényét veszítette volna?

Ha pedig a Székelyföldön, annak „mozaikszertű” állapota miatt minden mellőngetés, lajbitépos kijelentés ellenére egy ilyen kérdésben, mint a LEADER helyi akciócsoportok megalakulása, sem képes senki konszenzust teremteni, akkor elő kell venni a Szövetség megfelelő, országos hatáskörű testületeit.

Sutty! A csiga elhúzott mellettünk. Nehogy félreértés essék. A vonat elment. A Székelyföld erről a vonatról is lemaradt. Lehet, hogy végleg. Vidékfejlesztési szempontból nem létezik egységes Székelyföld. EU-s mércével mérhető, közös helyi identitás a Székelyföldön nincs.

Már most lehet készülni a hosszantartó küzdelemre: majd Brüsszelben, majd Ciolos-sal. Sikerre sokkal kevesebb az esély, mint a fejlesztési régiók esetében. Hisz a fejlesztési régiókat „fentről lefele” hozták létre.

A LEADER-ben viszont tényleg alulról felfelé történt az építkezés: konok önkormányzatisok létrehozták azt az egyesületet, melyben leg több 49 % szavazatuk lesz.

Székelyföld egésze esetében, mire észbe kaphattunk volna, ne feledjük, hogy hivatalosan 2005 óta tudjuk, mi fog történni, szóval mire észbe kaphattunk volna, és meg is foghattuk volna, a LEADER, mint a csiga: sutty, eltűnt a bokorban.

Tartok attól: a Székelyföld, rurális térségei felzárkóztatásának stratégiai lehetőségét mostanság szalasztottuk el.

Lelkünk rajta.

Csutak István

Dinamikus bénultság

Egy kis politika nagy titkai

Călin Hera

Evenimentul

A múlt század egyik híres mondása J. D. Rockefeller amerikai üzletembertől származik: minden garasról számot tud adni, de ne kérdezzék meg, hogy csinálta meg az első millióját. Amúgy általában vannak nagy titkok és kis titkok. Romániában az ember hajlamos azt hinni, nincs egyetlen nagy titok sem, csak aprócskák. (...) A román politikai élet nagy titkairól folyó vita a szónoki kérdések szintjén marad. Nem tudom, mennyire zsarolták meg Cristian Diaconescu a PSD kongresszusának napján, nem akarom kommentálni Floriana Jucan kisasszony dokumentumait, mert nem láttam azokat. Egy dolog biztos: a volt külügyminiszter egy lépésre volt a nagypolitikától. És akkor történt valami. Lehet, valóban megszarolták. Lehet, hogy az úriember csak úgy érezte, elárulták azok, akik azt ígérték, támogatni fogják, de épp akkor hagyták cserben, amikor szüksége volt a támogatásra az izmosabb Victor Pontával szemben. Lehet, rájött, hogy kevesebb szavazatot fog begyűjteni, mint éveinek száma. Nem tudom. Azt azonban tudom, hogy látványos gesztushoz folyamodott, amelyre nem adott meggyőző magyarázatot, noha rendelkezésére állott a kongresszus szószerke, utána pedig sorra járta a tévket. (...) Helyet hagyva a kétértelműségnek egy ilyen pillanatban, Diaconescu a nagykaliberűség olyan fokú hiányáról tett bizonyosságot, amely normális körülmények között minden ezutáni politikai ambíciójának gátat kellene hogy vessen. Amde Romániában vagyunk, a „drága Stolo” országában. 2004-ben azok közé a naivak közé tartoztam, akik a D.A. Szövetség híveként örültek annak, hogy a Szövetség mozdonyt cserélt, és sajnálkozva vettem tudomásul, hogy Theodor Stolojának feltételezhetően súlyos egészségi problémája van. Addig még nem láttam sírni Traian Băsescu, és emlékeztetem a mai okosokat, hogy sokan közülük ugyanúgy lenyelték a békát, mint én. És alighanem a választások után is vártak egy normális, jóérzésből feladó gesztust: magyarázatot a két közszereplő részéről. Ez a magyarázat soha nem hangzott el. (...) Theodor Stolojan esete még ennél is érdekesebb: nemcsak hogy bölcsen hallgatott a „drága Stolo” epizódokról, hanem négy évre rá újrázott is, amikor az utolsó pillanatban és minden magyarázat nélkül lemondott a miniszterel-

nökségről (lehetővé téve ezzel a többszöri Boc-mandátumot). Ekkor sem vette a bátorságot, hogy férfiasan elmondja, mi készítette egy ilyen látványos gesztusra. A következmény? Stolojan került a PD-L európai parlamenti listájának élére, és egy idő óta bölcsességeket mond a politikai osztály reformjáról, beleértve a saját pártját is. (...) Megmagyarázta-e Mircea Geoană, miért rúgott bal lábával a jobb lábába, amikor Sorin Ovidiu Vântu Spáját választotta Románia államelnöki tisztsége helyett? Megmagyarázta-e a

célja minél több pénzt kicsikarni az állampolgároktól a költségvetés megfolyozására. De a kormányban vannak személyek, akiknek politikai céljaik is vannak, úgyhogy fontos, hogy kinek a terhére írják a rossz híreket. A munkaügyi és a pénzügyminiszter egyszerűen parancsot kaptak a kormányfőtől, hogy gyűjtsenek pénzalapokat, ahonnan csak tudnak. Az atyafiak belenéztek az EU-országok törvényeibe, és anélkül, hogy a körülményeket figyelembe vették volna, innen-onnan csipegettek az állam számára kedvező elő-

zejéről, és visszavonult a Cotroceni-dombi Olümposzra. Onnan, a magasból szenvtelenül szemléli, miént vezényli a csatába a vitéz kormányfő az egyszerű halandókat. Herkules Boc most Șeitan és Vlădescu vállalára akarja háritani a gazdaság piszkos istálló kiakartatásának kellemetlen feladatát. Hiszen e két miniszter gyökerei nem nyúlnak mélyre a PD-L-ben, úgyhogy (politikailag) könnyen meghalhatnak. Amde ha ezek a rossz miniszterek is ugyanígy járnak el a maguk során, nagy meglepetésben lesz re-

de talán van ennél ésszerűbb megközelítés: van ma valaki, aki ezekkel a célokkal ne értené egyet? Ez volna a „tanácsok osztogatása”? Vajon mire gondolt Navracsics az édes-bús kitéttel? Mennyire édeskés annak kimondása, hogy a pártok szembenállása erősíti parlamenti tényezővé a Jobbikot? Mennyire édesbús Bajnai azon kitétele, hogy Orbán ugyanúgy demokrata és hazafi, mint amennyire az Mesterházy, s ha más nem, ez alapot teremthet a szélsőjobb visszaszorítására. Ez inkább tényező megállapításnak tűnik, még ha Navracsics erre már egy szót sem vesztegetett. Talán nem is lehetett mit mondania: bármi, amit válaszol, kilógott volna a magára erőltetett sémából, a tagadás épp úgy mint az elismerés. Navracsics politikus a javából, s egy politikust számára idegen terepre kényszeríteni, úgy tűnik, ma már csak egy reménytelenül normális ember tud, s Bajnaival talán épp ez a bajuk – a civil normalitást emelte politikai tényezővé. Azt a mentalitást, amely áldozatkészségen, teljesítményen és hiten alapul. Kellett áldozatkészség a kormányzáshoz (Orbán Viktor is készen áll a feladatra, ugye), van teljesítmény mögötte, és van hite. Annak mélységes szavát és gesztusát, hogy meg kell akadályozni Magyarország weimarizálódását. Nyilván vannak olyan politikusok, akik látnak kivétnevalót abban, hogy a költségvetésre és az ország állapotára vonatkozó valamennyi adatot Bajnai csak az általa demokratikusnak tartott pártoknak hajlandó átadni, a Jobbiknak nem, de bőséggel vannak olyanok, akik ebből arra következtetnek, hogy nem, nem és csak azért sem hajlandó annak elfogadására, hogy a demokratikus eszközök igénybevételével kerülhessen a hatalom közelébe egy olyan párt, amely minden gesztusával megveti a demokráciát. Bajnai megelőlegezte a Fidesznek, hogy ezt a lehetőséget bizonyosan elviselhetetlennek tartja. Erre azonban Navracsics már nem reagált. És mivel meg vagyunk győződve demokratikus elkötelezettségéről, ezért föltételezzük: csak azért, mert a válasz már idegen lett volna vállalt szerepétől.

kat, akiket vezetőnek választunk, hanem inkább nézzünk magunkba” – olvassuk Jacob Weisberg *Le a néppel* című cikkét a Slate magazinban. Amerikában meglehetősen egyetértés van akörül, hogy az ország a politikai bénultság állapotában van. A magyarázatok sokfélék. Van, aki Obama elnök taktikai ballépéseire hívja fel a figyelmet, mások a republikánus törvényhozók obstrukciójára, megint mások az egyre ostobább tévéműsorokra. Az emberek jelentős többsége helyeselte Obama elnök válságkezelő programját, de ugyanannyian voltak azon a véleményen, hogy a kormány túl sokat költ. Hasonlóképp: a többség azt akarja, hogy rendszabályozzák meg a bankokat, viszont azt is kifogásolja, hogy a hatóságok túl sok szabályozóval korlátozzák a vállalkozásokat. Más szóval azt szeretnék, hogy az állam azonnal orvosolja minden gondunkat-bajunkat, s egyúttal megköveteljük tőle, hogy húzódjon összebb, költsön kevesebbet, és csökkentse az adókat. A polgárok kétharmada azt akarja, hogy a gazdasági válság ellenére, s annak dacára, hogy Amerika háborút is visel, legyen egyensúlyban a költségvetés. Még nagyobb hányaduk ellenzi viszont a közkiadások lefaragását, sőt, a túlnyomó többség a munkanélküli támogatások növelését, az állami út-és hídépítés fokozását szeretné. Arról, hogy a kívánt célért áldozatokat kell hozni, az átlagos amerikai hallani sem akar, hacsak nem dicshimnuszok formájában, amelyek arról szólnak, hogy ő milyen áldozatkész, vagy milyen áldozatkész volt a múltban. A legfrissebb példa Scott Brown újdonsült szenátoré, aki az elhunyt Edward Kennedy massachusettsi mandátumát hódította el a demokratáktól. Kampányában átfogó adócsökkentést követelt, ugyanakkor mereven ellenezte, hogy csökkenjenek az állami kiadások. Azzal érvelt, hogy az amerikai államháztartás példátlanul magas, tízszázalékos deficitjét egyedül az állami bürokrácia felesleges kiadásainak lefaragásával meg lehet szüntetni. Weisberg korántsem gondolja azonban, hogy e téren a demokraták egy fikarcnyival is a republikánusok föltöltött állnának. Mindkét pártban a reális gondolkodó kisebbség áll szemben a populista többséggel. A szerző Obama elnököt egyelőre a kisebbséghez sorolja. Megállapítja azonban, hogy mivel az adott körülmények között Amerika nem képes a hosszú távú kihívásokkal szembenézni, s nem képes vállalni a szükséges gazdasági intézkedések kellemetlen hatásait, „erős érvek szólnak amellett, hogy az Egyesült Államokra a történelmi hanyatlás korszaka vár”. (*metazin.hu*)

Cristian Diaconescu – kétértelműségek hálójában

„mogul” Vântu, hogy miért nem tartotta meg azt a sajtóértekezletet, amelyen kifejtette volna, hogy és mint lesz választások után? Fené! Lehet, hogy tévedek, de túl sokat jár a szavahihetőség korszója a kútra. „Hazudtál? Folytasd!”, ez a jelszó. Ez a siker felé vezető biztos út egy olyan országban, ahol mindent mondhat, vagy hallgathatsz, ha úgy van kedved. Mindegy. **(Fordította: K. B. A.)**

Jó miniszter, rossz miniszter

Marius Nițu

Gândul

Șeitan és Vlădescu miniszterek újabb, a családi pótlékra és nyugdíjakra kivetendő adókkal fenyegették meg a lakosságot, Boc kormányfő menesztéssel fenyegeti meg Șeitan és Vlădescut. A kormány munkamódszere immár tökéletesen hasonlít a „jó rendőr, rossz rendőr” vizsgálati módszerre. A rossz rendőr megpofozza a gyanúsítottat, ajtóba szorítja ősszetöri az ujjait, hogy valamásra bírja. Ezután megjelenik a jó kolléga, „a megmentő”, aki véget vet a bánalmazásnak, és vízzel, cigarettával kínálja a kivizsgálás alatt állót. Persze, végül – a jóindulat jeléül – ugyanazokat a nyilatkozatokat kéri tőle. Most válság van, és a kormánynak egyetlen gazdasági

írásokból. Igen, vannak országok, ahol minden nyugdíjat megadóztatnak, vannak olyanok is, ahol a gyermekpótlék a szülők jövedelmétől függ, de ezek az intézkedések egy egységes egységként elgondolt pénzügyi rendszer részét alkotják. Ott például, ahol egyesek családi pótlékai alacsonyabbak, vonzó adókedvezményeket alkalmaznak. Minálunk ezek az árnyalatok nem számítanak, csak a közönség első benyomása fontos. Ebben az esetben a benyomás borzalmas volt. A kormányfő rájött, hogy az már sok, ha kitar emellett, hogy közvetlen módon elvegyen valamit a gyermekek és a szegény nyugdíjasok szájától. Vlădescu állítása, miszerint „a nyugdíj is jövedelem”, gazdaságilag lehet helytálló, de politikailag helytelen Romániában, az olcsó populizmus országában. Ezért aztán a politikus Boc a cselekvés mezejére lépett. A jó miniszterelnök források útján kiszivárogtatta – „én kérlek, add le ezt” alapon –, hogy megfenyegette a rossz Șeitan és Vlădescut. Mikor rákérdeztek, hogy megfenyegette-e őket, világosan kifejtette, hogy „ezek a kormány konyhájában elhangzó belső viták”. Vagyis hát „fiúk, értitek, lekaptam őket, de nem akarom szégyenbe hozni őket”. A felelősség fentről lefelé passzolásának módszere nem új dolog a hatalmon lévőknél. A választások után Băsescu, a játékos elnök, leszállt a válság elleni harc me-

szünk. Meg fogjuk tudni, hogy a fizetéseket és nyugdíjakat a Pénzügyminisztérium portása, az a gazember Gicu bá nyirbálta meg. **(Fordította: K. B. A.)**

Bajnai és Navracsics

Tóth Ákos

NÉPSZABADSÁG

Édes-bús beszédnek minősítette Bajnai Gordon kormányfő utolsó parlamenti felhívását Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője. Minden valószínűség szerint Bajnai, ha keresztre feszítette volna is magát, akkor sem számíthatott volna másra, de talán meglehetősen fölösleges volt a Fidesz frakcióvezetője részéről azért kárhoznatni őt, mert azt teszi, amit megígért: egy év alatt rendbe hozza valahogy ezt az országot, gazdaságilag legalábbis, mert ennyivel, úgy érzi, tartozik, majd távozik posztjáról. Navracsics szerint azonban ennél többre vállalkozik: tanácsokat osztogat a majdani kormánynak. Valóban, intett például az alkotmány módosításától. Ez tanács lenne? Természetesen, meglehetősen pökhendi módon, föl lehet fogni tanácsosztásként azt a meggyőződést, hogy a következő kormánynak további adócsökkentésre, munkahelyteremtésre, az oktatás színvonalának emelésére, a román integrációjának elősegítésére kellene törekednie,

Le velünk?

Jacob Weisberg

Slate

Súlyos tévedés a politikusokat hibáztatni, ha egy ország politikai és gazdasági válságba jut. Ők csak a választók kedvében akarnak járni. A hiba tehát az utóbbiakban keresendő. Vagyis bennünk. „Ha fordítani akarunk a dolgok menetén, ne pocskondiázzuk tovább a csirkefogó-

Pereskedés helyett mediáció

Gulyás József

Mint sok más országban, nálunk is bonyolult, időigényes és költséges a pereskedés. Egyfajta „jogviták inflációjáról” is beszélhetünk, mely az igazságszolgáltatást lelassítja, megbénítja. Alternatív megoldásként a civilizált világban kialakulóban van egy ésszerűbb konfliktusmegoldási kultúra, amikor már nem szükséges, hogy a vitában álló felek a bíróság előtt kössenek ki, mert rendelkezésükre áll a perek megelőzésére szolgáló mediációs intézményrendszer. A mediáció (közvetítés) ma már világszerte egyre gyakrabban alkalmazott alternatív módszer. Nem véletlen, hogy az Egyesült Államokban csak a jogviták kb. 10 százaléka kerül a bíróságok elé, mert a felek mind gyakrabban alkalmazzák az alternatív vitarendezés (Alternative Dispute Resolution) eszközt, a mediálást.

Tekintettel a mediáció előnyös hatásaira, az utóbbi évtizedben Európa legtöbb országában is gyorsan terjed az alkalmazása. Így, Magyarországon 2002-ben alkották az 55. számú törvényt, Romániában pedig 2006-ban a 192. számú törvényt a közvetítői tevékenységről. Egy újabb román jogszabály szerint (2009/370 sz. törvény, megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2009. évi 831. számában), mely ez év március 3.-án lép hatályba, a bíróságok kötelesek minden esetben ajánlani a peres feleknek, hogy konfliktusaikat próbálják peren kívül, mediátor közreműködésével megoldani. A meggyekben működő, engedélyezett mediátorok (közvetítők) nevét és elérhetőségét tartalmazó névjegyzékeket éppen e napokban függesztik ki a bíróságok székhelyein. A cél egyrészt a bíróságok tehermentesítése, másrészt pedig a konfliktusban álló felek számára egy kielégítőbb megoldás biztosítása.

Konfliktuskezelési kultúra

Minden emberi kapcsolat időről időre konfliktusokon megy keresztül a mindennapi interakció során. A konfliktus tehát nem „ördögtől való”, hanem az élet természetes velejárója és egyben lehetőségek hordozója, ha a viszály kezelésére megfelelő eszközök állnak rendelkezésre. Civilizált körülmények között egy konfliktus mindig valamilyen tárgyalás útján oldódik meg, amelynek célja az álláspontok kölcsönös ismertetése és megértése, a probléma megoldása.

Sajnos azonban, az élet bonyolultjai, a munkahajszák erősen megviselik az idegeket, a viszályban érzelmiileg is érintett felek könnyen elveszítik önuralmukat, vagy képtelenné válnak megfelelő perspektívából figyelni az eseményeket, fontosabbnak tartják saját sérelmeiket a másikénál és így gyakran ellenségekké válnak, a konfliktus elmérgesedik.

A konfliktuskezelésben a kommunikáció mindig meghatározó jellegű. Hogy a felek melyik konfliktuskezelési módot választják, nagyrészt azon múlik, mennyire akadályozott a közöttük lévő kommunikáció, mely minél nehezebb, annál nagyobb valószínűséggel lépnek a skálán egy olyan megoldás felé, ahol a döntés már nem az övék és ez a pereskedés. Amikor a felek a peres utat választják, megszűnik közöttük a közvetlen kommunikáció, nincs közös tér, közös asztal, ahová a szereplők leülhetnének, az ügy képviselőit majdnem teljes egészében az ügyvédek látják el, a konfliktus tovább mélyül, a per végén a felek gyakran már nem is kommunikálnak egymással, jövőbeli kapcsolatuk pedig egyáltalán nem kap hangsúlyt a folyamatban.

Ha viszont a pert megelőzően vagy akár a per kezdetén sikerül helyrebillenteni a kommunikációt, a felek többnyire ismét képesek és hajlandóvá válnak proaktív lépéseket tenni problémájuk megoldása érdekében. A konfliktus átgondolása akkor jelent stratégiai fordulatot, amikor sikerül az érzelmeiket és sértettségeiket lefejtetni a konfliktusról és a felek nemcsak saját szempontból vizsgálják azt, hanem a konfliktuspartner szempontjából is. Innen már csak egy lépés, hogy ne egyedül, hanem a viszályban érintett partnerrel együtt vizsgáljuk meg a problémákat, vagy ha erre nem vagyunk képesek, akkor közös elhatározással, egy tárgyalási technikában járatos, semleges harmadik fél segítségével keressük a megoldást. Ez a harmadik fél a mediátor, aki a feleket a kommunikáció és a konfliktus feletti kontrollra való hajlandóság és képesség szűk mezsgyéjén tartja, vagy ha letérnek róla, segíti őket visszatéríteni.

Mi a mediáció?

A mediáció (közvetítés) olyan sajátos permegelőző, konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a vitában érdekelt felek kölcsönös

megegyezése alapján a vitában nem érdekelt harmadik személy, a mediátor (közvetítő) bevonása mellett, a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó megállapodás létrehozása. A közvetítés, mely teljes egészében a felek önkéntességén alapul, nem hatósági eljárás, nincsenek formális keretek vagy bizonyítási eljárás, nincs külön döntéshozó, a közvetítő csupán hozzásegíti a feleket a jogvita egyezséggel történő lezárásához, nem vizsgálja a felróhatóságot, jogellenességet és nem állapít meg felelősséget. A mediáció nem annak az eldöntése, kinek van igaza, ki ártatlan vagy bűnös, a hangsúly nem azon van hogy ki mit mondott vagy tett a múltban, a cél a gyakorlatias megoldás. A döntés joga végig a felek kezében van, a végeredmény rajtuk múlik, a mediátornak csupán segítenie kell abban, hogy a felek

nyelvényében egy szerződésen alapuló egyezmény, mely bár nem rendelkezik az ítélt dolog hatályával, de harmadik féllel szembeállítható.

A mediáció előnye

A költséges, elhúzódó és bizonytalan kimenetelű peres eljárás helyett a mediáció hatékony és kíméletes megoldás. A pereskedésnek szinte csak a hátrányai ismertek. Mivel a peres felek eltérő módon látják lehetőségeiket, a vita elmérgesedésével csökken a higgadt, racionális mérlegelés, és nő a másik fél legyőzésének motivációja „kerül, amibe kerül” alapon. Gyakori a konfliktus eszközlációja, amikor a felek arra törekednek, hogy kellő szakmai segédlettel minél leleményesebben törjenek borsot egymás orra alá, mind egyik fél rálicitál a másikra, mindez pedig rengeteg pénzt és energiát köt le, felemészti

hírnevüket. A mediáció segít a problémák megfogalmazásában, az érdekek tisztázásában, az indulatok kezelésében és a megegyezés kultúráját kereteinek fenntartásában. Végül, de nem utolsósorban, a felek számára lehetőség nyílik akár anyanyelvükön rendezni jogvitáikat, ami viszont a bírósági tárgyalásokon még mindig nehezen megvalósítható.

Milyen ügyekben alkalmazható mediáció?

Közvetítés tárgyát képezhetik polgárjogi, családjogi, kereskedelmi, munkajogi és bizonyos esetekben büntetőjogi konfliktusok is. Így például jól rendezhetők érdek-egyeztetéssel a családi konfliktusok, a vagyoneosztás, szülői jogok gyakorlása, a gyermekelhelyezés, kapcsolattartás és a gyermek elartatása, természetesen nem té-

ét, illetve a terhelt jövőbeni jogkövető magatartását illetően. De természetesen a mediáció sem lehet gyógyír minden bajra, a törvény kizárja a közvetítés jogköréből az olyan jellegű ügyeket, melyekben bíróság döntése szükséges és a jogvita megoldását nem lehet a felekre bízni.

A mediátor

A mediátornak (közvetítőnek) kulcsszerepe van az egyeztetési folyamatban. Személye akkor elfogadható valamennyi fél számára, ha mindenki semlegesnek, a problémák megértésében kompetensnek és a mediációs folyamatot ismerőnek fogadja el. Fontos, hogy a közvetítő olyan feltételeket teremtsen a megbeszéléshez, melyekben a felek biztonságban érzik magukat, és képesek váltani az érzelmi és indulati megközelítésből a racionális szemlélet felé. A mediátor, akit a felek választanak, elsősorban kommunikációs eszközökkel éri el célját, és olyan katalizátor funkciót tölt be, melyben az együttműködés, konszenzuális gondolkodás és konstruktív konfliktuskezelés eszközeivel igyekszik rábírnai a feleket, hogy lépjenek túl korábbi sérelmeiken, tudatosítsák hogy ők maguk a legalkalmasabbak saját problémáik megoldására, vállalják hogy döntsenek saját ügyükben és ne kívülről várják a megoldást.

A törvény szerint az végzettségű közvetítői tevékenységet, aki szerepel a mediátorok névjegyzékében, az ügyfelek ebből választhatnak maguknak az ügyük rendezését segítő közvetítőt. A névjegyzékbe való felvétel feltétele a felsőfokú végzettség, kellő szakmai gyakorlat és alkalmazható a mediáció vagyoni jogvitákban, szerződéses vitákban, kártérítési ügyekben, szomszédok közötti, vagy munkahelyi konfliktusok feloldására és általában az olyan jogviták rendezésére, amelyekben a felek rendelkezési jogát törvény nem korlátozza. A gazdasági, üzleti mediáció gyors, hatékony, költségtakarékos és cégimázs-kímélő eszközt biztosít a cégek, intézmények közötti vagy akár a szervezetten belüli viták megoldására, ha van szándék a megegyezésre. Olyan büntetőjogi esetekben, amikor a törvény az előzetes magánindítvány visszavonását, illetve a felek kibékülését teszi lehetővé, írásbeli megállapodás jöhet létre a bűncselekmény következményeinek jóvátétel-

engedjenek pozíciójukból, ne csak egyetlen megoldást tudjanak elképzelni. A folyamat célja egy olyan egyezség keresése, amellyel mindkét fél elégedett, és egyik sem érezheti magát győztesnek vagy vesztesnek.

Mediátorhoz bármely természetes vagy jogi személy fordulhat, mediáció igényelhető bírósági eljárás helyett, vagy akár az eljárás folyamán is, de mindenképpen szükséges a felek kölcsönös hozzájárulása. Amennyiben csak az egyik fél egyezik bele a mediátor útján történő megoldásba, a másik felet nem lehet erre kötelezni. Ha a mediációt tárgyalás folyamán vették igénybe, a pert a felek kérésére felfüggesztik. A megegyezést magánokiratba, esetenként közokiratba, vagy a felek kérésére akár bírósági határozatba is foglalhatják. A mediáció eredm-

a felek kreativitását, magánéletük vagy üzleti tevékenységük rovására megy. Ráadásul az ingatag jogrendszer és a kiforrotlan bírói gyakorlat következtében az évekig tartó pereskedés is kétséges lehet. Nem ritka eset, amikor a jogerős ítélettel már a nyertes fél is elégedetlen, mert az elért előny nincs arányban a felemészített energiával és a befektetett pénzzel, vagy mert az időközben fizetésre kötelezett fél éppenséggel csődbe ment, vagy fizetése képtelenné vált.

Ezzel szemben a mediáció időtartama jóval rövidebb, költsége pedig lényegesen alacsonyabb, mint a perköltség. Emellett az egyezségközvetítés diszkrét, bizalmas eljárás, a vitatkozóknak nem kell ügyüket nyilvános tárgyaláson, közönség előtt „kitergetni”, megőrizhetik jó

vetstve szem elől a gyermek elsődleges érdekét. Sikeresen alkalmazható a mediáció vagyoni jogvitákban, szerződéses vitákban, kártérítési ügyekben, szomszédok közötti, vagy munkahelyi konfliktusok feloldására és általában az olyan jogviták rendezésére, amelyekben a felek rendelkezési jogát törvény nem korlátozza. A gazdasági, üzleti mediáció gyors, hatékony, költségtakarékos és cégimázs-kímélő eszközt biztosít a cégek, intézmények közötti vagy akár a szervezetten belüli viták megoldására, ha van szándék a megegyezésre. Olyan büntetőjogi esetekben, amikor a törvény az előzetes magánindítvány visszavonását, illetve a felek kibékülését teszi lehetővé, írásbeli megállapodás jöhet létre a bűncselekmény következményeinek jóvátétel-

Ismerni szeretné a legújabb jogszabályokat? Fizessen elő a

MONITORUL OFICIAL

törvényeket, dekrétumokat, határozatokat és más jogszabályokat tartalmazó I. sorozatára. A 2008. évi előfizetési díj hagyományos hordozón 1560 RON, negyedévenként 400 RON.

Az elektronikus kiadásra előfizetési díj 1400 RON.

A kiadványt meg lehet rendelni a Román Posta, a Rodipet Rt. kirendeltségein.

A román törvényhozást magyar nyelven tanulmányozni óhajtók megrendelhetik

ROMÁNIA HIVATALOS KÖZLÖNYE

magyar nyelvű hivatalos kiadását hagyományos formában a Román Postánál vagy a Rodipetnél, illetve interneten. Szívesen tájékoztatunk minden érdeklődőt

a 021-318 5123-as telefonszámon.

E-mail: hk@ramo.ro

A TÖRVÉNYTÁRAT TÁMOGATJA
A COMMUNITAS ALAPITVÁNY

Hajhullás a nőknél

A kopaszodásnak már a gondolata is rémisztő. A nőknél általában különböző gyulladások, no meg a fogyókúrák okoznak erős hajhullást – szerencsére csak időlegesen –, de a lelki háttér sem elhanyagolandó.

A hajhullás akkor tekinthető rendellenesnek, ha túlzott mértékű és hiányzik a normál újrakinövés. Ha naponta 40-60 hajszálnál több hullik ki, hajhullásról, alopeciáról beszélünk.

A hajgondok általában harmincéves kor fölött a haj vékonyodásával, ritkulásával kezdődnek, és a negyedik X felé haladva szaporodnak. Nagyjából ugyanannyi nő fordul hajhullási problémákkal a bőrgyógyászhoz, mint férfi. Bár az adatok igen eltérők, valószínűleg mindkét nem tagjai között 40-44 százalék éli át élete során a hajhullás kínját.

A női hajhullás esetében, szinte mindig lehet segíteni a bajon. Hiszen a nők túlnyomó többségénél valamilyen gyulladásos góc okozza a galibát a hajnövekedésben.

A nők egyik jellemző problémája a foltos hajhullás (alopecia areata), ami többnyire valamely rejtett gyulladás nyomán jelenik meg. A következő lépés rendszerint az okként feltételezhető gyulladásos góc kinyomozása: fel kell keresni a nőgyógyászt és urológust, a fogorvost, a fül-orr-gégészt, vérvétel, belgyógyászati vizsgálat, hasi ultrahang következik. Ha sikerül nyomára bukkanni és kezelni, akkor a gyulladás megszüntetésével a hajhullás is megáll. Ezzel párhuzamosan a bőrgyógyász is javasol a haját erősítő, kiegészítő kezelést. Előfordulhat, hogy a gyulladás rejtve marad, de a hajszálak mégis kirtatóan erről árulkodnak. Ebben az esetben megfelelő táplálkozással, hajszeszekkel lehet segíteni a hajhagymáknak, és bizonyos idő után érdemes megismételni a góckeresési procedúrát, ami előbb-utóbb sikerrel szokott jární. Azon-

ban nem mindig a gyulladás a bűnös.

Idővel a legszebb, legdússabb női hajkorona is veszít pompájából. Megváltozik a haj minősége, vékonyabb lesz a lófarok, kisebb a konty. A változás általában olyan lassan zajlik, hogy egyik napról a másikra nem lehet észrevenni, nem kóros, és nem is tűnik annak. Az életkorral romolhat a tápanyag-felszívódás, a vérkeringés, a fejbőr vérellátása,

ilyen változásokon keresztül milyen időszerű haj válik. Ezen belül meghatározóak a hormonrendszeri változások, azok időbeli lefutása, mértéke, valamint hogy milyen a hajhagymák férfi nemű hormonokra (androgénekre) való érzékenysége.

A nők ösztrogén hormonjai meghosszabbítják, az androgének lerövidítik a hajnövekedési (anagén) szakaszát. A nőknél a serdülőkor után a petefészkek ösztrogén- és progeszterontermelése a meghatározó, de nagyon kis mennyiségben androgének, tesztoszteron is termelődik a petefészkekben és a mellékvesében. Ha valamilyen oknál fogva az androgének relatív túlsúlyba kerülnek, akkor az azokra, egészen pontosan a

típusú. Ez azt jelenti, hogy a fejen nagyjából egyenletesen ritkul a haj, nem képződnek kopasz foltok, mint a férfiaknál. A ritkulás nem a forgó és tonzúra területén, hanem a fejtető közepén vagy a vállastéknál indul el. Akkor szokott gondot okozni, ha olyan mértékű, hogy már a fejbőr is erősen áttűnik a hajon. A férfias vonásokat mutató testszőrzettel rendelkező nők hajlamosabbak az androgenetikus hajhullásra. Rájuk jellemzőbb az androgenetikus hajhullás másik, maskulin típusa, amikor is a kopaszodás a férfiakhoz hasonlóan zajlik. A halántéknál indul el. Ennek a jelenségnek kissé több figyelmet kell szentelni, mert hormonbetegség vagy daganat is okozhatja.

áll a különböző fázisban lévő hajszálak szokásos aránya és az ehhez társuló normális mértékű hajhullás.

Nem szándékosan, de sokan a kilókkal együtt a hajuktól is megszabadulnak. A vitamin- és nyomelemhiány nem azonnal bosszulja meg magát, hanem a hiány beállta után mintegy két hónappal. Sok rejtélyes eredetűnek tűnő hajhullásnak lehet okozója a helytelen fogyókúra. Az egészséges hajért tehát a megfelelő táplálkozással tehetjük a legtöbbet. A vitaminok közül bizonyított a folsav, a biotin, a B6- és B12-vitamin jótékony hatása. A B-vitaminok jó forrásai a belsőségek, a sovány és halhúsok. Sok folsav vehető gabonamagok, szója, a

lassul a sejtosztódás üteme, különböző betegségek köszönhetnek be, amelyek mind hatással lehetnek a haj állapotára. 50-70 éves korra a fiatalkori hajszűrűség ötöde válik az idő áldozatává.

Nagyrészt – becslések szerint mintegy 60%-ban – örökletes tényezőktől függ, hogy a fiatalkori hajból, mi-

tesztoszteronból képződő dihidro-tesztoszteronra (DHT) érzékeny hajhagymák anagén fázisa lerövidül, és férfias (androgenetikus) hajhullás kezdődik. Ez a kopaszodás nőknél jóval ritkább, mint a férfiaknál.

Szerencsére a nők nagy részénél – mintegy 70 százalékánál – a hajvesztés feminin

A várandós kismamák megszépülését szülés után hajhullás követheti. A babaváró hónapok alatt hajuk fényesebb, szebb lesz, ez azonban csak a szülés utáni 1-2 hónapig tart. A lecsökkenő hormonszinttel hirtelen sok hajszál kihullik. Körülbelül fél évbe, kilenc hónapba telik, mire vissza-

zöld leveles zöltségek fogyasztásával. Jó biotinlelőhelyek a lencse, a dió és a gomba. A likopint és béta-karotint tartalmazó narancssárga és piros zöltségek és gyümölcsök – sárgarépa, paradicsom, sárgabarack – a hajszint adó pigmentek képződéséhez fontosak.

Az orvos válaszol

Olvasónk kérdezi: „Időnként az arcomon gennyes, visszatérő mély pattanások jelennek meg. Ezek kezeléséről szeretnék tudni minél többet, előre-bocsátva, hogy el akarom kerülni a gyógyszerkészítményeket. Van természetes gyógy mód?”

A természetgyógyász mindig szem előtt tartja a szervezet holografikus működését. Az arc, a kezek, a fül, a lábfej, a hát és a test minden pontja rendelkezik olyan tulajdonsággal, hogy onnan hatni lehet egy teljesen távoli testrésze, illetve, az itteni elváltozások utalhatnak egy távoli testrész problémáira. Ha például az arc vagy a test valamelyik területén állandó gennyes, visszatérő mély furunkulusok jelennek meg, akkor a szakértő számára az ok egy távolabbi szerv rejtőzködő problémája is lehet. Ezért érdemes ebből a szempontból is megvizsgáltatni a bőrelváltozásokat. Ha így sikerül megtalálni az okot, akkor a megfelelő szervet is gyógyítani kell. A furunkulusok több egészségügyi problémára is utalhatnak. Így többek között, hormonális problémákra, rejtőzködő, általában valamilyen emésztőrendszeri fertőzésekre, valamint a szervezet gyógyszeres vagy egyéb ok miatti mérgezettségére.

Két nagyon erős gomba, baktérium és vírusölő természetes anyag az ezüst-kolloid és a propolisz. Ezek közül ajánlott valamelyiket belsőleg kúraszerűen fogyasztani, 4-6 hétig napi három alkalommal, mialatt külsőleg elkezdik kezelni a beteg bőrfelületet borogatással. Egy deciliter forró csalánteába öt csepp arnikatinktúrát és két kanál gyógyiszapot keverjenek el, majd ezt melegen hús percre vigyék fel a kezelendő bőrfelületre. Hente kétszer addig kell végezni ezt a pakolást, amíg újra szép lesz a bőr.

*Dr. Győri György
belgyógyász szakorvos*

Programajánló

XV. Hóhányó Olimpia Madarasi Hargitán

A Madarasi Hargitán február 25–28. között (vasárnapig) tartják a XV. Hóhányó Olimpiát. A HÓbortos rendezvény hagyományos szervezői: a Temesvári Magyar Diákszervezet (TMD), az Udvarhelyi Fiatal Fórum (UFF) és a Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége (MISZSZ). További információk találhatóak a www.hohanyo.ro és a www.madarasihargita.ro oldalakon.

Hegedű–zongora est Csíkszeredában

Csíkszereda polgármesteri hivatala és városi tanácsa, valamint a Csíki Kamarazenekar Egyesület szervezésében március 1-jén, hétfőn 18 órától Hegedű–zongora estet tartanak a Nagy István Zene- és Képzőművészeti Szakközépiskola aulájában. Előadók: Luiza-Maria Drăghici – hegedű; Inna Oncescu – zongora (Bukarest). Műsoron: W. A. Mozart – A-dúr szonáta zongorára és hegedűre, KV 526; S.

Prokofjev – öt darab hegedűre és zongorára, op. 35.; R. Schumann – a-moll szonáta hegedűre és zongorára, op. 105.; Bartók Béla – Szonatina hegedűre és zongorára.

Phoenix-koncertek Temesváron

A Timișoara Bikers motoros felvonulásán is részt vesznek február 27-én, szombaton a Phoenix együttes tagjai, akik vasárnap az Olimpia sportszarnokban koncerteznek.

A látványosnak ígérkező motoros felvonulás szombaton 14 órától indul a Regionális Üzletközpont parkolójától, amelynek fő att-

rakciója Nicu Covaci és zenésztársainak részvétele lesz.

Február 28-án, vasárnap este 19 órától az Olimpia sportszarnokban lép közönség elé a legendás temesvári csapat.

Könyvbemutató Székelyudvarhelyen

Rendkívüli rendezvényt szervez az Erdély Magyar Irodalmáért Alapítvány: első alkalommal mutat be könyvet napközben. Nagyálmos Ildikó Panna első könyve című munkáját február 26-án, pénteken 11 órától a székelyudvarhelyi Csillagvár napkö-

zi otthonban mutatja be Orbán Ferenc hegedűs és Murányi Sándor Olivér író.

Koncert Kolozsvár

Február 27-én, szombaton Murányi Tóni és zenekara koncertezik a kolozsvári Bulgakov kávézóban 20 órától.

EKE előadás Nagyváradon

Február 27-én, szombaton 10 órától tartja az EKE vetítéssel egybekötött előadását az Ady Endre Gimnáziumban. Pásztai Katalin előadásának címe Svájc és

az észak-olasz tóvidék. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Bábszínház Nagyváradon

A Lilliput Társulat február 26-án, pénteken 10 órától a bábszínházban: *A király új ruhája* című bábjátékát mutatja be.

EME-közgyűlés Marosvásárhelyen

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Marosvásárhelyi Fiókszervezete idei közgyűlését február 26-án, pénteken 17.30 órától kezdődően a Teleki Tékában tartja.

Ínyenceknek: libamáj

A libamáj az egyik legkedveltebb ínycsemege, amelyet többnyire zsírjában kisütve fogyasztunk. A kiváló minőségű hizott libamáj zsírjában elkészítve valóban mennyei étel, amely önmagáért beszél, de ne álljunk itt meg, egyéb ínycsemegekkel kombinálva számtalan különleges étel készíthető.

Tejfőben sült libamáj

Hozzávalók: 1 libamáj, 2 pohár tejföl, 1 narancs leve és reszelt héja, 1-1 késhegynyi őrölt gyömbér és pástétomfűszer, 2 szem összetört szegfűszeg, ízlés szerint só és törött fekete bors.

Elkészítés: A libamájat megtisztítjuk és két órán keresztül vízben áztatjuk. A tejfőbe keverjük a narancshéjat, a narancslevet, a sót, a borsot, a pástétomfűszert, a gyömbért és rálocsoljuk a májra. A tálat befedjük, és előmelegített, forró sütőben addig pároljuk, amíg a besztúrt villa száraz marad. Ezután a mártásból kivesszük, felszeleteljük és visszatesztesszük a tábla. Annyi időre tesszük vissza fedő nélkül a sütőbe, hogy a teteje megpiruljon.

Gombás libamáj

Hozzávalók: 40 dkg libamáj, 25 dkg gomba, 1 dl tejszín, 1 evőkanál libazsír (vagy 2 evőkanál olaj), 1/2 dl vörösbort, 2 gerezd fokhagyma, 1 teáskanál reszelt vöröshagyma, ízlés szerint só és törött fekete bors.

Elkészítés: A libazsíron éppen csak megfuttatjuk a reszelt vöröshagymát, majd rátesszük a megtisztított és vékony szeletekre vágott gombát. Hozzáadjuk a tisztított, zúzott fokhagymát, a finomra vágott zöldpetrezselymet. Fedő alatt, saját levében puhára pároljuk, majd ha zsír-

jára sült, lepirítjuk rajta a kockákra vágott libamájat. Ráöntjük a vörösbort és a tejszínt, ezután fedő alatt felforraltjuk.

Libamájjal töltött pulykamell

Hozzávalók: 4 vastag szelet filézett pulykamell, 20 dkg libamáj, 5 dkg reszelt sajt, tojás, liszt, tej, zsemlemorzsa a panírozáshoz, só, zsír, vegyes körettel.

Elkészítés: A megsózott pulykamellekre zsebet vágunk, és megtöltjük a megmosott, megtisztított libamájjal. A májat ne fűszerezzük, inkább a húst sózzuk erőteljesebben. Lisztben, tojásban, prézliben kipanírozunk, és bő zsírban mindkét oldalát kisütjük. Vegyes körettel, sült krumplival és rizszel tálaljuk.

Fokhagymás libamáj káposztával

Hozzávalók: 500 g libamáj, 20 g liszt, 50 g libazsír, só, fokhagymamártáshoz: 2 gerezd fokhagyma, 40 g liszt, 300 ml húsleves, 20 g zsír, 100 ml tejföl, só, túrógombóchoz: 400 g tehéntúró, 125 g liszt, 25 g vaj, 3 db tojás, kapor, só.

Elkészítés: Az áttört túróat elkeverjük tojássárgájával, vajjal. Hozzáadjuk a finomra vágott kápot, lisztet, sót, tojások kemény habját. Gombócokat formázunk, forró sós vízben kifőzzük. A

zsírban világosra piritjuk a lisztet, rátesszük az áttört fokhagymát, felengedjük húslével, sózzuk, és belekeverjük a tejfőt, jól kiforraltjuk. A sózott, lisztbe mártott libamájszeleteket kevés libazsírban kisütjük. Tála helyett a kifőtt gombócokat, mellé a májszeleteket, leöntjük a fokhagymamártással. Tejfőlel meglocsoljuk, tetejére piritott fokhagymát szórunk.

Vörösbort párolt libamájgombóc sajttal

Hozzávalók: 400 g libamáj, 2 db tojás, 1 db zsemle, 60 g vaj, petrezselyemzöld, 100g gomba, 50 g füstölt szalonna, 60 g liszt, 500 ml vörösbort, 200 g sajt, borsikafű, őrölt fehér bors, só

Elkészítés: Az érett libamájat hártájától megtisztítjuk, majd az áztatott és kinyomkodott zsemelével együtt áttörjük. Keverőedénybe tesszük, hozzáadjuk a tojást, a lágy vaj felét, az apróra vágott petrezselyemzöldet, az apró kockákra darabolt gombát és a kisütött, ropogós füstölt szalonnakockákat. Annyi lisztet keverünk

hozzá, hogy könnyen formázható legyen. őrölt fehér borsal, borsikafűvel és sóval ízesítjük. Kisebb gombócokat formálunk belőle és a forrásban lévő vörösbortban kifőzzük. Amikor megfőttek, szűrőkanállal kivesszük, felhevített vajra tesszük és néhány perccel át piritjuk. Tálaláskor gazdagon meghintjük reszelt sajttal.

Baconba tekert libamáj recept

Hozzávalók: 1 db, 60-80 dkg-os hizott libamáj, 4 szelet baconszalonna, 1 kisebb fej vöröshagyma, 1-2 evőkanál olaj, 1-2 gerezd fokhagyma, só, bors.

Elkészítés: A libamájat vágjuk 4 részre, sózzuk, borsozzuk, zúzott fokhagymával ízesítjük, majd baconba tekerjük. A göngyölt libamájdarabokat megtűzhetjük hústűvel vagy fogpiszkálóval, hogy sütés közben ne essenek szét. Apróra vágjuk a vöröshagymát, serpenyőbe tesszük, hozzáadjuk az olajat, rátesszük a libamájat, és pirosra sütjük. Ezután tűzálló edényben, előmelegített

sütőben 200 fokon sütjük még 10-15 percig.

Libamáj ínycsemegeknek

Hozzávalók: 40 dkg pecsenyelibamáj, fél liter tej, 10 dkg nagyon finomra darált dióbél vagy tisztított mandula, 2 db egész tojás, 1 evőkanál paradicsompüré, 1 mokkáskanál törött fekete bors, 1 teáskanál majoránna, 1 gerezd fokhagyma, liszt, zsemlemorzsa.

Elkészítés: A libamájukat szétszedjük, a nagyobb darabokat szeletekre vágjuk, és a tejbe tesszük. Legalább 2 órán keresztül hagyjuk a tejben. Közben a tojásokat habosra verjük, belekeverjük a paradicsompürét, a zúzott, tisztított fokhagymát, a törött borsot és a majoránna. A libamájat kivesszük a tejből, majd lisztbe mártjuk. Ezután beleforgatjuk a fűszeres tojásba és a darált dióban megpergetjük. Ismét a tojásba, majd újra a zsemlemorzsaába mártva 1-2 percig sütjük a 160 fokos olajban. Az olajból kivéve lecsöpögtetjük és a maradék diót rászórjuk. Rizizivel és tejfőls uborkasalátával tálaljuk.

Kert-ész

Cikász (Cycas revoluta)

A cikász vagy szágópálma nagyon lassan fejlődik. Egy év alatt csupán 1-2 levelet hoz. Lakásban tartva legfeljebb 1-2 méter magasra nő. A természetben található példányok többméterre is lehetnek.

Viszonylag nagy tűrőképességű növény. A -12 Celsius fokos fagyot és a +42 Celsius fokos hőséget is elviseli. Szívósságuk ellenére a lakásban tartott cikászok nem élik túl a gazdájukat. Legtöbbször túllöntözéssel és túlzott tápoldattal tesszük tönkre a növényt, amit a levél sárgulásával jeleznek. Sok fényre van szüksége, öntözni csak mérsékelten kell, tápoldattal pedig az előírt adag felét adjuk, azt is csak lombfejlődés idején. A környezetet rendszeresen párasítjuk, de ügyeljünk, hogy a növény tövét ne érje víz.

Átültetni csak akkor szabad, ha az új levelet teljesen kinevelte, és az új edény csak egy mérettel legyen nagyobb a korábbinál. Rostos, könnyű szerkezetű, meszes virágföldbe ültessük. Egy-egy növényen 2-3 sarj is nőhet, amit nyugalmi időszakban válasszhatunk le.

A cikász 15-20 éves korában, kb. 30 cm-es törzsvastagságnál virágzik először. Akkor sem minden évben. Virágzó példányokat azonban csak pálmaházakban láthatunk.

A hímivarú növény virágpóra allergén. Egyébként a növény minden része mérgező, kivéve a kecskeméni gazdag belsejét, a szágót, amely a trópusi országokban mind a mai napig fontos élelmiszer, a szágóliszt alapanyaga.

Bocskai János kertészmérnök

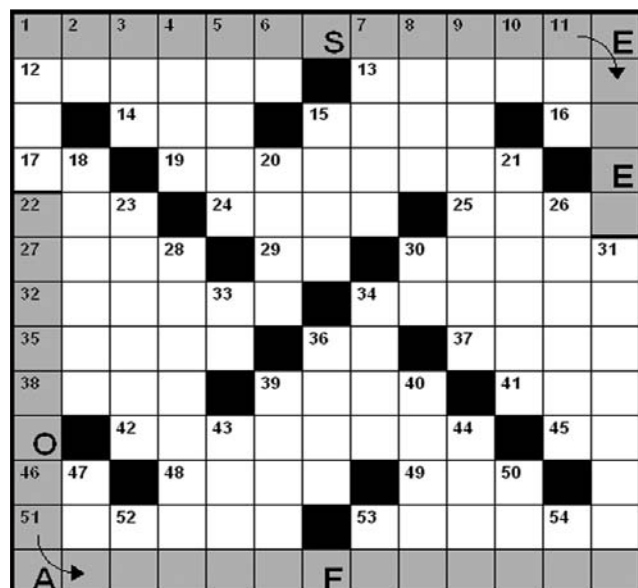
Szállodában a székel

Kolozsvárott szállodai szobát akar bérelni az atyafi.

- Mennyibe kerül itt egy szoba? - kérdi a portán.

- Az a fekvéstől függ! - hangzik a válasz.

- Ha nem nagyon drága - feleli a székel - ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Összeesik. 13. Felelőtlenül feláldoz. 14. Foghús. 15. Psota ...; színész. 16. Kilobyte (röv.). 17. Részben becstül! 19. Gyökeret hajt. 22. Papagájféle. 24. Neki-lendülés. 25. Trópusi inda. 27. Zsidó törzs. 29. Érdektelennek tart. 30. Névsor, jegyzék. 32. Lopakodás. 34. Növekedik az ára. 35. Csomót köt rá. 36. Doktor (röv.). 37. Gyaloglás. 38. Labdát szélről középre ível. 39. Feszítőeszköz. 41. Egyházi személy. 42. Generális. 45. ... Figaro; francia lap. 46. Polkalépések! 48. Kőbán ...; kajakozó. 49. Becézett Patrik. 51. Kitüntetett. 53. Női becenév.

Függőleges:

1. ... vagy halva. 2. A neon vegyjele. 3. Női becenév. 4. Kúszócserje. 5. Semelyik. 6. Kettős betű. 7. Magyar énekes, gitáros, zeneszerző. 8. Macskakörömbe foglal. 9. Fagyi van ilyen. 10. Két ledér! 11. Jóból is megárt! 15. Ázsiai arab állam. 18. Defoe hőse (Robinson). 20. Becézett Iлона. 21. Munkaeszköz. 22. A poén második része. 23. Szervál teniszben. 26. Pénzt csekken küld. 28. Elektromosság a pozitív sarkon. 30. Némán leír! 31. Fő alkotórész. 33. Fejetlenül ráz! 34. Alagsó. 36. Gabonaőrlemény. 39. A fény kvantuma. 40. Használódik. 43. Reménykedő. 44. Szőlőinda. 47. Csónakerinc. 50. ... kicsi néger (A. Christie). 52. Igen, németül. 53. Menni kezd! 54. Kecskeszarv!

4												
	9	5	6	3								
	6			5							1	
6											2	
		9	5						4	7		
	1			4					9			
7		8										
				9		4						
				1	8		5	6				

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

7	1	6	8	2	4	5	9	3
3	2	8	9	1	5	6	7	4
4	5	9	7	3	6	8	1	2
2	8	4	3	6	1	7	5	9
6	9	3	5	7	8	4	2	1
5	7	1	2	4	9	3	8	6
8	3	2	6	9	7	1	4	5
1	6	5	4	8	2	9	3	7
9	4	7	1	5	3	2	6	8

A két lány meg a vasorrú banya

Volt egyszer, hol nem volt a világon egy özvegyember meg egy özvegyasszony. Mindkettőjüknek volt egy-egy lánya. Szegények voltak mind a ketten. Az egyiknek rostája volt, de szitája nem, a másiknak szitája volt; de rostája nem. Ha az embernek a szita kellett volna, átküldött az özvegyasszonyhoz, az asszony meg, ha rosta kellett volna neki, átküldött az özvegyemberhez. Hogy ne kelljen mindig mindent kölcsönkérni, összeházasodtak. Az ember lányának nagyon rossz sora lett. A mostohája nagyon rosszul bánt vele, szidta, ütötte-verte, ahol érte.

A lány már nem tűrhette tovább, elment hazulról világgá. Ahogy ment, mendégt, egy nagy erdőben talált egy kemencét. A kemence megszólította:

– Ó, szép lányom! Egyél az én hamuban sült pogácsámból!

A lány mondja magában:

– Eszem biz én, mert éhes vagyok!

Es jóllakott a pogácsából. Arráb egy patak mellett ment el. A patak is megszólítja:

– Ó, szép lányom! Igyál az én szemetes vízből!

– Iszom, mert szomjas vagyok! – mondta a lány, és jót ivott belőle.

Ment tovább az erdőben. Egyszer egy házhoz ért. Abban lakott a vasorrú banya.

Beállott hozzá szolgálonak. A vasorrú banya megparancsolta, hogy hat szobába szabad neki bemenni, de a hetedikbe nem. A lány fogadta, hogy úgy lesz. De egyszer, ahogy a vasorrú banya elment otthonról, a lány mégiscsak benézett a hetedik szobába. Hát mit látott? Olyat, amin nagyon elcsodálkozott. Annyi kincs volt ott, hogy annyit még álmában sem látott. Megrakodott belőle, és szökött hazafelé.

elszökött. Elővette a sütőlapátot meg a vasgerebent, a lapátra ült, és azt mondta magában:

– Lipit-lapát, vasgereben, mindjárt utolérlek, legerebenezek!

A lány akkor már a patakhoz ért. Megszólítja a patakot:

– Ó, te patak! Rejts el engem a te rejtelkedben! Ímhol jön a vasorrú banya, mindjárt legerebenez!

A patak szétnyílt és elrejtet-

te. Odaért a kemencéhez. Megszólította azt is:

– Ó, te kemence! Rejts el engem a te rejtelkedben! Ímhol jön a vasorrú banya, mindjárt legerebenez!

A kemence is elrejtette. A vasorrú banya a lapáton már akkor visszafelé jött, de a lányt nem láthatta meg, mert a kemence elrejtette. Hazaért a lány. Megmutatta a magával hozott kincseket. Örült is az apja, hogy a lánya most már nem eszi ingyen a ke-

nek. Sütött neki édes süteményt, meg adott neki egy csutora bort, és elküldte, hogy szolgáljon ő is a vasorrú banyánál.

Az ő lánya is azonmód találkozott az erdőben a kemencével. Odaszólt a kemence neki is:

– Ó, szép lányom! Egyél az én hamuban sült pogácsámból!

– Nem eszem én! – mondta a lány kevélyen. – Van énnekem cukros süteményem!

Arrább a patak is megszólította:

– Ó, szép lányom! Igyál az én szemetes vízből!

– Nem iszom én! – mondja. – Van az én csutorámban bor!

Azzal ment tovább. El is ért a vasorrú banyához. Fölfogadták őt is. A hetedik szobába neki se volt szabad benézni. Alig várta, hogy a vasorrú banya elmenjen otthonról, első dolga volt, hogy a hetedik szobába menjen. Bement, s még több aranyat hozott el, mint a másik. Úgy megszede magát, csak úgy görbült, és sietett hazafelé.

A vasorrú banya most is nemsokára otthon volt. Megint elővette a sütőlapátot meg a vasgerebent, ráült a lapátra, és mondta:

– Lipit-lapát, vasgereben, mindjárt utolérlek, legerebenezek!

A lány odaért a patakhoz.

– Ó te patak! Rejts el en-

gem a te rejtelkedben! Ímhol jön a vasorrú banya, mindjárt legerebenez!

De a patak azt mondta neki:

– Nem rejtetek! Nem ittál a szemetes vízből!

Szaladt tovább. Odaért a kemencéhez. Azt is kérte:

– Ó, te kemence! Rejts el engem a te rejtelkedben! Ímhol jön a vasorrú banya, mindjárt legerebenez.

A kemence se rejtette el.

– Nem ettél a hamuban sült pogácsámból!

A vasorrú banya nemsokára utolérte a lányt, jól legerebenezte, az aranyat meg elvette tőle. A lány alig tudott hazamenni. Mikor hazaért, a kakas meglátta, a kerítésre szállt, és onnan kiabálta:

– Ímhol gazdasszonyom! Jön ám a te lányod tiszta vérben!

Odaugrik az asszony. – Hess le onnan, te kakas! És hozzátette:

– Jön ám tiszta gyémántban!

A kakas megint fölszállt a kerítésre, és csak kiabálta:

– Ímhol! Jön a lányod tiszta sebben!

Az asszony azt se hagyta szó nélkül.

– Jön ám! Hozza a drága kincseket!

Egyszer csak a lány belépett a házba: tiszta vér volt. Nem hozott semmit.

Illyés Gyula Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Hubbes Péter rajza

Nem soká mehetett, mert a vasorrú banya visszatért, észrevette, hogy a lány bent járt a hetedik szobában, és

te. A vasorrú banya ott ment el a lapáton a patak mellett, a lányt nem látta meg. Akkor a lány kijött, és ment tovább.

nyeret a háznál.

A mostoha szerette volna, ha az ő lányának is volna annyi kincse, mint a másik-

Tizenkét hónap a természetben

Február végén, ha enyhe az időjárás, megfigyelhetitek a csókák viselkedését a környezetekben. Ilyenkor a párok már többnyire a költőhelyükön vannak. Átvizsgálják a régi fészkeket, és elkezdik újratartozni. Vékony ágakat hordanak, majd ronggyal, mohával, tollal, papírdarabokkal bélelik.

A csókák közismert madarak, különösebb bemutatásra nem szorulnak. Galamb nagyságú, feketés tolatu madár, nyak- és tarkótollai szürkék. Hangja a jól ismert „csjek”. A csókák hűségesekek, egy életre egymás mellett maradnak. Télien, mikor kisebb-nagyobb csapatokba verődnek, akkor is meg lehet figyelni a párok

egymáshoz való ragaszkodását, keresik egymás közelségét.

Országút mentén figyeltem meg a villanyhuzalt tartó oszlop tetején a hangoskodó csókákat. Az oszlop üreges, és fészkelésnek megfelelőnek találta az az öt csókapár, amelyik elfoglalt egy-egy oszlopot. De városban, falun is meglehet fi-

gyelni őket. Mindenütt költ ahol régi, használaton kívüli kéményt talál, ugyanakkor padlásokon, templomtornyokban, de faodúkbán, épületrészekben is tanyát ver.

Úgy hatodik osztályos lehettem amikor egy vasárnap sérült csókát találtam. Miután nagy nehezen megfogtam, és közben csipett is egy jókorát a kezemen, hazavittem a negyedik emeleti lakásunk erkélyére. Otthon nem volt semmilyen kalitka vagy doboz, amibe betehettem volna a csókát. Így egy tála alá rejtettem. Igen rejtettem, mert a szüleimnek nem szóltam. Csak akkor derült ki a turpisság amikor a vasárnapi ebéd utáni kötelező pihenő alatt a csóka elkezdett csárogni. Úgy tettem, mintha nem hallottam volna. De azonnal tudták, hogy én vagyok a bűnbak, mivel a bátyám soha nem hozott haza egy madarat sem, ezt mindig én tettem, és elég sűrűn.

A csóka maradt, kalitkát építettünk neki, és miután felgyógyult, szabadon engedjük. Ezután gerlének, verébnek szarkának és még sok madárnak lett a tágas kalitka az átmeneti otthona.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Csináld magad!

Színes virágok

Készíts színes dekorációt asztalodra. Írószertartónak is használható, ha a szivacs, amibe a virágokat szürod, elég nagy ahhoz, hogy még az írószereidet is bele tudd szurkálni.

Szükséges eszközök: egy darab szivacs kerekre vágva, fapálcák, színes kartonlapok, kockás rongycsíkok, színes gombok, olló, ragasztó.

Elkészítés: A színes kartonlapokból vágjál ki különböző formájú virágfejeket, majd ragassz mindenikre más színű gombot, mint a virág színe. Utána a virágfejeket tagaszd fel a fapálcák végére, a középre pedig köss egy-egy csokrot zöldes színű kockás rongycsíkokból. Végül pedig állítsd bele a kerek szivacs talpba. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

